

**ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS
TARYBOS
2019 METŲ
VEIKLOS ATASKAITA**

VILNIUS

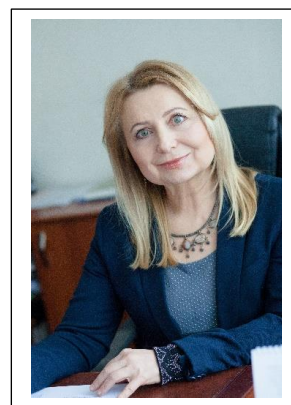
Turinys

Turinys

Ižanginis vadovo žodis	3
1. Etninės kultūros globos taryba, veiklos kryptys ir uždaviniai.....	4
2. Tarybos 2019 m. veiklos planas ir jo įgyvendinimas	7
2.1. Etninės kultūros integravimas į bendrąją kultūros politiką Lietuvoje.....	7
2.2. Etninės kultūros ugdymo, studijų ir mokslo plėtra.....	15
2.3. Su etninės kultūros plėtra susijusių atmintinų metų inicijavimas, jų minėjimo įgyvendinimas, svarbių datų pažymėjimo inicijavimas.....	21
2.4. Siūlymai dėl atmintinų dienų statuso suteikimo kalendorinėms ir kitoms šventėms	30
2.5. Etnografinių regionų globa	30
2.6. Siūlymai dėl premijų etninės kultūros puoselėtojams	34
2.7. Etninės kultūros gyvosios tradicijos muziejuose globa (neplaninis darbas)	36
2.8. Etninė kultūra ir turizmas	37
2.9. Tradicinių amatų ir tautinio paveldo produktų sertifikavimo plėtra.....	38
2.10. Nematerialaus etnokultūrinio paveldo globa.....	40
2.11. Etninės kultūros sklaida viešosiose erdvėse ir žiniasklaidoje.....	42
2.12. Lietuvių etninės kultūros globa bei plėtra užsienyje	43
3. Tarybos 2019 m. veiklos rezultatų apibendrinimas	45
3.1. Tarybos ir regioninių tarybų posėdžiai, darbo grupių posėdžiai.....	45
3.2. Tarybos siūlymai dėl teisės aktų projektų tobulinimo	45
3.3. Tarybos siūlymai dėl esamų teisės aktų tobulinimo	46
3.4. Tarybos siūlymai dėl naujų teisės aktų rengimo.....	47
3.5. Tarybos priimti teisės aktai	47
3.6. Tyrimai, apklausos, sąvadai, bylos	47
3.7. Tarybos surengti ar inicijuoti renginiai, akcijos	49
3.8. Rekomendacijos ir padėkos	52
4. Tarybos strateginio veiklos plano 2019 m. įgyvendinimo rodikliai	54
5. Institucijos valdymas	57

Ižanginis vadovo žodis

Būtinybė valstybei rūpintis etnine kultūra grindžiama tautinės savimonės, pilietiškumo ir kultūrinės savasties siekiamybe. Kai žmogus jaučia sąsają su savo tautos kultūrinėmis šaknimis, jis jaučiasi tvirtesnis, brandesnis, gali lengviau įveikti iššūkius, jaučia pasididžiavimą savo valstybe, jos tradicijomis ir vertybėmis, o tai gali pristabdyti emigracijos procesus, pažadinti norą siekti, kad savo šalyje gerėtų gyvenimo kokybė.

Etninė kultūra iš esmės apima bene visas gyvenimo sritis. Iš kitų kultūros sričių ji išsiskiria visų pirma tuo, kad tai yra dalyvavimo kultūra, kur kiekvienas yra dalyvis ir kūrėjas. Įvairios etnokultūrinės veiklos (tradicinės šventės, dainavimas, šokiai, muzikavimas, žaidimai, mugės, amatų mokymasis ir kt.) jungia įvairių socialinių sluoksnių žmones, padeda puoselėti bendruomeniškumą, šeimos ir giminės santykius, suteikia gyvo bendravimo terpę, kūrybingą laisvalaikį ir sveiką, darnų gyvenimo būdą. Skatindama žmonių saviraišką, etninė kultūra ypač reikalinga regionams. Etnokultūrinių vertybių puoselėjimas svarbus ir šalies ekonomikai, ypač plėtojant kultūrinį turizmą – jo įvairovę ir patrauklumą praturtina tradiciniai amatai, kulinarinis paveldas, mugės, tradicinės šventės, folkloro festivaliai ir kt. Puoselėjant gamtos ir kultūros paveldą, skatinamas visuomenės sąmoningumas aplinkosaugos srityje, ugdomos bendrosios tautos vertybės.

Šių dienų socialiniai, kultūriniai ir ekonominiai pokyčiai, neigiamas globalizacijos poveikis lemia tai, kad papročiai ir kitos etnokultūrinės vertybės vis labiau nyksta, trūkinėja natūrali jų perdavimo iš kartos į kartą tradicija. Dėl to taip svarbu užtikrinti jų pažinimą plėtojant mokslinius tyrimus, visuomenės švietimą ir visų pirma jaunosios kartos etnokultūrinį ugdymą.

Norint užtikrinti etninės kultūros valstybinę globą reikalingas ne tik finansinis indėlis (kuris, deja, nuolat mažėja), bet dar labiau – kryptingi strateginiai sprendimai, kurie suderintų tarpusavyje įvairialypes sritis, svarbias etninės kultūros gyvybingumui išlaikyti. Siekiant suformuoti visuminį požiūrį į etninę kultūrą, Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymu ir buvo įtvirtinta Etninės kultūros globos taryba (toliau – Taryba, EKG), kurioje ekspertinius sprendimus kolegialiai priima įvairių etninės kultūros sričių atstovai. Taip pat įstatymas nustatė valstybinės Etninės kultūros plėtros programos (toliau – Programa) sukūrimą – ji reikalinga siekiant užtikrinti etninės kultūros gyvybingumą nacionalinio saugumo, kultūros, švietimo, mokslo, ekonomikos ir žemės ūkio, aplinkosaugos, socialinės apsaugos, užsienio lietuvių tautinio identiteto išsaugojimo ir kitose srityse. Iki šiol Programos kūrimas buvo grindžiamas Strateginio planavimo metodika (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“), apimant su etninės kultūros plėtra susijusių įvairių ministerijų (Kultūros, Švietimo, mokslo ir sporto, Žemės ūkio, Ekonomikos ir inovacijų, Užsienio reikalų, Vidaus reikalų ir kt.) bei savivaldybių valdymo sritis.

Deja, Tarybos dar 2018 m. parengta valstybinės Programos 2019–2027 m. koncepcija Kultūros ministerijos buvo atmesta remiantis tuo, kad rengiamas Lietuvos Respublikos strateginio planavimo įstatymo projektas, pagal kurį tarpinstitucinių programų nebeliks. Taigi numatoma panaikinti ir aptartą Programą, o tokia perspektyva sunkiai suderinama su etninės kultūros plėtra, kuri priklauso nuo darnių įvairiapusių tarpinstitucinių sąsajų. Dar didesnį nerimą kelia tai, kad 2019 m. pateiktuose strategijos „Kultūra 2030“ ir Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektuose apie etninę kultūrą tik užsiminta, nesudarant galimybių siekti Etninės kultūros plėtros programos 2019–2027 m. koncepcijoje įvardytų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo.

1. Etninės kultūros globos taryba, veiklos kryptys ir uždaviniai

Tarybos paskirtis – atlikti Seimo ir Vyriausybės eksperto bei patarėjo misiją padedant spręsti strateginius etninės kultūros valstybinės globos ir politikos formavimo bei nematerialaus kultūros paveldo apsaugos klausimus, užtikrinti Lietuvos Respublikos nacionalinėje teisės sistemoje įtvirtintos etninės kultūros valstybinės globos įgyvendinimo priežiūrą, skatinti etninės kultūros plėtrą.

Tarybos veiklą reglamentuoja Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymas (toliau – Įstatymas) ir Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 8 d. nutarimas Nr. XII-2765 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2004 m. lapkričio 2 d. nutarimo Nr. IX-2532 „Etninės kultūros globos tarybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Tarybos Nuostatai).

EKGT sudaro 21 narys, kuriuos Įstatymo ir Tarybos Nuostatų nustatyta tvarka skiria ir atšaukia Lietuvos Respublikos Seimas (Seimo Kultūros komiteto teikimu). Į Tarybą narius deleguoja su etninės kultūros globa ir plėtra tiesiogiai susijusios institucijos ir organizacijos, teikdamos po vieną narį, turintį ne mažesnę kaip 3 metų patirtį etninės kultūros srityje: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Lietuvos istorijos institutas, Lietuvos tautodailininkų sąjunga, Lietuvių etninės kultūros draugija, Lietuvos kraštotyros draugija, Lietuvos ramuvų sąjunga, Lietuvių katalikų mokslo akademija, Lietuvos etninės kultūros ugdytojų sąjunga, Lietuvos muzikos ir teatro akademija, Klaipėdos universitetas, Šiaulių universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuvos edukologijos universitetas, Lietuvos liaudies buities muziejus, Lietuvos nacionalinis kultūros centras, Vilniaus etninės kultūros centras ir regioninės etninės kultūros globos tarybos (toliau – regioninės tarybos). 2019 m. pabaigoje buvo pakeistas Įstatymo 6^l straipsnis, reglamentuojantis Tarybos sudarymą – vietoj Lietuvos edukologijos universiteto įrašytas Kauno tautinės kultūros centras, deleguojantis į Tarybos sudėtį savo atstovą.

1pav. Etninės kultūros globos tarybos nariai

Ataskaitinio laikotarpio Tarybos personalinė sudėtis Seimo buvo patvirtinta 2017 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XIII-887 „Dėl Etninės kultūros globos tarybos sudėties“, vėliau kai kurie deleguojančių institucijų atstovai atsistatydino ir buvo keičiami kitais vadovaujantis: 2018 m. gegužės 31 d. nutarimu Nr. XIII-1225 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIII-887 „Dėl Etninės kultūros globos tarybos sudėties“

pakeitimo“; 2018 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. XIII-1677 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIII-887 „Dėl Etninės kultūros globos tarybos sudėties“ pakeitimo“; 2019 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. XIII-2747 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIII-887 „Dėl Etninės kultūros globos tarybos sudėties“ pakeitimo“.

EKGT pirmininke ketverių metų kadencijai išrinkta Dalia Urbanavičienė, patvirtinta 2018 m. sausio 12 d. Seimo nutarimu Nr. XIII-990 „Dėl Etninės kultūros globos tarybos pirmininko patvirtinimo“.

Lietuvos etnografiniuose regionuose veikia EKGT padaliniai – regioninės etninės kultūros globos tarybos:

- Aukštaitijos regioninė etninės kultūros globos taryba (toliau – Aukštaitijos taryba),
- Dzūkijos (Dainavos) regioninė etninės kultūros globos taryba (toliau – Dzūkijos (Dainavos) taryba),
- Mažosios Lietuvos regioninė etninės kultūros globos taryba (toliau – Mažosios Lietuvos taryba),
- Suvalkijos (Sūduvos) regioninė etninės kultūros globos taryba (toliau – Suvalkijos (Sūduvos) taryba),
- Žemaitijos regioninė etninės kultūros globos taryba (toliau – Žemaitijos taryba).

2019 m. keitėsi regioninių tarybų kadencija. Taryba 2019 m. vasario 12 d. nutarimu Nr. TN-2 patvirtino Institucijų ir organizacijų, deleguojančių atstovus į Regionines tarybas, sąrašus. Taryba 2019 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. TN-4 patvirtino naujos sudėties visų regioninių tarybų narių sąrašus. Taryba 2019 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. TN-6 patvirtino regioninių tarybų pirmininkus – Aukštaitijos (Z. Mackevičienė), Mažosios Lietuvos (V. Griškevičienė) ir Žemaitijos (V. Jočys), 2019 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. TN-9 patvirtino Dzūkijos (Dainavos) (M. Galinis) ir Suvalkijos (Sūduvos) (R. Vasaitienė) regioninių tarybų pirmininkus. Regioninių tarybų narių bendras skaičius 2019 m. pabaigoje – 131.

2 pav. Į bendrą regioninių EKG tarybų posėdį Jonavoje 2019 m. spalio 2 d. susirinkę regioninių tarybų atstovai

Tarybos **tikslas** – etninės kultūros valstybinės globos stiprinimas, tautinės savimonės išsaugojimas ir etninės kultūros tęstinumas bei lygiavertis Lietuvos dalyvavimas pasaulio tautų kultūriniame gyvenime.

Svarbiausi Tarybos **uždaviniai**:

- Patarti Seimui ir Vyriausybei etninės kultūros politikos ir strategijos formavimo, nematerialaus kultūros paveldo apsaugos klausimais, skatinti ir koordinuoti etninės kultūros plėtrą ir valstybinę globą;
- Teikti išvadas ir pasiūlymus valstybės institucijoms ir savivaldybėms etninės kultūros bei nematerialaus kultūros paveldo klausimais;
- Analizuoti etninės kultūros globos ir plėtros, nematerialaus kultūros paveldo apsaugos Lietuvoje būklę ir teikti išvadas Seimui, Vyriausybei ir visuomenei;
- Ugdyti visuomenės tautinę savimonę, propaguoti etninės kultūros, kaip svarbios visuomenei vertybės, sampratą;
- Dalyvauti įgyvendinant programinį ir konkursinį etninės kultūros plėtros ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos finansavimą.

Tarybos, kaip ekspertinės institucijos, **pagrindinės strateginės veiklos kryptys** apima šias sritis:

- Etninės kultūros plėtrą ir integravimą į bendrąją kultūros politiką Lietuvoje;
- Tautinės savimonės bei etninės kultūros gyvosios tradicijos tęstinumo užtikrinimą ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugą, etninės kultūros veiklos bendruomenėse plėtrą;
- Etnokultūrinio ugdymo integravimą į švietimo sistemą;
- Specialistų rengimo ir etnokultūrinių tyrimų (apimant nematerialaus kultūros paveldo apsaugos mokslinių tyrimų metodologijas) bazės stiprinimą;
- Etninės kultūros sklaidos plėtojimą;
- Etninės kultūros integravimą į kultūrinį turizmą;
- Tradicinių amatų tęstinumą ir plėtrą;
- Etnografinių regionų – Aukštaitijos, Dzūkijos (Dainavos), Suvalkijos (Sūduvos), Žemaitijos ir Mažosios Lietuvos – savitumo išsaugojimą;
- Etninės kultūros puoselėjimą užsienio lietuvių bendruomenėse.

Taryba yra biudžetinė įstaiga, jos veikla pagal Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 11 d. patvirtintą *2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą* buvo finansuojama per dvi atskiras eilutes: 1) programą „Etninės kultūros valstybinė globa (200 tūkst. Eur); 2) Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programą (17 tūkst. Eur).

2. Tarybos 2019 m. veiklos planas ir jo įgyvendinimas

Tarybos 2019 m. veiklos planas (patvirtintas Tarybos posėdyje 2019 m. sausio 8 d.) sudarytas vadovaujantis Įstatyme įtvirtintomis Tarybos strateginėmis veiklos kryptimis. Toliau pateikiami svarbiausi darbai (planiniai ir neplaniniai), kuriuos Taryba įgyvendino 2019 metais. Dauguma darbų atlikta įgyvendinant programą Etninės kultūros valstybinė globa, o pagal Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programą (toliau – EK tyrimų programa) Tarybos užsakymu atlikti 7 moksliniai tyrimai.

2.1. Etninės kultūros integravimas į bendrąją kultūros politiką Lietuvoje

Tai yra viena iš svarbiausių Tarybos strateginių veiklos krypčių, apimanti siekius įtvirtinti etninės kultūros plėtrą tiek atskiruose šiai sričiai skirtuose teisės aktuose, tiek bendruose kultūros politiką reglamentuojančiuose teisės aktuose, taip pat kultūros finansavimo modeliuose, diskusijose dėl etninės kultūros vaidmens formuojant Lietuvos įvaizdį.

2.1.1. Siekiai inicijuoti Etninės kultūros plėtros valstybinės programos naujo etapo parengimą

Pagal Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo 8 straipsnio 1 dalį Taryba inicijuoja ir padeda Vyriausybei parengti valstybinę Etninės kultūros plėtros programą, todėl Taryba parengė Etninės kultūros valstybinės programos 2019–2027 m. (toliau – Programa) koncepciją, kurią dar 2018 m. pabaigoje pristatė Seimo Kultūros komitetui (toliau – Seimo KK) ir pasiūlė Vyriausybei sudaryti tarpinstitucinę darbo grupę Programai ir jos įgyvendinimo tarpinstituciniam planui parengti. Vyriausybė 2019 m. pradžioje šią užduotį delegavo Kultūros ministerijai (toliau – KM), kurios prašymu Taryba, įvairios ministerijos ir kitos institucijos delegavo atstovus į darbo grupę. Tačiau ši darbo grupė taip ir nebuvo patvirtinta, kadangi KM sustabdė tolesnę Programos rengimo eigą. 2019 m. kovo 5 d. KM patalpose surengtame išplėstiniame Tarybos posėdyje, kuriame dalyvavo kultūros ministras M. Kvietkauskas ir viceministrė G. Žemaitytė bei kitų institucijų atstovai, buvo nuspręsta sulaukti Vyriausybės nutarimo dėl Strateginio planavimo metodikos pakeitimų, o tuomet jais remiantis spręsti klausimą dėl Programos rengimo.

2.1.2. Etninės kultūros plėtros programų savivaldybėse rengimo inicijavimas ir (ar) programų įgyvendinimo vertinimas, savivaldybių sudarytų Etninės kultūros globos tarybų veiklos stebėseną

Aptarę Programą ypač reikalinga savivaldybėms, kurios ja besivadovaudamos sudaro savo savivaldybės Etninės kultūros programą, skiria jai savivaldybės lėšas, o kai kurios savivaldybės tam tikslui sudaro ir Etninės kultūros tarybą savivaldybėje. Pasibaigus ankstesniems Programos etapams, ši kryptinga etninės kultūros plėtra savivaldybėse nusilpo. Tarybos regioniniai padaliniai ir administracijos specialistai etnografiniuose regionuose nuolat stebi etninės kultūros plėtrą savivaldybėse, bando ją skatinti. Štai Biržų rajono savivaldybė 2019 m. pasitvirtino Etninės kultūros plėtros programą (konsultuodamasi su Tarybos vyr. specialiste Aukštaitijai V. Vasiliauskaite). Suvalkijos (Sūduvos) regione etninės kultūros plėtros programos yra pasitvirtinusios Kalvarijos, Šakių ir Kauno rajonų savivaldybės, o kitos laukia, kol bus parengta ir Vyriausybės patvirtinta Etninės kultūros plėtros valstybinė programa. Taip pat dar kai kur gyvuoja savivaldybėse sudarytos Etninės kultūros globos tarybos (pavyzdžiui, Kupiškio rajone – jos posėdžiuose dalyvauja Tarybos specialistė Aukštaitijai). Tačiau vis dažniau savivaldybės integruoja etninę kultūrą į bendrąsias kultūros programas: pavyzdžiui, Klaipėdos ir Šilutės rajonų savivaldybės vykdo „2019–2021 m. kultūros paveldo puoselėjimo ir kultūros paslaugų plėtros programas“, o Klaipėdos miesto savivaldybė vykdo „2019–2021 m. kultūros plėtros programą“, į kurią integruota istorinė atmintis, paveldas ir etninė kultūra. Pagal šias programas yra skiriamas dalinis finansavimas Lietuvos kultūros tarybai (toliau –

LKT) pateiktiems projektams. Tačiau pasitaiko atvejų, kai savivaldybės nesudaro galimybės net integruoti etninę kultūrą į bendrąsias kultūrinės savivaldybės programas.

2.1.3. Siūlymų rengimas ir teikimas dėl etninės kultūros integravimo į bendrąją kultūros politiką reglamentuojančius teisės aktus

2019 m. Taryba nuolat didelį dėmesį skyrė KM rengiamų naujų kultūros politiką ir strategiją reglamentuojančių teisės aktų projektų analizei, aptarimui ir išvadų teikimui, taip pat gilinosi į kitų Baltijos šalių gerą patirtį šioje srityje.

Susipažinimas su Estijos ir Latvijos patirtimi. 2019 m. sausio 8 d. posėdyje buvo svarstytas išvykos į Latviją siekiant susipažinti su Latvijos gerą patirtimi įgyvendinant tradicinės kultūros konkursinį finansavimą klausimas. Tuo tikslu Taryba nutarė inicijuoti tarpinstitucinį pasitarimą dėl galimybės susipažinti su Latvijos ir galbūt Estijos gerą patirtimi etninės kultūros valstybinės globos srityje, todėl 2019 m. vasario 26 d. Tarybos pirmininkė ir pavaduotojas susitiko su Lietuvos nacionalinio kultūros centro (toliau – LNKC) direktoriumi S. Liausa ir kitais darbuotojais. Buvo nutarta vykti į Estiją ir susitikti Estijos kultūros rėmimo fondo ir Kultūros ministerijos atstovais, pakviesti į šią kelionę Seimo KK narius. Balandžio 8 d. Taline buvo surengta susitikimas Estijos Kultūros ministerijoje, kur Lietuvai atstovavo Seimo KK ir laikinosios Etninės kultūros grupės vadovas R. Šarknickas, Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė ir pirmininkės pavaduotojas J. Rudzinskas, LNKC direktorius S. Liausa ir direktoriaus pavaduotoja V. Šatkauskienė. Susitikimo metu buvo išklaustyti pranešimai: Estijos KRF pirmininkė K. Saks išsamiai pristatė KRF veiklą, struktūrą ir skiriamas lėšas atskiroms kultūros sritims bei regionams, ypatingą dėmesį skirdama folkloro srities rėmimui; ilgametis KM patarėjas liaudies kultūros klausimais Eino Pedanik aptarė bendrąsias kultūros politikos gaires Estijoje, pristatė KM programas, skirtas folkloro rėmimui, paramą folkloro asociacijoms, organizacijų tinklą regionuose, Dainų švenčių fondo veiklą, Estijos liaudies kultūros centro veiklą ir atskiras jo programas; Estijos liaudies kultūros centro direktorius Kalle Vister ir šio centro Nematerialaus kultūros paveldo skyriaus vedėja Leelo Isidora Viita išsamiau papasakojo apie centro žinioje esančias rėmimo programas bei apie UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos įgyvendinimą.

3 pav. Susitikimo Estijos kultūros ministerijoje dalyviai. Iš kairės: Estijos liaudies kultūros centro direktorius Kalle Vister, LNKC direktorius S. Liausa, Seimo KK ir laikinosios Etninės kultūros grupės vadovas R. Šarknickas, Estijos KM patarėjas Eino Pedanik, LNKC direktoriaus pavaduotoja V. Šatkauskienė, Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė.

Po kelionės Tarybos ir LNKC atstovai surengė kelis pasitarimus (2019 m. balandžio 17 d., gegužės 24 ir 30 d.) dėl Estijos gerosios patirties sklaidos. Taryba parengė palyginamąją

Estijos ir Lietuvos kultūros politikos principų analizę ir pateikė ją Seimo nariui R. Šarknickui, taip pat išvertė į lietuvių kalbą pagrindinį kultūros politiką Estijoje reglamentuojantį teisės aktą „Pagrindiniai kultūros politikos principai iki 2020 m.“ ir Estijos kultūros rėmimo fondo įstatymą, o šiuos vertimus pateikė Seimo KK (kartu su Tarybos raštu 2019 m. lapkričio 6 d. Nr. S-231 „Dėl nepakankamo Etninės kultūros ir mėgėjų meno finansavimo kultūros rėmimo fondo lėšomis“) ir KM (kartu su Tarybos raštu 2019 m. rugsėjo 16 d. Nr. S-189).

Taip pat domėtasi Latvijos patirtimi kultūros politikos srityje: Tarybos pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas 2019 m. kovo 15 d. dalyvavo Seimo KK susitikime su Latvijos Parlamento Kultūros komiteto atstovais, o gegužės 6 d. – konferencijoje Rygoje „Kultūros organizavimo modelių lyginimas“. Taryba išnagrinėjo Latvijos kultūros rėmimo fondo lėšų skirstymo principus, kurie taip pat grindžiami skirtingų kultūros sričių išskyrimu ir tų sričių ekspertų sprendimais.

Strategijos „Kultūra 2030“ projektas. Taryba išnagrinėjo KM parengtą strategijos „Kultūra 2030. Kultūros politikos kryptys“ (toliau – Strategija) projektą ir 2019 m. vasario 6 d. raštu Nr. S-42 kreipėsi į KM ir Seimo KK, pateikdama pastabas ir siūlydama projektą iš esmės tobulinti atsižvelgiant į nacionalinius interesus kultūros politikos srityje, prašydama įtraukti Tarybos atstovus į darbo grupę. Klausimas buvo aptartas KM 2019 m. kovo 5 d. surengtame išplėstiniame Tarybos posėdyje su ministru M. Kvietkausku ir viceministre G. Žemaityte, tačiau dėl Tarybos atstovo įtraukimo į Strategijos tobulinimą sutarti nepavyko. Šio posėdžio rezultatas – kovo 7 d. KM surengta diskusija su etninės kultūros srities atstovais dėl etninės kultūros integravimo į Strategijos projektą. Tarybos pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas balandžio 18 d. dalyvavo Lietuvos meno kūrėjų asociacijos (toliau – LMKA) posėdyje ir pateikė etninės kultūros atstovų pastabas dėl Strategijos projekto, kurioms pritarė ir kiti LMKA nariai.

KM patobulintas Strategijos projektas gegužės 14 d. apsvaistytas Tarybos posėdyje, suderinta pozicija KM pateikta Tarybos 2019 m. gegužės 14 d. raštu Nr. S-114 „Dėl „Kultūra 2030. Kultūros politikos kryptys“ projekto“: pasiūlyta Strategiją iš esmės tobulinti vadovaujantis Estijos pavyzdžiu, kadangi projekte neaiškiai nurodytos atskiros kultūros sritys, Strategijai trūksta aiškumo, neaiškiai įvardyti konkretūs kultūros politikos formavimo ir realizavimo principai. 2019 m. gegužės 16 d. Tarybos pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo KM posėdyje, kur su ministru aptartas Strategijos projektas.

Tenka pripažinti, kad kelis kartus tobulinant Strategijos projektą nebuvo atsižvelgta į Tarybos esminius siūlymus, nesudaryta galimybė į Strategiją integruoti Etninės kultūros valstybinės programos 2019–2023 m. koncepcijoje įvardytus etninės kultūros plėtros tikslus ir uždavinius. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2019-06-17 pažymyje Nr. NV-1708 pateikė pastabą, kad Strategiją turėtų tvirtinti ne Vyriausybė, o Seimas, tačiau KM pateiktoje Vyriausybei 2019 m. birželio 26 d. Derinimo pažymyje vertinant šią pastabą pateikta jos atmetimo argumentacija: „Tačiau dabartiniu laikotarpiu keičiasi strateginio planavimo sistema, yra rengiamas Nacionalinis pažangos planas, kuriame numatyta galimybė rengti sritines plėtros programas. Strategijos įgyvendinimas planuojamas 9-ių metų laikotarpiui pagal planuojamą 2020 metais parengti Kultūros plėtros programą“. Taigi, jei etninės kultūros plėtros poreikiai nėra pakankamai atspindėti Strategijoje, tai į juos vargu ar planuojama atsižvelgti ir rengiant minėtą Kultūros plėtros programą.

Kultūros ministerijos Etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo taryba. Atsižvelgiant į Tarybos siūlymą, 2019 m. prie KM sudaryta patariamoji taryba etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo klausimams spręsti (į ją deleguoti ir EKG T atstovai), veikianti pagal Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. IV-426 „Dėl etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo tarybos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintus Etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo tarybos

Kultūros politikos pagrindų įstatymo projektas. 2019 m. liepos 25 d. Tarybos pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo LMKA posėdyje, kur buvo svarstomas Kultūros politikos pagrindų įstatymo (toliau – KPPĮ) projektas. Tarybos pirmininkė ir pavaduotojas išnagrinėjo KPPĮ projektą ir, suderinę su Tarybos nariais, parengė 2019 m. rugpjūčio 19 d. raštą Nr. S-181 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros pagrindų įstatymo projekto“, adresuotą KM – jame pateikė išvadą, kad projekte eliminuojamos dabartiniu metu Lietuvoje galiojančios teisinės nuostatos dėl etninės kultūros, lietuviškos tautinės tapatybės išsaugojimo ir tęstinumo strateginės svarbos, taip pat nurodė daug kitų trūkumų, todėl pasiūlė projektą iš esmės tobulinti.

Rugsėjo 10 d. Tarybos posėdyje aptartas KPPĮ projektas, nutarta kreiptis į Seimo KK. Rugsėjo 13 d. Tarybos pirmininkė ir pavaduotojas dalyvavo KM surengtame KPPĮ projekto pristatyme Vilniaus Gaono žydų muziejuje. Taryba 2019 m. rugsėjo 16 d. raštais Nr. S-189 ir Nr. S-190 „Dėl Lietuvos Respublikos Kultūros pagrindų įstatymo projekto“ kreipėsi į KM ir į Seimo KK, kuriuose pateikė išvadą, kad KPPĮ projektas neatsižvelgta į etninės kultūros ir lietuviškos tautinės tapatybės išsaugojimo bei tęstinumo strateginę svarbą, eliminuota nematerialaus kultūros paveldo apsauga, neįvardytas Seimui atskaitingų institucijų vaidmuo formuojant kultūros politiką, trūksta *kultūros politikos*, *kultūros sričių* ir kitų sąvokų išaiškinimo, nepagrįstai apribojama Seimo kompetencija kultūros politikos srityje, perduodant šią funkciją Vyriausybei ir KM (tai prieštarauja Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymui, kurio 5 str. 1 p. nustato, kad Seimas formuoja etninės kultūros globos ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos politiką). Be to, atkreiptas dėmesys ir į kitus svarbius projekto trūkumus, todėl pasiūlyta iš esmės tobulinti KPPĮ projektą, kaip teigiamą pavyzdį nurodant Estijos patirtį kultūros politikos srityje (pridėtas teisės akto „Estijos kultūros politikos principai“ vertimas). Rugsėjo 18 d. Tarybos pirmininkė ir pavaduotojas dalyvavo Seimo KK posėdyje, kuriame buvo aptariamasi KPPĮ projektas ir nurodyta KM pateikti visas įvairių institucijų pateiktas pastabas.

Tarybos atstovai rugsėjo 30 d. dalyvavo KM Etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo tarybos posėdyje svarstant KPPĮ projektą. Tarybos pirmininkės pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo ir kituose tarpinstituciniuose pasitarimuose, kuriuose buvo svarstomas KPPĮ projektas: spalio 10 d. – KM posėdyje, lapkričio 11 d. – prezidentūroje surengtame posėdyje, gruodžio 12 d. – KM Kultūros ir meno tarybos posėdyje. Į KPPĮ projekto svarstymus įsitraukė ir EKGRT regioninės tarybos: pavyzdžiui, rugsėjo 23 d. klausimas buvo aptartas Mažosios Lietuvos tarybos posėdyje ir palaikytos EKGRT iniciatyvos dėl etninės kultūros įtvirtinimo KPPĮ projekte. Spalio 4 d. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė Alytuje surengtoje konferencijoje „Etninė kultūra šiandien“ jos rengėjų kvietimu skaitė pranešimą „Etninė kultūra bendrojoje kultūros politikoje“.

KM 2019 m. spalio 31 d. pateikė Vyriausybei KPPĮ projektą Nr. 19-8659(2), prie kurio pateikė argumentaciją dėl įvairių institucijų pateiktų pastabų, tarp jų ir dėl Tarybos pastabų: į priekaištą dėl etninės kultūros eliminavimo atsakyta, kad KPPĮ projektas „nedubliuoja etninės reguliavimo, kuris yra specialių įstatymų dalykas“, o siūlymas aiškiai įvardyti sąvoką *kultūros sritys* atmestas, nes „netikslinga išskirti kultūros sritis, kadangi tai neatitiktų laisvos kūrybos ir saviraiškos laisvės principo, sudarytų nelygias sąlygas pretenduoti į kultūros finansavimą“. Toks požiūris visiškai prasilenkia su kitų valstybių (pvz., Estijos, Latvijos, Danijos, Suomijos ir kt.) kultūros politikos principais, kurie grindžiami atskirų kultūros sričių specifikos pripažinimu ir siekiu remtis tų sričių specialistų kompetencija. Atkreiptinas dėmesys ir į KM pateiktą argumentaciją, kodėl neatsižvelgta į Tarybos priekaištą, kad KPPĮ projekte apribojama Seimo kompetencija formuojant kultūros politiką: „Įstatymo projekto formuluotė sietina su strateginio planavimo sistemos pertvarka ir Vyriausybės kanceliarijos parengtu Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo projektu <...>, atitinka Seimo ir Vyriausybės santykius, status quo, todėl tikslinti Įstatymo projekto 4 straipsnį netikslinga“.

Siūlymai keisti savivaldybių funkciją iš savarankiškos į valstybės deleguotą etninės kultūros atžvilgiu. Dar 2018 m. Taryba pateikė Seimo KK bei Valstybės valdymo ir

savivaldybių komitetui (toliau – Seimo VVSK) siūlymą, atsižvelgiant į Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymu savivaldybėms pavestą valstybinę etninės kultūros globą, pakeisti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą ir savivaldybių funkciją dėl etninės kultūros globos nustatyti kaip valstybės deleguotą (vietoje savarankiškos funkcijos). 2019 m. kovo 5 d. išplėstiniame Tarybos posėdyje, vykusiam KM kartu su kultūros ministru, nutarta išsiaiškinti Seimo komitetų ir savivaldybių nuostatas šiuo klausimu, o jei būtų priimtas teigiamas sprendimas, į jį atsižvelgti kuriant naujus kultūros politikos strateginius dokumentus.

Taryba 2019 m. birželio 13 d. raštu Nr. S-130 „Dėl Siūlymų tobulinti etninės kultūros valstybinės globos teisinį reglamentavimą savivaldybėse“ kreipėsi į Seimo KK ir VVSK, prašydama pateikti savo nuomonę. Seimo VVSK 2019 m. birželio 14 d. raštu S-2019-3743 atsakė, kad 2019 m. kovo 25 d. posėdyje nutarė, jog tikslinga Vietos savivaldos įstatyme etninės kultūros išsaugojimą ir puoselėjimą nustatyti kaip valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją, todėl 2019 m. kovo 25 d. raštu Nr. V-2019-1403 pasiūlė Seimo KK įvertinti šiuo metu valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įgyvendinimas funkcijas, susijusias su etninės kultūros išsaugojimu ir puoselėjimu, jog būtų atlikti sisteminiai teisės aktų pakeitimai, nustatant šioje srityje aiškia savivaldybių atsakomybę, išvengiant funkcijų dubliavimo valstybės ir savivaldybių lygiu ir užtikrinant šioms funkcijoms įgyvendinti reikalingą papildomą finansavimą. Be to, Seimo VVSK pateikė gautus pagal jo užklausą atsakymus: Lietuvos savivaldybių asociacija (toliau – LSA) atliko apklausą, kuri parodė, kad dalis savivaldybių pritaria Tarybos siūlymui, o kai kurios nepritaria, tačiau dalis jų tikisi, kad atsiras finansiniais ištekliais paremta Etninės kultūros plėtros valstybinė programa; Vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM) pritarė Tarybos nuomonei, kad būtina skatinti savivaldybes daugiau dėmesio skirti etninės kultūros puoselėjimui, tačiau suabejojo dėl Savivaldos įstatymo keitimo ir pasiūlė šią Tarybos iniciatyvą pateikti vertinti KM ir Finansų ministerijai (toliau – FM). Šių ministerijų nuomonės paprašė Seimo KK, kuris 2019 m. liepos 12 d. raštu Nr. 2019-4276 pateikė Tarybai jų atsakymus: FM pritarė VRM išsakytiems argumentams; KM pasiūlė klausimą svarstyti dalyvaujant vietos savivaldos atstovams, LSA ir kitiems socialiniams partneriams.

EKGT regioninių tarybų posėdžiuose dalyvaujantys savivaldybių merai ne kartą išreiškė savo teigiamą poziciją dėl Tarybos siūlymo, todėl Taryba paskatino savivaldybes raštu pateikti savo nuomonę (pavyzdžiui, Tarybos 2019 m. rugsėjo 6 d. raštas Nr. S-185 Utenos r. savivaldybei, 2019 m. rugsėjo 6 d. raštas Nr. S-186 Molėtų r. savivaldybei). 2019 m. rugsėjo 10 d. Tarybos posėdyje nutarta pakartotinai kreiptis į Seimo KK dėl Vietos savivaldos įstatymo keitimo, todėl Taryba 2019 m. rugsėjo 11 d. raštu Nr. S-187 „Dėl siūlymo tobulinti etninės kultūros valstybinės globos savivaldybėse reglamentavimą“ paprašė Seimo KK apsvarstyti šį klausimą primenant, kad Seimo VVSK taip pat prašė Seimo KK pateikti savo nuomonę šiuo klausimu.

2019 m. rugsėjo 25 d. Seimo KK apsvarstė Tarybos pasiūlymą ir nutarė kreiptis į LSA prašant pakartotinai apklausti visas savivaldybes. Tarybą pasiekė LSA sudarytas klausimynas, kurio savivaldybės nelabai suprato, nes klausimai buvo suformuluoti tendencingai (jei savivaldybės pritarė Tarybos siūlymui, tuomet neva sumažėtų savarankiškos funkcijoms įgyvendinti skirtas savivaldybių biudžetas), todėl 2019 m. spalio 8 d. Tarybos posėdyje nutarta kreiptis į Seimo KK išreiškiant abejones dėl vykdomos apklausos nešališkumo, ir Taryba 2019 m. spalio 8 d. raštu Nr. S-198 „Dėl Lietuvos savivaldybių asociacijos vykdomos apklausos atsižvelgiant į EKGT siūlymą keisti funkcijas dėl Etninės kultūros“ kreipėsi į Seimo KK ir LSA. Savivaldybių pozicija dėl Tarybos siūlymo buvo aktyviai aptariama EKGT regioninių tarybų posėdžiuose (rugsėjo 23 d. – Mažosios Lietuvos tarybos, rugsėjo 24 d. – Dzūkijos (Dainavos) tarybos, lapkričio 26 d. – Aukštaitijos tarybos, lapkričio 28 d. – Suvalkijos (Sūduvos) tarybos), kuriuose Tarybos iniciatyvai buvo pritarta. 2019 m. spalio 15 d. Tarybos pirmininkė dalyvavo LSA Švietimo ir kultūros komiteto posėdyje, kuriame buvo pateikti savivaldybių apklausos rezultatai: iš 44 Tarybos siūlymui pritarė 31 savivaldybė, taip pat savo pritarimą šiam siūlymui balsuodami išreiškė ir LSA komiteto nariai. Šis LSA sprendimas ir

atliktos savivaldybių apklausos rezultatai buvo aptarti 2019 m. lapkričio 20 d. Seimo KK posėdyje, tačiau komitetas nutarė dar kreiptis į Vyriausybę prašant įvertinti etninės kultūros išsaugojimo ir puoselėjimo savarankiškos funkcijos perkėlimo į valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją finansines galimybes bei numatomo teisinio reguliavimo poveikį ir pasekmes.

Siekis įtvirtinti etninės kultūros globą savivaldybėse kaip valstybės deleguotą funkciją siejamas ne tik su finansavimo padidiniu, bet ir su būtinybe kiekvienoje savivaldybėje turėti etninės kultūros specialistus. 2019 m. gruodžio 10 d. Tarybos posėdyje aptartas etninės kultūros specialistų poreikio savivaldybėse klausimas ir nutarta šią temą įtraukti į EK tyrimų programos prioritетinių temų sąrašą, be to, išsiaiškinti galimybes etninės kultūros specialisto profesiją įtraukti į Lietuvos profesijų klasifikatorių.

2.1.4. Etninės kultūros plėtros bei integravimo į bendrąją kultūros politiką Lietuvoje situacijos analizė

2019 m. dr. Regina Mikštaitė-Čičiurkienė pagal EK tyrimų programą atliko tyrimą „Etnokultūrinių projektų finansavimo būklė bendrojo kultūros konkursinio finansavimo kontekste Lietuvoje“, kurio tikslas – atlikti etnokultūrinių projektų finansavimo būklės analizę bendrojo kultūros projektinio LKT bei rajonų savivaldybių finansavimo kontekste Lietuvoje ir nustatyti, ar pasiteisina savivaldybių Etninės kultūros tarybų rėmimo programos. Taryba 2019 m. rugpjūčio 5 d. raštu Nr. S-167 kreipėsi į Lietuvos savivaldybes, prašydama pateikti informaciją apie etninės kultūros programų finansavimą savivaldybėse, tačiau ne visos savivaldybės tą informaciją pateikė (tik 40 iš 60 savivaldybių). Pagrindinė tyrimo išvada: palyginus iš LKT ir savivaldybių gautus duomenis, išryškėjo tendencija, jog LKT nepakankamai ir vis mažiau finansuoja etninės kultūros srities projektus, tuo tarpu Lietuvos savivaldybės skiria vis daugiau dėmesio etninės kultūros sričiai finansuoti. Tyrimas buvo pristatytas visuomenei lapkričio 26 d. Aukštaitijos tarybos posėdyje, aptarti jo rezultatai.

2.1.5. Siūlymų dėl etninės kultūros konkursinio finansavimo modelio tobulinimo rengimas ir teikimas

2019 m. kovo 5 d. išplėstiniame Tarybos posėdyje KM nutarta pratęsti derybas su LKT dėl etninės kultūros konkursinio finansavimo tobulinimo. 2019 m. gegužės 14 d. Tarybos posėdyje nutarta siekti didesnės LKT skiriamų lėšų kvotos Etninės kultūros programai, tuo klausimu kreiptasi į LNKC vadovybę dėl bendradarbiavimo. Gegužės 24 d. Tarybos pirmininkė ir pavaduotojas dalyvavo pasitarime LNKC su kitų organizacijų atstovais dėl mažėjančio konkursinio finansavimo etninės kultūros ir mėgėjų meno sritims, sutarta parengti bendrą raštą. Taryba kartu su kitomis institucijomis 2019 m. birželio 12 d. raštu „Dėl etninės kultūros ir mėgėjų meno projektų finansavimo kultūros rėmimo fondo lėšomis 2020 m.“ kreipėsi į Seimo KK pirmininką R. Karbauskį, kultūros ministrą M. Kvietkauską ir LKT pirmininkę D. Urbanavičienę siūlydama: 1) etninę kultūrą ir mėgėjų meną grąžinti į kultūros ir meno sričių sąrašą, ženkliai padidinti jų finansavimą, įtvirtinti etninės kultūros ir mėgėjų meno specifika atspindinčius prioritetus bei vertinimo kriterijus; 2) skirstant KRF lėšas pagrįsti atskirų kultūros ir meno sričių finansavimo kvotas atsižvelgiant į teisės aktais įtvirtintus kultūros politikos prioritetus, teikiamų srities projektų kokybę ir į tos srities aprėptį bendrame kultūros lauke; 3) atkreipti regioninių kultūros tarybų dėmesį į būtinybę nustatyti kultūros politiką įtvirtinančius prioritetus, tarp kurių turėtų būti ir kultūros paveldo išsaugojimas, etninės kultūros tęstinumas ir integravimas į šiuolaikinį regionų gyvenimą, įtraukioji kultūra, skatinanti bendruomenės dalyvauti meno, kūrybos raiškose, ugdytis visą gyvenimą (prie rašto pridėta per regioninį modelį etninei kultūrai ir mėgėjų menui skirtų lėšų analizė, LKT 2019 m. pirmame ir antrame finansavimo etapuose skirtų lėšų kultūros ir meno sritims analizė, 2017–2019 m. etninei kultūrai ir mėgėjų menui skirtų lėšų kitų sričių kontekste analizė). Gautas 2019 m. liepos 29 d.

kultūros viceministrės G. Žemaitytės atsakymas Nr. S2-2070, kad remtasi netikslia informacija, rekomenduojama ateityje naudotis LKT Stebėsenos ir analizės skyriaus rengiama informacija.

Paskelbus LKT Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairių 2020-iems metams (toliau – Gairės) projektą, Taryba jį aptarė 2019 m. birželio 11 d. posėdyje ir nutarė kartu su LNKC parengti raštą Seimui, KM ir LKT. Taryba liepos 2 d. raštu Nr. S-138 „Dėl Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamos programos „Etninė kultūra“ finansavimo 2020 metais“ kreipėsi į Seimo KK, prašydama tarpininkauti dėl Gairėse įrašytos programos „Etninė kultūra“ lėšų (jai Gairių projekte buvo numatyta tik 300 tūkst. Eur vietoj buvusių 400 tūkst. Eur) didinimo ne mažiau kaip iki 700 tūkst. Eur. Seimo KK posėdyje liepos 3 d. svarstytas šis klausimas ir posėdžio protokole nurodytas komiteto siūlymas Tarybai susitikti su LKT ir pateikti pastabas bei siūlymus Gairių projektui. Taryba 2019 m. liepos 4 d. raštu Nr. S-140 kreipėsi į LKT prašydama pateikti informaciją apie etninei kultūrai 2015–2019 m. skirtas KRF lėšas. Pagal gautus duomenis buvo prieita prie išvados, kad etninės kultūros srities finansavimas, lyginant su visa KRF suma, sumažėjo nuo 4 proc. 2015 m. iki 2,12 proc. 2019 m. ir planuojamų 1,51 proc. 2020 m. Tarybos pirmininkė ir pavaduotojas liepos 11 d. susitiko su Seimo KK pirmininku R. Karbauskiu ir LKT pirmininke D. Urbanavičiene dėl lėšų didinimo Etninės kultūros programai 2020 m. Gairėse. Tarybos 2019 m. liepos 24 d. rašte Nr. S-157 „Dėl kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairių projekto“, adresuotame LKT, pateiktos pastabos ir siūlymai tobulinti Gairių projektą ir didinti programai „Etninė kultūra“ skirtą kvotą, taip pat pateikta analizė, koks 2015–2019 m. etninei kultūrai ir mėgėjų menui LKT skirtų lėšų santykis kitų kultūros ir meno sričių kontekste. Liepos 25 d. Tarybos pirmininkė susitiko su LKT pirmininke ir aptarė šiuos klausimus. Tarybos 2019 m. rugpjūčio 12 d. raštu Nr. S-172 „Dėl kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairių projekto“ kreiptasi į KM siūlant didinti kvotą Etninės kultūros programai, atsisakyti draudimų regionams teikti paraiškas į su regionine plėtra susijusias programas („Ugdymas kultūra“, „Humanitarinės literatūros leidyba“, „Kūrybinės bendruomenių iniciatyvos“ ir kt.), taip pat pateikta analizė, koks 2015–2019 m. etninei kultūrai ir mėgėjų menui LKT skirtų lėšų santykis kitų kultūros ir meno sričių kontekste.

Taryba 2019 m. nuosekliai siekė etninės kultūros finansavimo didinimo ir **per LKT kuriamą regioninį modelį** (programa „Tolygi kultūros plėtra“). Taryba 2019 m. gegužės 14 d. posėdyje nutarė kreiptis į LKT regionines tarybas siūlydama įtraukti etninę kultūrą į projektų finansavimo regione prioritetus. Taryba šį siūlymą pateikė LKT regioninių kultūros tarybų pirmininkams 2019 m. birželio 13 d. raštu Nr. S-131 „Dėl etninės kultūros įtraukimo į regionų tolygios kultūrinės raidos prioritetus“. LKT patvirtinti programos „Tolygi kultūros plėtra“ prioritetai regionuose buvo aptarti EKG regioninių tarybų posėdžiuose (rugsėjo 23 d. – Mažosios Lietuvos tarybos posėdyje, rugsėjo 24 d. – Dzūkijos (Dainavos) tarybos posėdyje), nutarta skatinti regionines institucijas kuo aktyviau teikti etnokultūros krypties projektus.

Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2019 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ĮV-538 Gairės buvo patvirtintos, tačiau į esminius Tarybos siūlymus neatsižvelgta, programos „Etninė kultūra“ kvota padidinta tik 50 tūkst. Eur (iš viso skiriant 350 tūkst. Eur), tačiau uždraudžiant regionams teikti paraiškas į šią programą.

Rugsėjo 9 d. Tarybos pirmininkės pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo LMKA posėdyje, kuriame svarstant 2020 m. Gairių projektą kitų kultūros sričių atstovai taip pat pabrėžė ryškius jo trūkumus. Rugsėjo 10 d. Tarybos posėdyje vėl aptartas mažėjančio finansavimo etninei kultūrai per LKT klausimas. Taryba 2019 m. lapkričio 6 d. raštu Nr. S-231 „Dėl nepakankamo Etninės kultūros ir mėgėjų meno finansavimo Kultūros rėmimo fondo lėšomis“ kreipėsi į Seimo KK prašydama apsvarstyti vis blogėjančio etninės kultūros ir mėgėjų meno finansavimo per LKT klausimą ir galimybę reformuoti KRF lėšų skirstymo atskiroms kultūros sritims modelį remiantis Estijos pavyzdžiu (prie rašto pridėta etninei kultūrai skirtų lėšų 2015–2019 m. remiantis LKT duomenimis procentinė išraiška, palyginimas su kitų kultūros ir meno sričių finansavimo didinimu, taip pat pateiktas Estijos Kultūros rėmimo fondo įstatymo vertimas į lietuvių k.). Aptariant šį klausimą lapkričio 20 d. Seimo KK posėdyje LKT atstovai tvirtino,

kad etninei kultūrai bus skirtas 1 mln. Eur per regioninį modelį, be to, LKT pirmininkė pasiūlė įkurti atskirą Etninės kultūros fondą remiantis Estijos pavyzdžiu (tačiau nutylėjo, kad Estijoje tai nėra atskiras fondas, bet kaip sudėtinė KRF dalis šalia kitų 7 kultūros sričių fondų). Pastarajam siūlymui Seimo KK nepritarė, taip pat nepriėmė sprendimo siūlyti didinti kvotą programai „Etninė kultūra“, tikėdamiesi lėšų šiai sričiai padidėjimo per regionų plėtrai skirtą programą. Šiame posėdyje buvo aptarti ir LKT paskelbti viešieji pirkimai dėl ekspertinių paslaugų etninės kultūros sampratai apibrėžti, projektų vertinimo kriterijams nustatyti ir pan., pasiūlyta Tarybai dalyvauti šiame viešųjų pirkimų konkurse. Šį pasiūlymą Taryba aptarė lapkričio 12 d. posėdyje ir nutarė teikti paraišką – ją pateikė lapkričio 22 d. ir laimėjo LKT paskelbtą konkursą (ekspertinės paslaugos turi būti suteiktos iki 2020 m. kovo 20 d.).

Atsiliepiant į LKT priekaištus, kad neva vis mažėja etninės kultūros paraiškų ir šios srities finansavimo poreikis, todėl nėra būtinybės etninės kultūros sričiai didinti kvotą, **Taryba nutarė atlikti apklausą** siekdama išsiaiškinti, kiek ir kokių KRF finansuojamų etnokultūrinių projektų įgyvendinimas nutrūko dėl sumažinto ar nutraukto finansavimo. Tuo tikslu Taryba 2019 m. spalio 25 d. raštu Nr. S-224 „Dėl anketos apie nutrauktus etnokultūrinius projektus dėl lėšų trūkumo“ kreipėsi į Lietuvos savivaldybių administracijų direktorius, prašydama išplatinti anketą „Etnokultūrinių projektų finansavimas iš KRF“ kiekvienos savivaldybės teritorijoje esančioms kultūrinę veiklą vykdančioms įstaigoms bei organizacijoms.

2.1.6. Diskusijos apie etninės kultūros sąvoką kitų kultūros sričių kontekste surengimas

Spalio 8 d. ir lapkričio 12 d. Tarybos posėdžiuose tartasi dėl diskusijos apie etninės kultūros sąvoką kitų kultūros sričių kontekste surengimo, iš Tarybos narių buvo sudaryta darbo grupė klausimui išnagrinėti. Etninės kultūros sampratos išaiškinimas yra susijęs ir su Tarybos įsipareigojimais laimėjus LKT paskelbtus viešuosius pirkimus dėl ekspertinių paslaugų etninės kultūros sampratai apibrėžti, projektų vertinimo kriterijams nustatyti ir pan. Lapkričio 29 d. Etninės kultūros sąvokų darbo grupės posėdyje nutarta surengti LNKC diskusiją „Etninės kultūros samprata“ (pirminis sumanymas surengti diskusiją 2019 m. gruodžio 16 d. buvo pakoreguotas ir diskusija surengta 2020 m. sausio 7 d.).

2.1.7. Konferencijos „Etninės kultūros vaidmuo formuojant Lietuvos įvaizdį“ organizavimas (neplaninis darbas)

Taryba 2019 m. vasarą ėmė bendradarbiauti su Vyriausybės kanceliarijos Lietuvos įvaizdžio grupe organizuojant Baltijos kelio 30-mečio renginius. Plėtojant šį bendradarbiavimą, Taryba ėmėsi kartu su šiuo Vyriausybės padaliniu organizuoti konferenciją „Etninės kultūros vaidmuo formuojant Lietuvos įvaizdį“, kuri buvo surengta gruodžio 7 d. Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje. Konferencijoje pranešimus skaitė Vyriausybės Lietuvos įvaizdžio grupės atstovė Eglė Kudzmanienė, LNKC direktoriaus pavaduotoja Vida Šatkauskienė, EKG T pirmininkė Dalia Urbanavičienė, EKG T nariai Jonas Rudzinskas, Daiva Vyčiniene, Nijolė Balčiūnienė ir Jonas Vaiškūnas, fotomenininkas Marius Jovaiša, VEKC atstovė Marija Liugienė, kanklių judėjimo atstovė etnomuzikologė Laura Lukenskienė ir kt. Konferencijos pabaigoje vyko panelinė diskusija, kurioje aptarti įvairūs klausimai: šiuolaikinio jaunimo santykis su etnine kultūra, svarbiausi lietuviškos tapatybės ženklai šiuolaikinėje visuomenėje, etninės kultūros vaidmuo plėtojant kultūrinį turizmą, kaip kitose šalyse pasitelkiama etninė kultūra formuojant šalies tapatumo įvaizdį, tarpinstitucinis bendradarbiavimas siekiant užtikrinti etninės kultūros įtraukimą į Lietuvos įvaizdžio kūrimą, etninės kultūros vieta bendrojoje Lietuvos kultūros politikoje. Konferencijos metu vyko tiesioginė transliacija.

4 pav. Konferencijos „Etninės kultūros vaidmuo formuojant Lietuvos įvaizdį“ diskusijos dalyviai.

Konferencijos rezoliucijoje pasiūlyta Lietuvos Respublikos Vyriausybei: valstybiniu lygmeniu pripažinti etninės kultūros reikšmę ir svarbą formuojant Lietuvos įvaizdį; rengiant Šalies pristatymo užsienyje strategiją 2020–2030 m. surengti konsultacijas ir ekspertinę diskusiją su Taryba; užtikrinti etninės kultūros pažinimą ir tradicijų tęstinumą plėtojant etnokultūrinį ugdymą formaliajame ir neformaliajame švietime, profesiniame mokyme; plėtoti etninės kultūros vertybių ir jų puoselėtojų įtraukimą į kultūrinio turizmo plėtrą Lietuvoje; skleisti plačiai visuomenei žinias apie etnokultūrinės vertybes, apimant ir šiuolaikinius jos reiškinius, įvairių etninės kultūros sričių gaivinimo judėjimus.

2.2. Etninės kultūros ugdymo, studijų ir mokslo plėtra

Pasikeitus Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) vadovybei, 2019 m. vasario 19 d. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė kartu su Lietuvos etninės kultūros ugdytojų sąjungos (toliau – LEKUS) pirmininke R. Čėsniene susitiko su ŠMSM ministru A. Monkevičiumi ir aptarė šiuos klausimus: 1) etnokultūrinis ugdymas pradiniam ugdyme; 2) Etninės kultūros ugdymo sampratos tvirtinimas; 3) etnologijos ir folkloristikos sugrąžinimas į studijų kryptių sąrašą. Ministras pažadėjo kartu su ministerijos specialistais išsiaiškinti šiuos klausimus ir pakviesti Tarybos bei LEKUS atstovus tolesniam sprendimų priėmimui.

Vienas iš klausimų, kuriems reikėjo greito sprendimo – prašymas ŠMSM patvirtinti *Etninės kultūros ugdymo sampratą*, kurią, pritarus Vilniaus m. savivaldybei, pateikė Vilniaus Žvėryno gimnazija siekdama įgyti etnokultūrinės krypties mokyklos statusą (sampratą patvirtinus, tokią ugdymo kryptį galėtų pasirinkti ir kitos mokyklos visoje Lietuvoje). Klausimo esmė buvo plačiau pristatyta ŠMSM adresuotame Tarybos 2019 m. vasario 14 d. rašte Nr. S-49, tačiau 2019 m. vasario 28 d. iš ŠMSM Kokybės ir regioninės politikos departamento gautame atsakyme Nr. SR-794 nurodyta, kad Etninės kultūros ugdymo samprata ŠMSM nebuvo vertinta pagal Netradicinio ugdymo koncepcijos nuostatas, todėl siūloma Vilniaus Žvėryno gimnazijai ir toliau sėkmingai tęsti mokinių etnokultūrinį ugdymą remiantis Etninės kultūros bendrosiomis programomis.

2.2.1. Siekiai užtikrinti etninės kultūros ugdymo plėtrą tobulinant bendrąsias ugdymo programas

Taryba sausio 8 d. posėdyje aptarė ŠMSM pateiktas pirmines nuostatas dėl ***Bendrujų programų atnaujinimo gairių*** (toliau – Gairės). Bendra etninės kultūros ekspertų pozicija pateikta Tarybos 2019 m. sausio 16 d. rašte Nr. S-9 „Dėl bendrujų programų atnaujinimo gairių projekto“, adresuotame ŠMSM, Seimo Švietimo ir mokslo komitetui (toliau – Seimo ŠMK) ir Seimo KK, pasiūlyta Gairėse atsižvelgti į nacionalinius interesus švietimo srityje ir įvertinti Meilės Lukšienės sukurtos Tautinės mokyklos koncepcijos privalumus, pritarta Lietuvos pedagogų asociacijos siūlymui sukurti aiškią viziją, kaip mokykla gali prisidėti prie nacionalinės kultūros tęstinumo ir plėtotės. 2019 m. sausio 25 d. Tarybos pirmininkė dalyvavo ŠMSM diskusijoje „Bendrojo ugdymo turinys: kokio reikia švietimo bendruomenei“, kurioje išsakė Tarybos poziciją.

Paviešinus ŠMSM sukurtą Gairių projektą, Tarybos Švietimo ir mokslo darbo grupė rugsėjo 25 d. posėdyje nutarė teikti siūlymus keisti Gairėse etninės kultūros statusą kaip integruoto kurso statusą į dalyko statusą (tik pastaruoju atveju rengiama ugdymo programa). Klausimas 2019 m. spalio 8 d. aptartas ir visos Tarybos posėdyje, jos siūlymai pateikti Tarybos 2019 m. spalio 9 d. rašte Nr. S-199 „Dėl bendrujų programų gairių projekto“, adresuotame ŠMSM, Seimo ŠMK ir KK: primenant Pasaulio lietuvių bendruomenės Seime priimtą rezoliuciją dėl etnokultūrinio ugdymo, pasiūlyta Gairėse įrašyti Etninę kultūrą kaip dalyką, kuris būtų privalomas pradinėse klasėse ir pasirenkamasis 5–12 klasėse.

2019 m. Tarybos užsakymu pagal EK tyrimų programą Rūta Čėsniienė ir Asta Valiukevičienė atliko ***tyrimą „Pradinio ugdymo programinių dokumentų analizė etninės kultūros ugdymo aspektu“***, kuriuo siekta išsiaiškinti, kiek dabartinė pradinio ugdymo bendroji programa užtikrina etnokultūrinio ugdymo efektyvumą ir kokias numato etninės kultūros integravimo galimybes. Pagrindinė tyrimo išvada: pradinio ugdymo bendrosios programos iš dalies atspindi viešai deklaruojamą nuostatą etninę kultūrą integruoti į mokomuosius dalykus, tačiau ne į visus dalykus etninė kultūra integruojama, todėl etninės kultūros nuostatų ir idėjų sklaidos požiūriu programos vertintinos tik iš dalies patenkinamai.

2.2.2. Lietuvos moksleivių etninės kultūros olimpiados organizavimas

Taryba 2019 m. ypač daug dėmesio skyrė Lietuvos moksleivių etninės kultūros olimpiados (toliau – Olimpiada) organizavimui: 2018 m. iki gruodžio 10 d. įvyko pirmosios Olimpiados pirmas turas (22-ose savivaldybėse), 2019 m. buvo surengtas antrasis turas (visuose etnografiniuose regionuose jis įvyko iki vasario pabaigos) ir kovo 30 d. baigiamasis turas (šalies). Antrosios Olimpiados pirmas turas (34-iose savivaldybėse) įvyko 2019 m. iki gruodžio 15 d.

Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. V-651 įtvirtinta, kad Olimpiados laimėtojai gali gauti papildomų balų stodami į aukštąsias mokyklas (kaip ir kitų olimpiadų laimėtojai).

Sprendimus dėl Olimpiados organizavimo ruošė Tarybos Švietimo ir mokslo darbo grupė, 2019 m. surengusi 3 posėdžius (sausio 16 d., rugsėjo 25 d. ir lapkričio 14 d.).

Pirmosios Olimpiados organizavimas. Taryba 2019 m. sausio 8 d. posėdyje patvirtino Olimpiados regioninių vertinimo komisijų sudėtį, nutarė parengti Olimpiados dalyvio anketą ir Olimpiados regioninio turo testo klausimus, užduotis susiejant su kalendorinių papročių tema ir regiono etnine kultūra. Taryba, neturėdama savo lėšų Olimpiados dalyvių apdovanojimams, dėl paramos leidiniais kreipėsi į LNKC ir Vilniaus etninės kultūros centrą (2019 m. sausio 21 d. raštai Nr. S-23 ir Nr. S-24).

Regioninis turas Aukštaitijoje įvyko sausio 25 d. Anykščių kultūros centre (dalyvavo 23 mokiniai); Mažojoje Lietuvoje – sausio 30 d. Šilutės Hugo Šojaus muziejuje-dvare (dalyvavo 7 mokiniai); Suvalkijoje (Sūduvoje) – sausio 30 d. Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje (dalyvavo 10 mokinių); Dzūkijoje (Dainavoje) – vasario 5 d. Alytaus dailiųjų amatų mokykloje (dalyvavo 17 mokinių); Žemaitijoje – vasario 27 d. Telšių Kranto progimnazijoje (dalyvavo 18

mokinių). Iš viso pirmosios Olimpiados regioniniame ture dalyvavo 75 mokiniai (40 mokinių iš 6–8 kl. amžiaus grupės ir 35 mokiniai iš 9–12 kl. amžiaus grupės).

Olimpiados respublikinis etapas surengtas 2019 m. kovo 30 d. Vilniaus Žvėryno gimnazijoje, dalyvavo 29 mokiniai (Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė buvo Olimpiados dalyvių vertinimo komisijos pirmininkė). Jo metu buvo surengtas pasitarimas su ŠMSM ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro (toliau – LMNŠC) atstovais ir mokytojais dėl Olimpiados sąlygų tobulinimo.

5 pav. Pirmosios Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados finalinio turo dalyviai

Olimpiados sąlygų tobulinimas. Taryba balandžio 2 d. posėdyje aptarė pirmosios Olimpiados rezultatus ir nutarė parengti siūlymus dėl Olimpiados sąlygų tobulinimo, surengti spalio mėn. Kaune seminarą Olimpiados rengėjams. Šis klausimas išsamiau svarstytas Tarybos posėdyje rugsėjo 10 d. Parengtus siūlymus dėl Olimpiados sąlygų tobulinimo Taryba pateikė LMNŠC 2019 m. spalio 1 d. raštu Nr. S-195 „Dėl Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados sąlygų keitimo“. Patobulintos pagal Tarybos siūlymus Olimpiados sąlygos buvo patvirtintos 2019 m. spalio 7 d. LMNŠC direktorius įsakymu Nr. R1-686.

2019 m. spalio 11 d. Tarybos surengtame seminare „Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiada: rezultatai, užduotys, vertinimas“, vykusiame Kauno tautinės kultūros centre (toliau – KTKC), buvo išnagrinėti pirmosios Olimpiados rezultatai, aptartos atnaujintos Olimpiados sąlygos, patobulintas kartu su seminaro dalyviais Tarybos parengtas Olimpiados užduočių rengimo ir vertinimo rekomendacijų projektas. Seminare VDU mokslininkai D. Senvaitytė ir A. Vaicekuskas skaitė paskaitas apie kalendorinius papročius.

6 pav. Seminaro „Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiada: rezultatai, užduotys, vertinimas“ dalyviai

2019 m. spalio 16 d. Tarybos pirmininko įsakymu Nr. ĮV-6 patvirtintos *Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados užduočių rengimo ir vertinimo rekomendacijos*. Taryba teikė savivaldybėms informaciją apie atnaujintas Olimpiados sąlygas, skatino organizuoti savivaldybėje Olimpiados pirmąjį turą ir teikė metodines rekomendacijas (2019 m. spalio 18 d. Tarybos raštas Nr. S-220; 2019 m. spalio 31 d. Tarybos raštas Nr. S-226). Tarybos Švietimo ir mokslo darbo grupė išnagrinėjo pirmosios Olimpiados testų klausimus, juos papildė ir parengė klausimų „banko“ (tema – kalendorinės šventės ir papročiai) projektą.

Lapkričio 25 d. Tarybos iniciatyva KTKC patalpose buvo surengtas pasitarimas dėl Olimpiados testo klausimų banko parengimo, kur dalyvavo Tarybos, regioninių tarybų, LEKUS ir savivaldybių atstovai, atsakingi už Olimpiados užduočių rengimą. 2019 m. gruodžio 2 d. parengtas Olimpiados testo klausimų bankas tema „Kalendorinės šventės ir papročiai“ išplatintas EKG T regioninių tarybų specialistams, kurie padėjo parengti pirmosios užduoties testus savivaldybių komisijoms.

Antrosios Olimpiados pirmasis turas įvyko lapkričio–gruodžio mėn., jame dalyvavo 240 mokinių iš 34 savivaldybių.

7 pav. Antrosios Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados pirmasis turas

Vilniaus miesto savivaldybės Olimpiada buvo surengta gruodžio 12 d. S. Stanevičiaus progimnazijoje (komisijos pirmininkė – EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė).

2.2.3. Siūlymų dėl neformalaus etnokultūrinio ugdymo plėtros rengimas

Etnokultūrinės stovyklos yra itin patraukli neformalaus ugdymo forma, jos gali turėti didelę įtaką ne tik plėtojant jaunosios kartos etnokultūrinį ugdymą mūsų šalyje, bet ir stiprinant užsienio lietuvių ryšius su Lietuva ir jos tradicijomis. Todėl Taryba balandžio 2 d. posėdyje nusprendė atlikti etnokultūrinės pakraipos stovyklų organizatorių apklausą, siekiant gauti tikslesnę informaciją apie tų stovyklų pobūdį ir lygį. Tarybos vyr. specialistė A. Daraškevičienė ėmėsi kaupti informaciją apie stovyklas. Pagal savivaldybių, etninės kultūros centrų bei visuomeninių organizacijų pateiktus duomenis buvo sudarytas 2019 metais Lietuvoje planuojamų etnokultūrinių stovyklų sąrašas (surinkta informacija apie 52 stovyklas), kuris pristatytas 2019 m. balandžio 2 d. Tarybos posėdyje. Posėdyje nutarta toliau kaupti informaciją apie etnokultūrinės vasaros stovyklas, atliekant stovyklų organizatorių apklausą apie stovyklų pobūdį ir lygį. Informacija apie stovyklas, kuriose perduodamos etnokultūrinės informacijos lygis yra neabejotinai aukštas, informacija paskelbta EKG T svetainėje, svarbiausių etnokultūrinių renginių gide.

Kai kurios EKG T regioninės tarybos prisidėjo prie atskirų stovyklų organizavimo. Pavyzdžiui, Žemaitijos tarybos nariai teikė konsultacijas, vedė mokymus vaikų ir jaunimo tradicinio etnomuzikavimo vasaros stovykloje „Kūmykštėlis 2019“, kuri vyko liepos 1 – 5 d. Plungės rajone, Rūdaičių kaime (vaikai buvo mokomi groti cimbolais, bandonija, ratukine rykla, smuiku ir įvairiais pučiamaisiais instrumentais, dainuoti žemaitiškas dainas ir šokti žemaitiškus šokius).

Taryba bendradarbiavo ir rengiant įvairius *etninės kultūros konkursus* vaikams. Pavyzdžiui, LMNŠC organizuotame moksleivių konkurse „Mūsų lobynai“ birželio 6 d. Tarybos pirmininkė dalyvavo kaip žiuri narė.

Siekdama *populiarinti tradicinius žaidimus tarp vaikų ir jaunimo*, Taryba 2019 m. lapkričio 29 d. raštu Nr. S-250 „Dėl leidinio „lietuvių liaudies žaidimai ir pramogos“ kreipėsi į ŠMSM, siūlydama įsigyti ir padovanoti 2019 m. išleistą Vytauto Steponaičio rinkinio „Lietuvių liaudies žaidimai ir pramogos“ antrąjį leidimą visoms Lietuvos mokykloms (bent pagrindinio ir vidurinio ugdymo), kad liaudies žaidimai, kaip vienas iš svarbiausių etnokultūrinio ugdymo metodų, būtų panaudojami bendrojo ugdymo dalykuose.

Mažosios Lietuvos taryba svarstė etnokultūrinio neformalaus ugdymo plėtros klausimą ir priėjo prie išvados, kad savivaldybėse labai trūksta etninės kultūros specialistų, todėl savivaldybėms teikiami etnokultūriniai neformalaus ugdymo projektai per žemai vertinami, o visų pirma remiama populiarioji veikla ir sportas.

2.2.4. Etninės kultūros specialistų poreikis

Taryba 2019 m. spalio 8 d. posėdyje aptarė mokytojų perkvalifikavimo galimybę VDU, o gruodžio 10 d. posėdyje svarstė etninės kultūros specialistų poreikio savivaldybėse klausimą. Nutarta išsiaiškinti dėl etninės kultūros specialisto profesijos įtraukimo į Lietuvos profesijų klasifikatorių, numatyti etninės kultūros specialistų poreikio temą EK tyrimų programos prioritetinių temų sąrašė.

Kai kurios EKG T regioninės tarybos ėmėsi specialistų poreikio tyrimų savo regione. Pavyzdžiui, buvo nustatyta, kad Mažosios Lietuvos regiono mokyklose trūksta 26 etninės kultūros specialistų: 20-ies – pagrindinėse mokyklose (iš 46) ir 6-ių – gimnazijose (iš 23).

2.2.5. Etnologijos mokslo krypties išsaugojimas bei poreikio sugrąžinti Etnologijos ir folkloristikos studijų kryptį į Studijų kryptių sąrašą aktualizavimas

ŠMSM 2018 m. pabaigoje parengė Mokslo kryptių ir Meno kryptių klasifikatoriaus (toliau – Mokslo kryptių klasifikatorius) keitimo projektą, kuriame nebeliko *Etnologijos mokslo krypties*, todėl Taryba šį klausimą aptarė sausio 8 d. posėdyje ir nutarė siekti Etnologijos krypties išsaugojimo remiantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme įvardytu

lituanistikos (kartu ir etnologijos) prioritetu. Taryba 2019 m. sausio 9 d. raštu Nr.S-5 „Dėl etnologijos išsaugojimo mokslo krypčių klasifikatoriuje“ kreipėsi į ŠMSM, Seimo ŠMK ir Seimo KK, prašydama paaiškinti, kokiais kriterijais remiantis ir kaip konkrečiai planuojama keisti dabar galiojantį Mokslo krypčių sąrašą ir kodėl jame nebelieka vietos Etnologijos mokslo kryptims. ŠMSM patobulino projektą ir Etnologijos kryptis liko Mokslo krypčių klasifikatoriuje, kuris buvo patvirtintas švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. V-93 „Dėl Mokslo krypčių ir Meno krypčių klasifikatorių patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. vasario 20 d. įsakymo Nr. V-156 redakcija).

Vėliau Tarybą pasiekė žinia, kad Lietuvos mokslo taryba (toliau – LMT) siekia vėl keisti Mokslo krypčių klasifikatorių ir vietoje *Etnologijos* krypties įrašyti *Kultūros antropologijos ir etnologijos* kryptį. Taryba gegužės 14 d. posėdyje apsvaustė šį klausimą atsižvelgdama į etnologinius tyrimus atliekančių svarbiausių mokslo ir studijų institucijų nuomonę. Taryba 2019 m. birželio 7 d. pateikė LMT raštą Nr. S-128 „Dėl Mokslo krypčių klasifikatoriaus“ atkreipdama dėmesį, kad etnologija turėtų būti siejama ne su *kultūros antropologija* (jos tyrimų laukas daug siauresnis, nes daugiausia apima profesionalią kultūrą), bet su *kultūrine antropologija* (tai daug platesnė disciplina, tirianti tautas, klases, kastas, socialinius sluoksnius, lytis), todėl pasiūlė keičiant Mokslo krypčių klasifikatorių vietoje *Etnologijos* įrašyti mokslo kryptį *Etnologija ir kultūrinė antropologija*. LMT savo siūlymų dėl klasifikatoriaus keitimo nerealizavo, iki šiol galioja Mokslo krypčių klasifikatorius su išskirta *Etnologijos* mokslo kryptimi.

Taryba dar nuo 2017 m. siekia *sugrąžinti Etnologijos ir folkloristikos studijų kryptį*, kuri buvo panaikinta 2016 m. gruodžio 1 d. LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-1075 „Dėl studijų krypčių ir krypčių grupių, pagal kurias vyksta studijos aukštosiose mokyklose, sąrašo, jo keitimo tvarkos, kvalifikacinių laipsnių sąrangos ir studijų programų pavadinimų sudarymo principų patvirtinimo“. Vasario 19 d. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė per susitikimą su ŠMSM ministru A. Monkevičium aptarė šį klausimą, po to nesulaukus rezultatų problema svarstyta net 3-juose Tarybos posėdžiuose – balandžio 2 d., rugsėjo 25 d. ir spalio 8 d. Pastarajame posėdyje atkreiptas dėmesys, kad vis dar galioja Etnologijos ir folkloristikos studijų krypties aprašas, o Kultūros studijų aprašas dar tik rengiamas, kai ŠMSM teigimu būtent Kultūros studijų kryptyje yra galimybė studijuoti etnologiją. Tarybos pirmininkė susitiko su Kultūros studijų aprašo rengėjais ir kartu padarė išvadą, kad nors apraše ir nurodyta sudėtinė krypties dalis *Etnologija ir folkloristika*, tačiau nėra galimybės apraše atskirai įvardyti šios dalies sampratą ir aprėpti, specialiųjų studijų vykdymo bei rezultatų reikalavimus. Taryba 2019 m. spalio 17 d. raštu Nr. S-218 „Dėl etnologijos ir folkloristikos studijų krypties grąžinimo“ kreipėsi į Seimo ŠMK, prašydama atliekant parlamentinę priežiūrą tarpininkauti, kad būtų vėl įrašyta Etnologijos ir folkloristikos studijų kryptis į studijų krypčių sąrašą. Atsiliepiant į šį prašymą Seimo ŠMK spalio 18 d. kreipėsi į ŠMSM. Kaip atsakymas pateiktas ŠMSM viceministro V. Razumas 2019 m. gruodžio 30 d. raštas Nr. SR-5526, kuriame tvirtinama, kad etnologijos ir folkloristikos studijas galima vykdyti Paveldo studijų kryptyje (kai iš tikrųjų ši kryptis apima tik paveldosaugą).

2.2.6. Kita Tarybos veikla švietimo ir mokslo srityje

Bendradarbiavimas su Lietuvos karo akademija dėl karių tautinio ir patriotinio ugdymo plėtros. Gegužės 10 d. Tarybos pirmininkė dalyvavo Lietuvos karo akademijos (toliau – LKA) Humanitarinių mokslų katedros surengtoje tarptautinėje konferencijoje „Šiuolaikinės visuomenės ugdymo veiksniai“ ir skaitė pranešimą „Kariškių tautinio ugdymo plėtros svarba siekiant užtikrinti Lietuvos nacionalinį saugumą“. Sulaukta didelio susidomėjimo pranešime pateiktais pasiūlymais dėl kariškių etnokultūrinio ugdymo plėtros, tartasi dėl Tarybos ir LKA bendradarbiavimo.

Bendradarbiavimas dėl jaunųjų mokslininkų apdovanojimo Prezidentūroje. 2019 m. lapkričio 11 d. Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjunga pakvietė Tarybą būti renginio „Geriausia 2018 m. disertacija“ partnere ir taip paremti perspektyvius mokslo atstovus bei pristatyti Tarybą kaip mokslo, verslo ir kultūros bendradarbiavimo iniciatorę, įgyvendinančią LR Prezidento vieningos Lietuvos viziją. Renginio pasirinkta tema – „Etnografinė Lietuva“. Taryba sutiko būti šio renginio partnere ir padovanojo šventės dalyviams medines skrynutes su EKGAT atributika. Lapkričio 26 d. Tarybos pirmininkė dalyvavo jaunųjų mokslininkų apdovanojimo renginyje Prezidentūroje.

Išvados dėl Alytaus „Sakalėlio“ pradinės mokyklos reorganizavimo. 2019 m. spalio 31 d. Alytaus „Sakalėlio“ pradinė mokykla raštu Nr. S-189-(2.3) „Dėl Alytaus miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2016–2020 metų bendrojo plano ir jo priedų koregavimo projekto“ kreipėsi į Tarybą, išreiškdamą nuogastavimą, kad planuojama mokyklos reorganizacija perkeliant mokinius į Vidzgirio progimnaziją gali panaikinti jų mokykloje puoselėjamą pagilintą mokinių etninės kultūros ugdymą. Taryba 2019 m. lapkričio 4 d. raštu Nr. S-227 „Dėl Alytaus m. „Sakalėlio“ pradinės mokyklos išsaugojimo“ kreipėsi į ŠMSM, Alytaus miesto merą, Alytaus m. savivaldybės tarybą, administracijos direktorių, Kultūros, švietimo ir sporto komitetą, Švietimo ir sporto skyrių, rekomenduodama nejungti Alytaus „Sakalėlio“ pradinės mokyklos su Alytaus Vidzgirio gimnazija, kadangi „Sakalėlis“ yra vienintelė Alytuje etninės kultūros krypties mokykla, pasižyminti populiarumu, todėl pasiūlė apsvarstyti galimybę dėl maksimalaus moksleivių skaičiaus „Sakalėlio“ klasėse padidinimo. ŠMSM Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamentas 2019 m. lapkričio 27 d. atsakė raštu Nr. SR-4976, kad jokių sprendimų dėl bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos Alytaus mieste dar nėra priimta ir keisti Alytaus „Sakalėlio“ pradinės mokyklos pasirinktos etninės kultūros krypties neketinama. Deja, Alytaus rajono savivaldybė 2020 m. vasario mėn. nusprendė prijungti „Sakalėlio“ mokyklą prie Vidzgirio gimnazijos ir šį planą pateikė tvirtinti ŠMSM.

Lietuvoje LEKUS kvietimu vyko ***susitikimas su Suomijos, Latvijos ir kitų šalių atstovais dėl pasidalinimo gerąja patirtimi ikimokyklinio ugdymo srityje*** – gegužės 16 d. surengtoje NORDPLUS konferencijoje „Ethnic culture and creativity in early childhood and pre-primary education 2016-2019“ organizatorių kvietimu Tarybos pirmininkė skaitė pranešimą „Kodėl gimtajai kultūrai iki šiol nerandama vietos Lietuvos švietimo sistemoje?“.

2.3. Su etninės kultūros plėtra susijusių atmintinų metų inicijavimas, jų minėjimo įgyvendinimas, svarbių datų pažymėjimo inicijavimas

2019 m. Taryba daugiausia dėmesio skyrė Vietovardžių ir Žemaitijos metų 2019-aisiais įgyvendinimui, Tautodailės metų 2020 m. inicijavimui ir įgyvendinimo planui, taip pat aktyviai įsitraukė į Baltijos kelio 30-mečio minėjimo organizavimą.

2.3.1. Vietovardžių metų (2019 m.) minėjimo priemonių įgyvendinimas

Tarybos siūlymu Lietuvos Respublikos Seimas 2019-uosius metus paskelbė Vietovardžių metais, o Vyriausybė patvirtino jų minėjimo planą 2019 m. sausio 16 d. nutarimu Nr. 39 „Dėl Vietovardžių metų minėjimo 2019 metais plano patvirtinimo“ (toliau – Vietovardžių minėjimo planas). Pagal šį planą Taryba įpareigota organizuoti Lietuvos vietovardžių išsaugojimo gairių parengimą.

2019 m. balandžio 2 d. posėdyje Taryba nutarė sudaryti darbo grupę ***Lietuvos vietovardžių išsaugojimo gairėms*** (toliau – Gairės) parengti, į šią grupę įtraukiant Lietuvių kalbos instituto (toliau – LKI), Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto (toliau – LLTI), Lietuvos geografų draugijos (toliau – LGD), KM, VRM, Susisiekimo ministerijos (toliau – SM), Registrų centro, Nacionalinės žemės tarnybos, LSA atstovus, taip pat inicijuoti

Vietovardžių metų ženklo sukūrimą. Tarybos pirmininkė kartu su LKI, LLTI ir LGD atstovais parengė pirminį Gairių projektą. Darbo grupė tobulino Gairių projektą savo posėdžiuose spalio 21 d. ir lapkričio 8 d., o Taryba jį svarstė savo posėdžiuose spalio 8 d. ir lapkričio 12 d.

2019 m. rugsėjo 10 d. Tarybos posėdyje nutarta kartu su Seimo nariu S. Tumėnu inicijuoti vietovardžių išsaugojimo temai skirtą **konferenciją „Žemė prašo nepamiršti vardų“**. Jos metu pristatyta to paties pavadinimo dr. Filomenos Kavoliutės knyga, kurioje surašyti iš juridinės vartosenos sovietmečiu ir vėliau išbraukti gyvenamųjų vietovių pavadinimai. Taryba nutarė konferencijoje paviesti Gairių projektą ir įtraukti į jo tobulinimą įvairias susijusias institucijas, todėl pakvietė į konferenciją KM, ŽŪM, SM, VRM, LSA, LNKC, LLTI, LKI, VLKK, Registrų centro, Nacionalinės žemės tarnybos, Aplinkos apsaugos agentūros, VĮ „Gis-Centro“, LGD, Lietuvos kartografų draugijos, asociacijos „Atvirasis žemėlapis“, Neringos savivaldybės ir Kuršių Nerijos nacionalinio parko atstovus (2019 m. lapkričio 6 d. raštas Nr. S-233; 2019 m. lapkričio 5 d. raštas Nr. S-230; 2019 m. lapkričio 7 d. raštas Nr. S-235; 2019 m. lapkričio 11 d. raštas Nr. S-237). Lapkričio 13 d. Seime kartu su Seimo KK buvo surengta vietovardžių problematikai ir F. Kavoliutės knygos pristatymui skirta spaudos konferencija, po to Seimo skaityklos salėje vyko konferencija „Žemė prašo nepamiršti vardų“, kurioje pranešimus skaitė Seimo narys dr. S. Tumėnas, LGD atstovė ir knygos autorė dr. F. Kavoliutė, LKI atstovas dr. L. Bilkis, Kuršių Nerijos nacionalinio parko direktorė A. Fezer, o Tarybos pirmininkė dr. D. Urbanavičienė pristatė Gairių projektą, kuris buvo aptartas diskusijoje su įvairių institucijų atstovais.

8 pav. Spaudos konferencijos „Žemė prašo nepamiršti vardų“ dalyviai: kalbininkas Laimutis Bilkis, Kuršių Nerijos nacionalinio parko direktorė Aušra Fezer, Seimo narys Stasys Tumėnas, Tarybos pirmininkė Dalia Urbanavičienė, geografė Filomena Kavoliutė.

Siekdama praplėsti Gairių rengėjų darbo grupę, Taryba 2019 m. gruodžio 3 d. raštu Nr. S-252 „Dėl dalyvavimo darbo grupėje rengiant Lietuvos vietovardžių išsaugojimo gaires“ kreipėsi į VRM, kviesdama deleguoti į grupę savo atstovą. Taryba 2019 m. gruodžio 10 d. posėdyje aptarė Gairių tobulinimo klausimą ir nutarė pateikti Lietuvos vietovardžių išsaugojimo gaires Seimo KK svarstyti per 2020 m. Seimo pavasario sesiją.

Senujų baltų žemių vardais pavadintų rinkiminių apygardų projekto vertinimas (neplaninis darbas). Taryba 2019 m. gruodžio 10 d. posėdyje aptarė su vietovardžių vartosenos tradicija susijusį klausimą – Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) parengtą Seimo rinkimų apygardų pavadinimų keitimo projektą (toliau – Rinkiminių apygardų projektas). Buvo pritarta VRK iniciatyvai Lietuvos rinkimų apygardas pavadinti istorinių žemių pavadinimais, tačiau atkreiptas dėmesys, kad kai kurie pavadinimai priskirti ne toms teritorijoms, todėl nutarta siūlyti VRK atsižvelgti į istorikų nuomonę. Taryba 2019 m. gruodžio 16 d. raštu Nr. S-260 „Dėl 2020 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų apygardų projekto“ kreipėsi į VRK, pateikdama pastabas ir siūlymus dėl projekto tobulinimo, taip pat istoriko Tomo Baranausko surašytas pastabas. Tarybos pirmininkė gruodžio 17 d. dalyvavo VRK posėdyje, kuriame buvo svarstomas Apygardų rinkimų projektas. Iš VRK 2019 m. gruodžio 18 d. gautas atsakymas Nr. 2-2270, kad Tarybos siūlymas pateiktas per vėlai, todėl VRK nutarė nekeisti projekte numatytų rinkimų apygardų pavadinimų.

Kiti Tarybos darbai paminint Vietovardžių metus. Taryba inicijavo bylos parengimą dėl vietovardžių įtraukimo į Lietuvos nematerialaus kultūros vertybių paveldo sąvadą (žr. išsamiau šios Ataskaitos 10.1 poskyrį). Tarybos pirmininkė dalyvavo įvairiose televizijos laidoje, kuriose buvo kalbama apie Vietovardžių metus (pvz., vasario 20 d. LRT laidoje „Panorama“, vasario 26 d. Init TV ir t. t.).

Į Vietovardžių metų minėjimą ypač aktyviai įsitraukė EKGŽT Žemaitijos taryba, kurios iniciatyva 2019 m. vasario 24 d. buvo surengtas iškilmingas Vietovardžių ir Žemaitijos metų atidarymo renginys, vykęs įvairiose Pietų Žemaitijos vietose (pvz., kartu su Šilalės, Kelmės, Tauragės rajonų savivaldybių atstovais aukščiausioje autostrados vietoje buvo iškeltos Lietuvos, Žemaitijos ir Šilalės vėliavos). Rugsėjo 26 d. Varnių seniūnijos kultūros centre Žemaitijos taryba kartu su Varnių seniūnija ir Šiaulių universitetu surengė konferenciją „Vietovardžiai – tautos ir valstybės būties ženklai“, skirtą Vietovardžių bei Žemaitijos atmintiniams metams. 2019 m. Žemaitijos regione iš viso buvo surengti 47 renginiai, skirti Vietovardžių metams.

Aukštaitijos taryba paminėjo Vietovardžių metus savo regione – čia iš viso buvo suorganizuoti 66 renginiai, skirti Vietovardžių metams paminėti.

Mažosios Lietuvos taryba 2019 m. lapkričio 6 d. posėdyje aptarė Vietovardžių metams skirtas veiklas, buvo sudarytas šio regiono 24 renginių gidas, skirtas Vietovardžių metams paminėti.

Dzūkijos (Dainavos) taryba rugsėjo 24 d. nutarė parengti Vietovardžių metų minėjimo priemonių įgyvendinimo regione apklausą – ją apibendrinus paaiškėjo, kad regione iš viso įvyko 23 renginiai, skirti Vietovardžių metams.

Suvalkijos (Sūduvos) taryba nustatė, kad regione buvo suorganizuota 20 renginių, skirtų Vietovardžių metams. Be to, gegužės 28 d. posėdyje Suvalkijos (Sūduvos) taryba nutarė Vietovardžių metų proga siūlyti pakeisti regioninės tarybos pavadinimą iš „Suvalkijos (Sūduvos)“ į „Sūduvos“ ar „Sūduvos (Suvalkijos)“ pavadinimą.

2.3.2. Žemaitijos metų (2019 m.) minėjimo priemonių įgyvendinimas

Prie Žemaitijos metų paskelbimo 2018 m. itin aktyviai prisidėjo Žemaitijos taryba, todėl ji ir 2019 m. skyrė daug dėmesio Žemaitijos metų minėjimo priemonėms įgyvendinti.

2019 m. vasario 1 d. Žemaitijos taryba su Šilalės kultūros centru organizavo Žemaitijos metams (bei Pasaulio lietuvių metams) paminėti skirtą renginį „Tarptautinė etnokultūros naktis“, kuriame dalyvavo Žemaitijos vaikų folkloro ansambliai bei svečiai iš Latvijos (vyko folklorinių šokių maratonas, dailiųjų amatų mokymai, kiekvienas kolektyvas buvo apdovanotas Tarybos padėkos raštais). Vasario 24 d. Žemaitijos tarybos iniciatyva buvo surengtas iškilmingas Žemaitijos (ir Vietovardžių) metų atidarymo renginys, vykęs įvairiose Pietų Žemaitijos vietose. Žemaitijos tarybos nariai aktyviai dalyvavo Žemaitijos metų ženklo kūrimo darbo grupėje (KM sudaryta komisija ženklą patvirtino balandžio 1 d.).

Tarybai ir regioniniams jos padaliniais atstovaujanti pirmininkė D. Urbanavičienė vasario 8–10 d. dalyvavo Žemaitijos metams paminėti skirtoje tradicinėje Palangos miesto šventėje „Palangos stinta“, kurioje įteikė Tarybos padėkas Palangos merui ir renginio organizatoriams.

Kovo 21 d. Žemaitijos taryba nutarė organizuoti Žemaitijos metams skirtą dokumentinių, etnografinių filmų ir TV laidų apie Žemaitiją konkursą „Pasiruokavimā“, o jo nugalėtojus išrinko kartu su Kelmės kultūros centru bei Lietuvos kraštotyros draugijos Kelmės skyriumi. Jie buvo paskelbti gegužės 1 d., o liepos 11 d. Kelmės kultūros centre įvyko konkurso „Pasiruokavimā“ nugalėtojų apdovanojimo renginys.

Žemaitijos tarybos iniciatyva gegužės 2–30 d. Liudviko Rėzos kultūros centre Juodkrantėje vyko žemaičių karpinių paroda, skirta Žemaitijos metams. Gegužės 22 d. Žemaitijos taryba tarpininkavo organizuojant žemaičių skulptorių darbų parodą tarptautiniame folkloro festivalyje „Skamba skamba kankliai“, skirtame Žemaitijos metams (parodos atidarymas įvyko Medalių galerijoje Vilniuje). 2019 m. Žemaitijos taryba tarpininkavo Lietuvos tautodailininkų sąjungai įgyvendinant projektą „Gyva tradicija Žemaitijos žemėlapyje“ organizuojant Žemaitijos regionui skirtą respublikinio leidinio „Tautodailės metraštis“ Nr. 36, 37, 38 ir 39 leidybą. Taip pat tarpininkauta surengiant Seime Žemaitijos tautodailininkų kūrybos parodą „Mens ešaugės Žemaitiu žemie“, skirtą Žemaičių metams paminėti (paroda atidaryta gruodžio 3 d., dalyvavo menininkai iš Kuršėnų, Gargždų, Telšių, Radviliškio, Plungės, Kretingos, Mažeikių r.

Žemaitijos regione iš viso buvo suorganizuota 114 renginių, skirtų Žemaitijos metams.

2.3.3. Pasaulio lietuvių metų (2019 m.) minėjimo priemonių įgyvendinimas

Įgyvendinant Pasaulio lietuvių metų minėjimo programą ir siekiant sudaryti užsienio lietuviams galimybes lankantis Lietuvoje išsamiau susipažinti su paveldėtomis tradicijomis ir etnine kultūra, Taryba nutarė pateikti Pasaulio lietuvių bendruomenei informaciją apie Lietuvoje rengiamas etnokultūrines stovyklas. Tuo tikslu Taryba 2019 m. kovo 6 d. raštu Nr. S-61 „Dėl Etnokultūrinių stovyklų 2019 metais“ kreipėsi į Lietuvos savivaldybių kultūros ir švietimo skyrius, prašydama nurodyti 2019 m. savivaldybėse planuojamas etnokultūrines vasaros stovyklas. Gauta informacija apibendrinta ir aptarta Tarybos posėdyje balandžio 2 d.

Be to, Taryba birželio 14 d. pateikė URM Užsienio lietuvių departamentui informaciją apie EKG T svetainėje skelbiamą Lietuvoje vykstančių įdomiausių etnokultūrinių renginių sąvadą, pasiūlydama pasidalinti šia informacija su lietuvių bendruomenėmis užsienyje.

Pasaulio lietuvių metų minėjimo aktyviai prisidėjo Suvalkijos (Sūduvos) tarybos nariai, o Mažosios Lietuvos tarybos nariai dalyvavo liepos mėn. Nidoje vykusiame Pasaulio lietuvių bendruomenės ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos lyderių suvažiavime, kuriame lietuviybės, tapatumo, etninės priklausomybės klausimai buvo vieni iš esminių programos dalių.

2.3.4. Tautodailės metų (2020 m.) inicijavimas

Atsižvelgdamas į Tarybos siūlymą, Seimas 2019 m. gegužės 30 d. paskelbė nutarimą Nr. XIII-2144 „Dėl 2020 metų paskelbimo Tautodailės metais“. KM sudarė darbo grupę Tautodailės metų programos projektui parengti, į kurią Taryba delegavo pirmininkę D. Urbanavičienę. Taryba 2019 m. rugsėjo 10 d. posėdyje aptarė siūlymus Tautodailės metų veiksmų planui. Siūlymai buvo pateikti KM 2019 m. rugsėjo 12 d. Tarybos rašte Nr. S-188 „Dėl tautodailės metų veiksmų plano projekto“ – pasiūlyta įtraukti į plano rengimą ŠMSM, numatant tautodailės ugdymo plėtrą bendrojo lavinimo mokyklose ir profesinio ugdymo mokyklose, papildyti planą priemone „Atlikti tautodailės dabartinės būklės Lietuvoje tyrimus Europos kontekste pateikiant rekomendacijas dėl tautodailės tolesnės plėtros ir reikšmės formuojant Lietuvos įvaizdį stiprinimo“. Tarybos pirmininkė ir pavaduotojas rugsėjo 12 d. dalyvavo darbo grupės pasitarime KM ir pateikė savo siūlymus dėl Tautodailės metų įgyvendinimo plano projekto tobulinimo (planas buvo patvirtintas Vyriausybės 2019 m. lapkričio 13 d. nutarimu Nr. 1151 „Dėl Tautodailės metų minėjimo 2020 metais plano patvirtinimo“).

Į pasirengimo Tautodailės metams darbus aktyviai įsitraukė EKG regioninės tarybos: Žemaitijos taryba spalio 29 d. posėdyje nutarė sudaryti savo darbo grupę Tautodailės metų priemonių planui įgyvendinti; Aukštaitijos taryba lapkričio 26 d. posėdyje nutarė sudaryti Tautodailės metams skirtų renginių gidą, taip pat kreiptis į regiono savivaldybes, kad jos į savo 2020 m. veiklos planus įtrauktų Tautodailės metų minėjimo priemones; Mažosios Lietuvos taryba rugsėjo 23 d. posėdyje aptarė Mažosios Lietuvos regiono tautodailininkų skyriaus kūrimo klausimą.

2.3.5. Eugenijos Šimkūnaitės metų (2020 m.) inicijavimas

Taryba, pritardama Eugenijos Šimkūnaitės labdaros ir paramos fondo iniciatyvai, 2019 m. balandžio 9 d. raštu Nr. S-87 „Dėl 2020 metų paskelbimo Eugenijos Šimkūnaitės metais“ kreipėsi į Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisiją, siūlydama 2020 metus paskelbti žymios liaudies medicinos žinovės, istorinės savimonės žadintojos ir etninės kultūros paveldo puoselėtojos Eugenijos Šimkūnaitės metais. Seimas atsiliepė į šį siūlymą ir patvirtino E. Šimkūnaitėi skirtus atmintinus metus 2019 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. XIII-2272 „Dėl 2020 metų paskelbimo Eugenijos Šimkūnaitės metais“.

Rengdamasi E. Šimkūnaitės metų minėjimui, Žemaitijos taryba 2019 m. spalio 29 d. posėdyje nutarė sudaryti darbo grupę dėl E. Šimkūnaitės metų minėjimo ir ta proga 2020 m. surengti tradicinės vaistažolininkystės ir liaudies medicinos mokslo tęsėjų seminarą, kuriame būtų pasidalinta patirtimi lietuvių vaistažolininkystės ir liaudies medicinos srityje.

2.3.6. Baltų vienybės dienos renginių organizavimo koordinavimas ir viešinimas

2019 m. rugsėjo viduryje Taryba socialiniuose tinkluose kreipėsi į Lietuvos visuomenę bei Pasaulio lietuvių bendruomenę ragindama aktyviai dalyvauti Baltų vienybės dienos renginiuose – ypač baltų vienybę simbolizuojančios ugnies uždegimo akcijoje, kurią organizuoja Šiaulių gamtos ir kultūros paveldo apsaugos klubas „Aukuras“. Per regionines EKG tarybas buvo viešinami Baltų vienybės dienos minėjimo renginiai regionuose, savivaldybės skatinamos prisijungti prie rengiamo bendro Baltų vienybės sąšaukos žemėlapiu, o Tarybos ir regioninių EKG tarybų nariai ir patys daugelyje Lietuvos vietų inicijavo Baltų vienybės ugnies uždegimo renginius.

2.3.7. Baltijos kelio 30-mečio minėjimas (neplaninis darbas)

Taryba, atsiliepdama į visuomenines iniciatyvas ir siekdama sustiprinti Lietuvos žmonių tautinę savimonę, 2019 m. ypač daug dėmesio skyrė Baltijos kelio 30-mečio minėjimui. Taryba prisidėjo prie Baltijos asamblėjos 30-mečio minėjimo gegužės pradžioje, o 2019 m. vasarą kartu su Lietuvos Nepriklausomybės akto Signatarų klubu (toliau – Signatarų klubas) ėmėsi koordinuoti visuomenines iniciatyvas dėl Baltijos kelio 30-mečio minėjimo.

Baltijos asamblėjos 30-mečio minėjimas. Prisidėdama prie Lietuvių etninės kultūros draugijos, Lietuvos tautodailininkų sąjungos, Smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos iniciatyvos pažymėti prieš 30 metų įvykusią pirmąją Baltijos asamblėją (joje priimti sprendimai dėl Baltijos kelio organizavimo) ir gegužės 4 d. Liaudies buties muziejuje surengti tautos šventę „Pasitinkant Baltijos kelią“, Taryba kreipėsi į savivaldybes ir pakvietė šioje šventėje dalyvauti folkloro ansamblius iš Dzūkijos, Aukštaitijos, Suvalkijos (Sūduvos) ir Mažosios Lietuvos (Tarybos 2019 m. balandžio 9 d. raštai Nr. S-88 ir Nr. S-89, 2019 m. balandžio 20 d. raštas Nr. S-106, 2019 m. balandžio 29 d. raštas Nr. S-107). Šventėje aktyviai dalyvavusiems folkloro ansambliams „Verdainė“ (Šilutė), „Žibinyčia“ (Marijampolė), muzikantams Rimai ir Raimundui Garsonams (Utena) Tarybos pirmininkė įteikė Tarybos padėkas ir Tarybos vardu pasveikino visus šventės dalyvius.

Baltijos kelio 30-metis „Baltijos kelias – tai mes!“ 2019 m. liepos 1 d. Seimo Europos centre įvyko pasitarimas dėl Baltijos kelio 30-mečio organizavimo, kuriame dalyvavo Tarybos pirmininkė, Signatarų klubo prezidentė B. Valionytė, Seimo kanceliarijos, Lietuvos

savivaldybių asociacijos, Lietuvos seniūnijų asociacijos, VšĮ „Mes Darom“, VšĮ „Jeep Club Lithuania“, Lietuvos šaulių sąjungos, Lietuvos bėgimo mėgėjų asociacijos, Lietuvos moksleivių sąjungos, Lietuvos skautų sąjungos atstovai. Pasitarimo dalyviai nutarė, kad visas visuomenines iniciatyvas dėl Baltijos kelio 30-mečio minėjimo koordinuos Taryba.

Liepos 2 d. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė su Signatarų klubo prezidente Birute Valionyte aplankė Panevėžio r., Pasvalio r. ir Biržų savivaldybes, susitiko su jų merais ar kitais atstovais dėl Baltijos kelio 30-mečio renginių koordinavimo.

Taryba 2019 m. liepos 2 d. raštu Nr. S-137 „Dėl pasiūlymų Baltijos Kelio 30-mečio valstybinei programai“ (ir pakartotinai 2019 m. liepos 5 d. raštu Nr. S-141) kreipėsi į Seimo valdybą, pateikdama nevyriausybinę organizacijų iniciatyvas dėl Baltijos kelio 30-mečio minėjimo. Liepos 17 d. Tarybos pirmininkė dalyvavo Seimo Istorinės atminties komisijos surengtame tarpinstituciniame pasitarime dėl Baltijos kelio 30-mečio minėjimo įgyvendinimo plano suderinimo. Taryba apsiėmė koordinuoti dvi svarbiausias visuomenines iniciatyvas: 1) žmonių grandinės nuo Gedimino pilies iki Vilniaus pakraščio Ukmergės kelyje sudarymą; 2) automobilių vilkstinės, išvykstančios iš Vilniaus į Latvijos pasienyje organizuojamą renginį, koordinavimą. Taryba 2019 m. liepos 19 d. paprašė Vilniaus miesto savivaldybės išduoti leidimus šioms akcijoms surengti, tačiau savivaldybė liepos 24 d. leidimus išduoti atsisakė. Seimo valdyba liepos 22 dieną įtraukė Tarybos koordinuojamas visuomenines akcijas (žmonių grandinę ir automobilių vilkstinę) į valstybinę Baltijos kelio 30-mečio renginių programą, todėl galiausiai leidimus Vilniaus m. savivaldybė suteikė.

Liepos 25 d. Tarybos pirmininkė dalyvavo Vyriausybėje surengtame tarpinstituciniame pasitarime dėl minėjimo organizavimo. Liepos 25 d. Seime įvyko Tarybos kartu su Signatarų klubu surengta spaudos konferencija, skirta valstybinei Baltijos kelio 30-mečio minėjimo programai pristatyti (spaudos konferencijoje pasisakė ir Tarybos pirmininkė). Tą pačią dieną Katedros aikštėje įvyko Tarybos su partneriais surengtas renginys, kuriame buvo paskelbtos visuomeninės Baltijos kelio 30-mečio iniciatyvos ir sudaryta bandomoji žmonių grandinė.

Tarybos koordinuojamos visuomeninės iniciatyvos buvo įgyvendinamos pasirinkus šūkį „Baltijos kelias 2019 – tai mes!“. Sulaukta didžiulės paramos iš visuomenės: susikūrė šauni savanorių komanda (jai vadovavo aktyviausi savanoriai T. Aleknavičius, T. Kulešius, K. Tamašauskas, P. Jogminas ir P. Stačkūnaitė), o pagalbinkais koordinuojant patį grandinės sudarymą tapo skautai ir šauliai. Didžioji dalis savanorių – jaunimas, tarp jų nemažai vyresnių klasių moksleivių, kurie ryžosi užtikrinti tvarką, kad formuojant grandinę būtų išvengta incidentų. Iki 90-ies išaugusių gausų savanorių būrį po savo stogu priėmė Vilniaus kolegija, nemokamai suteikdama patalpas jiems dirbti. Pagrindinė informacinė sklaida vyko per tam tikslui sukurtą *Facebook* paskyrą „Baltijos Kelias 2019 – Tai Mes!“ <https://www.facebook.com/BaltijosKelias30TaiMes/> ir šios paskyros pagrindu sukurtą įvykį „Baltijos Kelio 30-mečio žmonių grandinė“ (juo susidomėjo per 15 000 žmonių). Tarybos vardu savanoriai išsiuntė kvietimus dalyvauti grandinėje visoms Vilniaus bendruomenėms, bendrojo lavinimo mokykloms ir Vilniuje įsikūrusioms aukštosioms mokykloms, folkloro ansambliams ir kitiems meno kolektyvams, nevyriausybiniams organizacijoms, Vilniaus m. savivaldybei, visoms ministerijoms, Seimo nariams, užsienio valstybių ambasadoms, tautinių bendrijų organizacijoms ir kt. (Tarybos 2019 m. liepos 26 d. raštas Nr. S-159, 2019 m. rugpjūčio 6 d. raštas Nr. S-168, 2019 m. rugpjūčio 12 d. raštas Nr. S-171, 2019 m. rugpjūčio 19 d. raštai Nr. S-177, Nr. S-178 ir Nr. S-179). Į grandinę registravosi ne tik vilniečiai (atskiromis organizacijomis ar šeimomis), bet ir norintieji atvykti iš Kauno, Tauragės, Šiaulių, Joniškio ir kitų Lietuvos vietovių, taip pat iš Latvijos, Vokietijos, Švedijos, Kazachijos, Sakartvelo, Japonijos, Čekijos ir kitų šalių ambasadų. Gaila, kad tik nedidelė dalis Lietuvos žiniasklaidos (LNK, Žinių radijas, 15min) padėjo iš anksto skleisti informaciją apie Baltijos kelio 30-mečio žmonių grandinės idėją, tuo tarpu apie ją gerokai anksčiau pranešė Vokietijos ir Suomijos televizijos bei radijo stotys, surengusios interviu su grandinės rengėjais.

Nenutrūkstamos žmonių grandinės idėją Vilniuje būtų buvę sunku įgyvendinti be Lietuvos policijos pagalbos, todėl liepos 22 d. Tarybos pirmininkė ir Signatarų klubo

pirmininkė B. Valionytė susitiko su Lietuvos policijos generaliniu komisaru L. Pernavu, o liepos 29 d. – su Valstybinės kelių direkcijos vadovybe dėl saugumo priemonių per Baltijos kelio minėjimą užtikrinimo. Tarybos 2019 m. rugpjūčio 9 d. raštu Nr. S-170 „Dėl Baltijos Kelio 30-mečio renginių“ kreiptasi į Lietuvos policijos departamentą su prašymu suteikti pagalbą organizuojant žmonių grandinę Vilniaus mieste ir automobilių vilkstinę iš Vilniaus į Saločius (užtikrinti palydą ir reguliuoti eismą). Iniciatyvų organizatoriai ir savanoriai su pareigūnais sėkmingai bendradarbiavo, sulaukta geranoriško požiūrio ir puikaus tarpusavio supratimo.

Taryba 2019 m. rugpjūčio 9 d. raštu Nr. S-169 „Dėl nemokamo Vilniaus viešojo transporto per Baltijos kelio 30-metį“ kreipėsi į Vilniaus m. savivaldybę prašydama sudaryti galimybę rugpjūčio 23 dieną vilniečiams bei miesto svečiams naudotis Vilniaus viešuoju transportu nemokamai, tačiau atgarsio prašymas nesulaukė.

Rugpjūčio 23 d. 13 val. prasidėjo Tarybos ir Signatarų klubo inicijuotas automobilių ir motociklų žygis „Baltijos kelias – tai mes“, kurio metu daugiau kaip 60-ies automobilių ir motociklų kolona vyko Baltijos kelio trasa iš Vilniaus iki Latvijos sienos (vilkstinę koordinavo savanoris T. Kulešius ir Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė).

9 ir 10 pav. Rugpjūčio 23 d. 13 val. prasidėjo Tarybos ir Signatarų klubo inicijuotas automobilių ir motociklų žygis „Baltijos kelias – tai mes!“ Nuotraukoje dešinėje – Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė su vilkstinėje dalyvavusiais baikeriais iš Varėnos.

Rugpjūčio 23 d. 18 val. Vilniuje buvo įgyvendinta Tarybos ir Signatarų klubo inicijuota akcija – sudaryta žmonių grandinė, nusidriekusi nuo Gedimino kalno papėdės iki Vilniaus pakraščio Ukmergės plente. Nepaisant ribotos sklaidos apie organizuojamą grandinę, joje dalyvavo per 16 000 žmonių, grandinė tęsėsi apie 12 kilometrų ir baigėsi net už Vilniaus ribos.

11 pav. Žmonių grandinė „Baltijos kelias – tai mes!“, 2019 m. rugpjūčio 23-iąją nusidriekusi nuo Gedimino kalno papėdės iki Vilniaus pakraščio Ukmergės plente

Baltijos kelio 30-mečio proga sudaromos gyvos grandinės idėja, taip išreiškiant iki šiol gyvuojančią žmonių vienybę, pasklido ne tik Vilniuje, bet ir po visą Lietuvą, net už jos ribų. Pavyzdžiui, tūkstančiai lietuvių susikabino rankomis į simbolinį Baltijos kelią prie JAV Kapitolijaus Vašingtone, taip pat Jungtinėje Karalystėje Londono *Hyde* parke ir Halo mieste ant *Humber* tilto, o Lietuvoje formavosi žmonių grandinės ne tik šalia istorinio Baltijos kelio (ypač Panevėžyje, Latvijos ir Lietuvos pasienyje), bet ir Klaipėdoje, Palangoje bei kitose vietose.

Rugpjūčio 29 d. akcijos „Baltijos kelias – tai mes!“ organizatoriams ir savanoriams Signatarų klubo prezidentės B. Valionytės dėka buvo surengta ekskursija Seime, jiems Kovo 11-osios salėje iškilmingai buvo įteiktos padėkos Tarybos vardu.

12 pav. Akcijos „Baltijos kelias – tai mes!“ organizatorių ir savanorių susitikimas Seime

Tarybos koordinuotos Baltijos kelio 30-mečio minėjimo iniciatyvos aprašytos D. Urbanavičienės straipsnyje „*Baltijos kelias – tai mes!*“ – ar to reikia dabartinei Lietuvai?, paskelbtame portale alkas.lt, žr. <http://alkas.lt/2019/08/27/d-urbanaviciene-baltijos-kelias-tai-mes-ar-to-reikia-dabartinei-lietuvai-nuotraukos-video/>.

Be to, regioninių EKG tarybų nariai aktyviai prisidėjo prie Baltijos kelio 30-mečio paminėjimo dalyvaudami renginiuose istoriniame Baltijos kelyje savo savivaldybės ruože.

Baltijos kelio laužų sąšauka. 2019 m. rugpjūčio 31 d. Palangoje surengtoje šventėje „Baltijos kelio laužų sąšauka“ dalyvavo Žemaitijos tarybos narė D. Kanclerė ir Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė, kuri inicijavo iš EKGGT atvežtų visų etnografinių regionų vėliavų iškabinimą ant Palangos tilto ir sveikinimo kalboje Tarybos bei etnografinių regionų vardu pasveikino šventės dalyvius.

13 ir 14 pav. 2019 m. rugpjūčio 31 d. Palangoje vykusios šventės „Baltijos kelio laužų sąšauka“ akimirkos. Nuotraukoje kairėje – Tarybos pirmininkė Dalia Urbanavičienė ir Žemaitijos tarybos narė Diana Kanclerė sveikina šventės dalyvius.

2.3.8. Žymių žmonių jubiliejų paminėjimo renginių organizavimas (neplaninis darbas)

A. R. Niemio 150-mečio minėjimas. Taryba 2019 m. vasario 12 d. posėdyje nutarė surengti Lietuvos folkloristikai nusipelnusio suomių tautosakininko prof. Aukusto Roberto Niemio 150-ųjų gimimo metinių minėjimą, jame pristatyti Lietuvos folkloristo prof. habil. dr. Stasio Skrodenio monografiją „Profesorius Aukusti Robert Niemi ir Lietuva // Professori Aukusti Robert Niemi ja Liettua“. Kovo 6 d. Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje įvyko Tarybos surengtas minėjimas „A. R. Niemio 150-mečio minėjimas ir St. Skrodenio monografijos „Profesorius A. R. Niemis ir Lietuva“ pristatymas“, jame dalyvavo prof. habil. dr. S. Skrodenis, A. R. Niemio anūkas, Helsinkio universiteto profesorius, Donelaičio Lietuvos bičiulių draugijos pirmininkas H. Niemi, Suomijos Respublikos ambasadorius Ch. Michelssonas, Lietuvos Respublikos ambasadorius Suomijoje V. Sarapinas, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorė, etnomuzikologė D. Vyčinienė, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto folkloristės dr. J. Ūsaitytė ir dr. V. Daugirdaitė, Seimo narys V. Rinkevičius.

Alberto Kojalavičiaus-Vijūko gimimo 410 metinių minėjimas. Taryba kaip partnerė prisidėjo prie pirmąją spausdintą Lietuvos istoriją nuo seniausių laikų paskelbusio Alberto Kojalavičiaus-Vijūko gimimo 410 metinių proga surengtos mokslinės konferencijos organizavimo, kuri lapkričio 28 d. įvyko Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekoje.

2.4. Siūlymai dėl atmintinų dienų statuso suteikimo kalendorinėms ir kitoms šventėms

Atmintinų dienų įstatymo naujos redakcijos siūlymas. Taryba dar 2013 m. konstatavo, kad į Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymą nėra įtrauktos Lietuvos žmonėms svarbios kalendorinės šventės (pavyzdžiui, Užgavėnės, Verbų sekmadienis, Atvelykis, Jurginės, Sekminės ir kt.). Prieš daugiau kaip du dešimtmečius nustatyta įstatymo struktūra (yra tik 1 straipsnis) nebeatitinka dabartinių teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, o atmintinos dienos surašytos į bendrą sąrašą nepaisant įvairaus jų pobūdžio. Todėl Taryba parengė Atmintinų dienų įstatymo naujos redakcijos projektą, kuriame pateikta išplėta įstatymo struktūra, atmintinos dienos surūšiuotos į tarptautines ir nacionalines, pastarosios smulkiau suskirstytos į grupes: 1) Lietuvai reikšmingų istorinių įvykių, reiškinių ar asmenybių paminėjimo dienos; 2) tradicinės kalendorinės šventės; 3) profesijų pagerbimo dienos; 4) kitos nacionalinės atmintinos dienos. Šį projektą Taryba nuo 2013 m. (vis atnaujindama) teikia Seimui (komitetams ir atskiriems Seimo nariams), 2018 m. lapkričio 14 d. raštu S-286 „Dėl Atmintinų dienų įstatymo naujos redakcijos projekto“ teikė Seimo Valstybės istorinės atminties komisijai, tačiau vis nesulaukė atgarsio.

Todėl 2019 m. bandyta iš naujo pateikti Atmintinų dienų naujos redakcijos projektą. Taryba 2019 m. sausio 15 d. raštu Nr. S-8 „Dėl atmintinų dienų įstatymo naujos redakcijos projekto“ kreipėsi į Seimo narį Mindaugą Puidoką, prašydama pasiūlyti Seimui svarstyti šį projektą (prie rašto pridėtas Atmintinų dienų įstatymo naujos redakcijos projektas ir švenčių, kurioms siūloma suteikti atmintinos dienos statusą, sąrašas). Nesulaukusi atsako, Taryba 2019 m. balandžio 2 d. posėdyje nutarė pateikti projektą Seimo KK, todėl jam buvo adresuotas Tarybos 2019 m. balandžio 10 d. raštas Nr. S-90 „Dėl atmintinų dienų įstatymo naujos redakcijos projekto“. Seimo KK 2019 m. balandžio 24 d. raštu Nr. S-2019-2461 atsakė, kad pagal Seimo statutą istorinės atminties klausimus svarsto Seimo ŠMK ir Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija, kuriai šis Tarybos siūlymas žinomas.

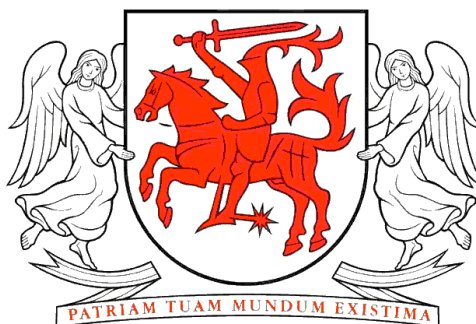
Svarstymai dėl atmintinos dienos „Lietuvos vardo diena“ pavadinimo keitimo. Tarybos posėdyje 2019 m. birželio 11 d. aptartas visuomenės atstovų kreipimasis dėl atmintinos dienos *Lietuvos vardo diena* pervadinimo į *Lietuvos diena*. Susipažinus su pateikta argumentacija dėl šio pakeitimo poreikio, Taryba lapkričio 12 d. posėdyje nutarė šiam siūlymui nepritarti.

2.5. Etnografinių regionų globa

2019 m. Taryba labai daug dėmesio skyrė etnografinių regionų heraldikos reglamentavimo, kūrimo ir populiarinimo klausimams, taip pat informacijos sklaidai apie etnografinius regionus, jų savitumo išsaugojimo ir plėtros galimybių problematikai.

2.5.1. Etnografinių regionų heraldikos įteisinimo inicijavimas

Siūlymai dėl etnografinių regionų herbų ir vėliavų įteisinimo įstatymais. Tarybai pasiūlius įteisinti etnografinių regionų herbų ir vėliavų įstatymais, Seimo nariai parengė Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIII-2587 (toliau – Herbų įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIII-2588 (toliau – Vėliavų įstatymo projektas). Taryba 2019 m. balandžio 24 d. raštu Nr. S-103 kreipėsi į Seimo VVSK, pateikdama pastabas dėl Herbų ir Vėliavų įstatymų projektų tobulinimo ir siūlymą įtvirtinti nuostatą, kad etnografinių regionų vėliavų tvarką nustatytų Taryba. Šie siūlymai buvo aptarti balandžio 24 d. vykusiame Seimo VVSK posėdyje, kuriame dalyvavo Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė. Į Tarybos siūlymus buvo atsižvelgta Seimui patvirtinus Herbų ir Vėliavų įstatymų pakeitimus 2019 m. gegužės 30 d. nutarimais Nr. XIII-2139 ir Nr. XIII-2140.

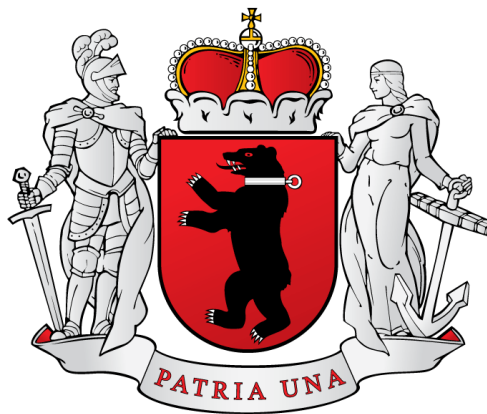
15 pav. Aukštaitijos etnografinio regiono herbas. 2019 m. rugšėjo 10 d. EKG T nutarimu patvirtintoje Etnografinio regiono herbo naudojimo tvarkoje nurodoma, kad Aukštaitijos herbe ant sidabrinio skydo pavaizduotas raudonas šarvuotas raitelis su pakeltu kalaviju dešinėje rankoje; skydą iš abiejų pusių laiko du sidabriniai angelai, stovintys ant sidabrinės juostos su raudonos spalvos užrašu PATRIAM TUAM MUNDUM EXISTIMA (liet. „Savo Tėvyne laikyk visu pasauliu“).

16 pav. Didysis Dzūkijos (Dainavos) etnografinio regiono herbas. Didžiajame Dzūkijos herbe ant mėlyno herbino skydo pavaizduotas sidabrinis šarvuotas karys, dešinėje rankoje laikantis auksinę alebardą ant sidabrinio koto, o kaire ranka atsirėmęs į sidabrinį skydą su paausuta galva ir papėde. Skydą iš abiejų pusių laiko dvi atgal atsigrėžusios sidabrinės lūšys su auksiniais nagais ir liežuviais, stovinčios užpakalinėmis kojomis ant sijos, ant kurios pakabintas sidabrinis kaspinas su mėlynų raidžių užrašu EX GENTE BELLICOSISSIMA POPULUS LABORIOSUS (liet. „Iš karingiausios genties – darbštūs žmonės“).

17 pav. Suvalkijos (Sūduvos) etnografinio regiono herbas. Suvalkijos (Sūduvos) herbe pavaizduotas raudonas tauras (su sidabro akimis ir dantimis) ant sidabrinio skydo, skydą iš abiejų pusių puošia sidabrinės ąžuolo šakelės su gilėmis, o šakelių apačia sujungta sidabrinis kaspinas, kuriame raudonomis raidėmis įrašytas devizas VIENYBĖ TEŽYDI.

18 pav. Didysis Žemaitijos etnografinio regiono herbas. Didžiajame Žemaitijos herbe yra herbinis skydas, kurio raudoname lauke pavaizduota juoda meška su sidabrine (balta) grandine ant kaklo (tokios pat spalvos yra jos dantys ir nagai), stovinti ant užpakalinių kojų. Ant skydo uždėta heraldinė kunigaikščių aprangai būdinga raudona karūna su sidabriniais vainikais. Herbinį skydą su meškos atvaizdu ir skydo viršuje esančia karūna iš kairės pusės prilaiko sidabrinis karys, o iš dešinės pusės – sidabrinė deivė, kita ranka atsiremusi į inkarą; karys ir deivė stovi ant sidabrinio kaspino su raudonai įrašytu lotynišku užrašu PATRIA UNA (liet. „Tėvynė viena“).

Etnografinių regionų heraldikos naudojimo taisyklės. Priėmus Herbų ir Vėliavų įstatymų pataisas, Tarybai pavesta parengti Lietuvos etnografinių regionų vėliavų ir herbų naudojimo tvarkas (toliau – Regionų heraldikos naudojimo tvarkos). Šį klausimą Taryba apsvarstė 2019 m. birželio 11 d. posėdyje ir nutarė sudaryti darbo grupę Regionų heraldikos naudojimo tvarkoms parengti, į ją įtraukti Tarybos ir regioninių tarybų narius. Tarybos administracija rugsėjo pradžioje parengė Regionų heraldikos naudojimo tvarkų pirminius projektus ir išsiuntė derinti darbo grupės nariams.

2019 m. rugsėjo 3 d. Taryba raštu Nr. S-182 „Dėl duomenų apie etnografinių regionų herbus ir vėliavas pateikimo“ kreipėsi į Lietuvos heraldikos komisiją, prašydama pateikti su komisija suderintų Žemaitijos, Dzūkijos, Aukštaitijos ir Suvalkijos (Sūduvos) herbų bei vėliavų aprašus ir atvaizdus, jų svarstymų protokolus, taip pat paklausė nuomonės dėl istorinės Mažosios Lietuvos vėliavos statuso. Lietuvos heraldikos komisija 2019 m. rugsėjo 6 d. raštu Nr. (8D-3364)-2D-4173 atsakydama pateikė prašomus atvaizdus ir savo posėdžių protokolus, kuriuose buvo patvirtinti etnografinių regionų herbai, taip pat atsakė, kad Mažosios Lietuvos vėliava nebuvo derinama su komisija.

Tarybos sudaryta darbo grupė rugsėjo 6 d. nutarė patobulinti Regionų heraldikos naudojimo tvarkų projektus atsižvelgiant į Lietuvos heraldikos komisijos pateiktą informaciją. Taryba rugsėjo 10 d. posėdyje aptarė darbo grupės parengtus Regionų heraldikos naudojimo tvarkų projektus ir juos patvirtino (Tarybos 2019 m. rugsėjo 10 d. nutarimai Nr. TN-7 „Dėl Etnografinio regiono vėliavos naudojimo tvarkos patvirtinimo“ ir Nr. TN-8 „Dėl Etnografinio regiono herbo naudojimo tvarkos patvirtinimo“).

Tarybos parengtos Regionų heraldikos naudojimo tvarkos buvo išplatintos EKGIT regioninėms taryboms, pavišintos Tarybos internetinėje svetainėje. Rugsėjo 26 d. Tarybos pirmininkė dalyvavo Lietuvos heraldikos komisijos posėdyje ir jame pristatė Tarybos parengtas Regionų heraldikos naudojimo tvarkas, taip pat susitarė dėl tolesnio bendradarbiavimo teikiant Lietuvos Respublikos Prezidentui tvirtinti etnografinių regionų herbus.

Mažosios Lietuvos heraldikos kūrimas. Mažosios Lietuvos tarybos posėdyje 2019 m. lapkričio 6 d. pristatyta Mažosios Lietuvos regiono heraldikos kūrimo situacija: regioninės tarybos prašymu KU mokslininkų grupė paruošė mokslinę istorinę studiją „Dėl etnografinio Mažosios Lietuvos regiono heraldinio simbolio“, kurią pateikė regiono savivaldybėms ir Lietuvos heraldikos komisijai. Nutarta siūlyti, kad Šilutės, Jurbarko, Tauragės, Klaipėdos rajonų, Klaipėdos miesto, Neringos ir Pagėgių savivaldybių merai kreiptųsi į Lietuvos

heraldikos komisiją dėl pritarimo siūlomoms Mažosios Lietuvos heraldikos simboliams, taip pat nutarta teikti juos svarstyti Taryboje.

Taryba 2019 m. lapkričio 12 d. posėdyje aptarė regioninės tarybos siūlomus Mažosios Lietuvos heraldikos simbolius (briedžio, baltų moters ir kuršių kario) ir šūkį *Žmonių gerovė – aukščiausias įstatymas*, kuriems pritarė ir nutarė savo rekomendaciją teikti Lietuvos heraldikos komisijai. Taip pat nutarta inicijuoti svarstymus dėl Heraldikos kūrimo tvarkos parengimo, akcentuojant vietos bendruomenės nuomonės svarbą kuriant vietovės heraldiką. Taryba 2019 m. gruodžio 5 d. raštu Nr. S-255 „Dėl etnografinio Mažosios Lietuvos regiono heraldikos“ kreipėsi į Lietuvos heraldikos komisiją, pateikdama savo teigiamą nuomonę dėl Mažosios Lietuvos savivaldybių bei visuomeninių organizacijų siūlomų simbolių Mažosios Lietuvos herbui (2020 m. sausio 9 d. gautas atsakymas iš Lietuvos heraldikos komisijos su prašymu susipažinti su minėta KU mokslininkų atlikta studija dėl briedžio kaip mažosios Lietuvos etnografinio regiono simbolio pasirinkimo pagrįstumo).

2.5.2. Etnografinių regionų simbolikos įtraukimas į Prezidento inauguraciją (neplaninis darbas)

2019 m. birželio mėn. į Tarybą kreipėsi Prezidento kanceliarija raštu „Dėl Vėliavnešio (-ės) delegavimo į Prezidento Gitano Nausėdos inauguraciją“, prašydama į Prezidento inauguracijos ceremoniją deleguoti etnografiniams regionams atstovaujančius asmenis, vilkinčius tautiniais drabužiais ir nešančius Aukštaitijos, Dzūkijos, Suvalkijos ir Žemaitijos etnografinių regionų reprezentacines vėliavas. Po konsultacijos su Tarybos administracija buvo sutarta deleguoti ir Mažosios Lietuvos atstovus, todėl 2019 m. liepos 1 d. iš Lietuvos heraldikos komisijos raštu Nr. 2D-2752 buvo gautas patikslintas prašymas dėl etnografinių regionų atstovų su regionų vėliavomis delegavimo į Prezidento inauguraciją. Taryba suorganizavo etnografinius regionus atstovaujančius asmenis ir pateikė jų sąrašą Prezidento kanceliarijai 2019 m. liepos 1 d. raštu Nr. S-135 „Dėl vėliavnešio delegavimo į Prezidento Gitano Nausėdos inauguraciją“.

2.5.3. Etnografinių regionų savitumo išsaugojimo problemos ir plėtros galimybės

Žemaičių kalbos ypatybių tyrimų sklaida. Tarybos užsakymu pagal EK tyrimų programą dr. Juozas Pabrėža 2019 m. atliko tyrimą „Žemaičių kalbos praeitis ir dabartis“, kurio tikslas – besidomintiems etnine kultūra suteikti žinių apie žemaičių kalbos išskirtinumą, archajiškumą, išryškinti svarbiausius žemaitiško rašto ypatumus. D. Juozas Pabrėža pagal atliktus tyrimus buvo parengta 1 val. paskaita su skaidrių demonstravimu ir autentiškais žemaičių kalbos pavyzdžiais. Iš viso buvo perskaityta ir pristatyta 10 paskaitų: 1) balandžio 1 d. Mažeikių trečiojo amžiaus universiteto klausytojams, 2) balandžio 18 d. Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazijos moksleiviams, 3) balandžio 23 d. Kretingos r. Darbėnų gimnazijos moksleiviams, 4) gegužės 8 d. Raseinių bendruomenei Marcelijaus Martinaičio bibliotekoje, 5) gegužės 16 d. Radviliškio Vaižganto progimnazijos moksleiviams, 6) birželio 28 d. Drevernos kultūros centre, konferencijos „Ar gerai pažįstate Žemaitiją“ metu, 7) liepos 13 d. Palangoje, Anapilio muziejuje, renginys, skirtas Durbės mūšio dienai ir Žemaitijos metams paminėti, 8) Plungės r. bendruomenei Bukantėje vykusiame žemaičių festivalyje, 9) rugpjūčio 10 d. Šarnelėje (Plungės r.) metinėje bendruomenės šventėje-konferencijoje, 10) rugsėjo 10 d. Plateliuose (Plungės r.) konferencijoje „Žemaitijos istorijos atspindžiai saugomose teritorijose“. J. Pabrėžos paskaitą galima peržiūrėti čia: <https://www.youtube.com/watch?v=qwCGRvruIAk&feature=youtu.be>.

Mažosios Lietuvos ignoravimas. Mažosios Lietuvos taryba konstatavo, kad net oficialiai pripažinus ir patvirtinus Mažosios Lietuvos etnografinį regioną, jis neretai tapatinamas su Žemaitija, arba dalis visuomenės traktuoja Mažosios Lietuvos kultūrą kaip konfrontuojančią su žemaičiais, kaip vokiškos kultūros „primetimą“. Nurodant Lietuvos etnografinius regionus dažnai Mažoji Lietuva lieka pamiršta arba nežinoma: pvz., 2019 m. UAB „Acorus calamus“ (prekės ženklas „Žolynėlis“) išleido etnografinių regionų arbatų liniją, bet nėra Mažosios Lietuvos arbatos; prekės ženklas „Audimas“ pristatė marškinėlius su Lietuvos regionais, bet be

Mažosios Lietuvos. Regioninės tarybos nuomone, Mažosios Lietuvos regiono „užmiršimas“ yra per menkos sklaidos apie šį regioną pasekmė.

Iniciatyvos dėl Sūduvos vardo įtvirtinimo. Tarybos posėdyje 2019 m. birželio 11 d. apsvarstytas Suvalkijos (Sūduvos) regioninės tarybos prašymas pakeisti šios tarybos pavadinimą į „Sūduvos taryba“ arba „Sūduvos (Suvalkijos) taryba“. Nutarta inicijuoti regiono žmonių apklausą šiuo klausimu.

Apibendrintų duomenų apie etnografinių regionų ypatybes suvestinės tobulinimas ir sklaida. Tarybos svetainėje pateikti Lietuvos etnografinių regionų aprašymai spalio mėnesį buvo papildyti nauja informacija apie Lietuvos etnografinių regionų heraldiką remiantis Lietuvos heraldikos komisijos pateikta informacija ir Tarybos patvirtintomis Etnografinių regionų heraldikos naudojimo tvarkomis. Taryba 2019 m. gruodžio 10 d. posėdyje nutarė teikti siūlymus dėl duomenų apie etnografinių regionų ypatybes suvestinės Tarybos svetainėje plėtojimo.

Regiono tapatybės puoselėjimo skatinimas. Žemaitijos taryba 2019 m. kovo 21 d. posėdyje nutarė penktą kartą pagerbti Žemaitijos regionui 2018 m. nusipelnčius etninės kultūros puoselėtojus, aptarė jų kandidatūras. Gegužės 3 d. Žemaitijos tarybos iniciatyva buvo surengta Žemaitijos regiono etninės kultūros puoselėtojų pagerbimo šventė, kuri vyko Plungeje, Žemaičių dailės muziejuje, kunigaikščio Mykolo Oginskio rūmuose.

2.6. Siūlymai dėl premijų etninės kultūros puoselėtojams

2.6.1. Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos laureatų pagerbimas ir jų darbų viešinimas

2019 metais pirmą kartą buvo teikiama Nacionalinė Jono Basanavičiaus premija (toliau – Premija), kuri pakeitė valstybinę Jono Basanavičiaus premiją. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2018 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 644 patvirtino Premijos nuostatus, pagal kuriuos Premijos laureato diplomai ir ženklai įteikiami Lietuvos valstybės atkūrimo dienos (Vasario 16-osios) proga kartu su Nacionalinėmis kultūros ir meno premijomis (pastarąsias įteikia Prezidentas). Tačiau Tarybą pasiekė žinia, jog Prezidento kanceliarijos atstovai nesutinka, kad ir Nacionalinę Jono Basanavičiaus premiją įteiktų Prezidentė. Taryba 2019 m. sausio 8 d. posėdyje nutarė kreiptis į Prezidentę prašydama įteikti laureatams Premiją kartu su kitomis Nacionalinėmis kultūros ir meno premijomis – prašymas pateiktas 2019 m. sausio 8 d. raštu Nr. S-3 „Dėl Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos įteikimo“. Į šį prašymą Prezidento kanceliarija 2019 m. sausio 10 d. raštu Nr. (8D-81)-2D-272 pateikė atsakymą, kad Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos laureatų pagerbimas dėl savo iškilumo ir svarbos Vasario 16-osios proga reikalauja atskiro renginio, o dviejų atskirų premijų įteikimas tame pačiame renginyje nesudarys sąlygų tinkamai pagerbti abiejų premijų laureatų, todėl Prezidentė atsisako teikti Premiją.

Taryba apie šią problemą informavo Vyriausybės kanceliariją, kuri sausio 21 d. surengė pasitarimą dėl Premijos įteikimo, jame dalyvavo ir Tarybos pirmininkė. Pasitarime nutarta, kad Premiją įteiks Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis KM patalpose. Sausio 28 d. Seime įvyko Tarybos inicijuota Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės Irenos Andrukaitienės spaudos konferencija „Lietuvos nacionalinių premijų statuso klausimu“, kurioje dalyvavo Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė, Tarybos pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas ir Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos komisijos pirmininkė D. Vyčiniienė.

Kadangi Premija skirta Dzūkijos regiono etninės kultūros puoselėtojams rašytojui, kraštotyrininkui Henrikui Gudavičiui ir fotomenininkui Algimantui Černiauskui, Taryba kreipėsi į jų kandidatūras pateikusią Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direktiją, prašydama sudaryti palankias sąlygas laureatų pasveikinimo

delegacijos dalyviams atvykti į Premijos įteikimą ir prisidėti prie dzūkiško įvaizdžio šioje šventėje. Be to, kreiptasi į Varėnos rajono savivaldybę prašant sudaryti sąlygas Žiūrų kaimo ansambliui ir Merkinės folkloro ansambliui „Kukumbalis“ atvykti į Premijos iškilmes (Tarybos 2019 m. sausio 22 d. raštai Nr. S-26 ir Nr. S-27). Į šiuos prašymus buvo atsižvelgta su kaupu – dzūkai ne tik pasirūpino kultūrine programa, bet ir suvežė savo vaišes Premijos įteikimo proga.

Taryba 2019 m. sausio 25 d. raštu Nr. S-38 „Dėl nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos teikimo transliacijos“ kreipėsi į LRT, prašydama tiesiogiai transliuoti Premijos įteikimo ceremoniją, tačiau LRT parengė tik reportažą laidai „Panorama“.

Vasario 13 d. Kultūros ministerijoje surengtoje ceremonijoje, kurioje dalyvavo kultūros ministras Mindaugas Kvietkauskas, Ministras pirmininkas S. Skvernelis įteikė Premiją H. Gudavičiui ir A. Černiauskui už sukauptus lietuvių etninės kultūros šaltinius ir jų sklaidą, tradicinės gamtojautos raišką kūryboje, Dainavos krašto savimonės ugdymą.

19 pav. Ministras pirmininkas S. Skvernelis, Premijos laureatai A. Černiauskas ir H. Gudavičius, kultūros ministras M. Kvietkauskas ir Varėnos rajono meras A. Kašėta

2.6.2. Siūlymų teikimas dėl premijų skyrimo už etninės kultūros plėtrą

EKGT Švietimo ir mokslo darbo grupės posėdyje 2019 m. sausio 16 d. nutarta siūlyti **Metų mokytojo premiją** skirti Jono Pauliaus II gimnazijos mokytojams Artūriui Sinkevičiui ir Dobilui Juškai, todėl Taryba 2019 m. sausio 22 d. raštu Nr. S-25 „Dėl siūlymo teikti kandidatūras metų mokytojo premijai gauti“ kreipėsi į Kauno Jono Pauliaus II gimnazijos direktorę (kopija – ŠMSM), siūlydama visapusiškai įvertinti šių mokytojų kūrybinę ir praktinę veiklą ugdant mokinių pilietiškumą bei bendražmogiškąsias vertybes ir teikti jų kandidatūras Metų mokytojo premijai gauti. Deja, premija šioms kandidatams 2019 m. nebuvo skirta.

Taryba 2019 m. lapkričio 12 d. posėdyje nutarė siūlyti KM skirti **premią už tradicinės kultūros puoselėjimą** Antano ir Jono Juškų etninės kultūros muziejaus kūrėjams Vidai ir Arūnui Sniečkams. Šis siūlymas buvo pateiktas Tarybos 2019 m. lapkričio 14 d. raštu Nr. S-244 „Dėl premijos už tradicinės kultūros puoselėjimą ir sklaidimą skyrimo Arūnui ir Vidai Sniečkams“ pridėdant kandidatų gyvenimo ir veiklos aprašymus, veiklos rezultatus įrodančią medžiagą bei prof. dr. Liberto Klimkos ir Vytauto V. Landsbergio rekomendacijas. KM sudaryta Etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo komisija nutarė skirti A. ir V. Sniečkams premiją už

tradicinės kultūros puoselėjimą, kurią gruodžio 17 d. Vilniaus Rotušėje jiems įteikė kultūros ministras M. Kvietkauskas.

2.7. Etninės kultūros gyvosios tradicijos muziejuose globa (neplaninis darbas)

2.7.1. Antano ir Jono Juškų muziejaus kūrėjų veiklos tęstinumo užtikrinimas

Tarybą pasiekė žinia, kad prijungus Antano ir Juškų etninės kultūros muziejų prie Kauno rajono muziejaus, pastarojo vadovybė sumanė iškeldinti muziejaus kūrėjus Arūną ir Vidą Sniečkus iš muziejaus patalpų, nors ši šeima ne tik savo rankomis išpuoselėjo muziejų ir skyrė jam daug savo asmeninių lėšų, bet ir sukūrė jame ypatingą namų dvasią, itin traukiančią lankytojus. Balandžio 18 d. buvo paskelbta peticija „Palikite Antano ir Juškų muziejų jo puoselėtojus – Arūno ir Vidos Sniečků šeimai!“ (pasirašė beveik 2500 žmonių), o balandžio 20 d. portale alkas.lt paskelbtas straipsnis „Plinta peticija prieš Antano ir Jono Juškų muziejaus kūrėjų iškeldinimą iš muziejaus“.

Taryba 2019 m. balandžio 24 d. raštu Nr. S-104 „Dėl Antano ir Jono Juškų muziejaus kūrėjų Arūno ir Vidos Sniečků indėlio pripažinimo bei jų teisėtų lūkesčių“ kreipėsi į Kauno rajono savivaldybę, nepritardama sumanymui iš muziejaus patalpų iškeldinti jo kūrėjus, pasiūlė atskirti nuo kitų muziejaus patalpų Sniečků šeimos gyvenamą patalpą ir suteikti galimybę toliau jiems ten gyventi panaudos pagrindais. Balandžio 25 d. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė ir Tarybos narė N. Balčiūnienė lankėsi muziejuje ir susitiko ne tik su jo kūrėjais, bet ir su Kauno rajono muziejaus direktoriumi Z. Kalesinsku bei Kauno rajono savivaldybės atstovais. Šio susitikimo rezultatas: Kauno r. savivaldybė 2019 m. gegužės 30 d. raštu Nr. MSD-118 atsakė Tarybai, kad susitarta nukelti dvejiems metams A. ir V. Sniečků iškeldinimą iš muziejaus patalpų. Taryba gegužės 14 d. posėdyje nutarė vėl kreiptis į Kauno r. savivaldybę ir išsiaiškinti planus dėl Antano ir Jono Juškų muziejaus remonto pobūdžio, todėl Taryba 2019 m. gegužės 27 d. raštu Nr. S-121 „Dėl planuojamo Antano ir Jono Juškų muziejaus remonto“ paprašė Kauno rajono savivaldybės pateikti informaciją, kokio pobūdžio remontą planuojama atlikti muziejuje ir rekomendavo pasirinkti tokius sprendimus, kurie leistų išsaugoti nepalietą dabartinę muziejaus ekspoziciją, pasižyminčią unikalumu. Kauno r. savivaldybė 2019 m. birželio 3 d. raštu Nr. SD-897 atsakė, kad planuojama atliekant remonto darbus nekeisti muziejaus koncepcijos ir ekspozicijų.

2.7.2. „Gyvojo muziejaus“ statuso reglamentavimo inicijavimas

Lietuvoje yra nemažai muziejų, kuriuose gyvena jų kūrėjai ar prižiūrėtojai (ypač memorialiniuose muziejuose, taip pat etnografiniuose, amatų ir gamtiniuose muziejuose), kaip ir užsienio šalyse (pvz., Jungtinėje Karalystėje apie 350 „National Trust“ darbuotojų gyvena muziejuose). Užsienyje neretai tokie muziejai vadinami „gyvaisiais muziejais“, jiems būdingas bendras požymis – juose gyvai atkuriamos tam tikros kultūros, gamtinės aplinkos ar istorinio laikotarpio sąlygos. Tuo remdamasi Tarybos administracija parengė Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo keitimo projektą, kuris leistų įteisinti „gyvojo muziejaus“ statusą. Šį projektą Taryba aptarė 2019 m. lapkričio 12 d. posėdyje ir nutarė, suderinus *gyvojo muziejaus* terminą su VLKK, pateikti siūlymus dėl Muziejų įstatymo papildymo Seimo laikinosios etninės kultūros grupės pirmininkui R. Šarknickui. Taryba 2019 m. lapkričio 6 d. raštu Nr. S-234 „Dėl termino „Gyvasis muziejus“ kreipėsi į VLKK, prašydama pateikti išvadą dėl sąvokos „gyvasis muziejus“ įtraukimo į Terminų banką vadovaujantis Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Gruodžio 18 d. Tarybos pirmininkė dalyvavo VLKK Terminų pakomisės posėdyje, kuriame buvo aptartas siūlomas terminas „gyvasis muziejus“ – jam buvo pritarta. Taryba tikisi, kad siūlymas papildyti Muziejų įstatymą bus svarstomas Seime 2020 m. pavasario sesijoje.

2.8. Etninė kultūra ir turizmas

2.8.1. Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso surengimas

Taryba nutarė 2019 m. inicijuoti Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkursą (toliau – Konkursas) bendradarbiaujant su Lietuvos kaimo turizmo asociacija (toliau – LKTA), ŽŪM, VšĮ „Keliauk Lietuvoje“ ir kitais partneriais. Parengus pirminį Konkurso nuostatų projektą, kovo 26 d. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė susitiko su LKTA prezidentu L. Žabaliūnu dėl Konkurso sąlygų suderinimo. Taryba 2019 m. balandžio 2 d. posėdyje nusprendė paprašyti regioninių tarybų pateikti savo siūlymus dėl Konkurso nuostatų tobulinimo. Apibendrinus visus siūlymus, patobulinti Konkurso nuostatai gegužės 14 d. apsvarstyti Tarybos posėdyje ir jiems pritarta, numatant galimybę juos tobulinti atsižvelgiant į 2019 m. konkurso organizavimo patirtį (Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso nuostatai patvirtinti Tarybos pirmininko 2019 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. IV-5).

20 pav. Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurse I vietą laimėjusios sodybos „Gervių giesmė“ dalis

Gegužės 15 d. LKTA sezono atidarymo šventėje (vykusioje sodyboje „Alaušo slėnis“) Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė paskelbė Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkursą ir pakvietė kaimo turizmo sodybų savininkus teikti paraiškas Konkursui iki rugsėjo 1 d. Atsiliepiant į kvietimą, Konkursui buvo pateikta 14 paraiškų. Rugsėjo mėnesį paraiškas pateikusias sodybas aplankė ir įvertino etnografiniuose regionuose iš regioninių tarybų ir LKTA atstovų sudarytos komisijos, kurios savo išvadas pateikė Tarybai. 2019 m. spalio 8 d. Tarybos posėdyje aptartas Konkurso organizavimo klausimas, nutarta užklausti ŽŪM dėl atstovo delegavimo į Konkurso vertinimo tarybą, todėl kreiptasi į ŽŪM Tarybos 2019 m. spalio 10 d. raštu Nr. S-202 „Dėl atstovo į etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso tarybą delegavimo“. Spalio 22 d. posėdžiavo Konkurso taryba, sudaryta iš EKG, LKTA, ŽŪM ir VšĮ „Keliauk Lietuvoje“ atstovų, kuri kartu su kai kuriais Konkurso dalyviais aplankiusių komisijų atstovais išanalizavo komisijų pateiktą medžiagą ir išrinko Konkurso nugalėtojus (I vieta – sodyba „Gervių giesmė“, Kazlų Rūdos sav.; II vieta – sodyba „Pagulbis“, Molėtų r.; III vieta – Linos Černiauskiienės sodyba, Varėnos r.) bei paskyrė kai kurioms sodyboms specialias nominacijas.

Lapkričio 21 d. Tarybos pirmininkė dalyvavo LKTA sezono uždarymo šventėje „Žalgirio arenoje“ Kaune, paskelbė Konkurso nugalėtojus ir įteikė jiems apdovanojimus.

21 pav. Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso nugalėtojų apdovanojimo akimirka. Iš kairės: Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė, konkurse II vietą laimėjusios sodybos „Pagulbis“ administratorė Ž. Aniuškštytė-Rupšienė, LKTA prezidentas L. Žabaliūnas

2.8.2. Su etnine kultūra susijusių objektų, mugių, švenčių, festivalių ir kitų renginių interaktyvaus gido turizmo reikmėms pildymas

2019 m. sausio–kovo mėn. Tarybos vyr. specialistė A. Daraškevičienė rinko ir tikslino dar 2018 m. Tarybos internetinėje svetainėje pradėtą skelbti informaciją apie Lietuvoje vykstančius kokybiškai organizuojamus didžiausius etnokultūrinius renginius (etnokultūrinių renginių gidą). Kreiptasi į renginių organizatorius prašant pranešti apie tikslią renginių datą, vietą ir kt. Gidas papildytas regioninių EKG tarybų nurodytais renginiais, taip pat remiantis LNKČ ir kitų kultūros centrų internetinių svetainių analize, viešosios erdvės stebėjimu socialiniuose tinkluose. Birželio 6 d. kreiptasi į Tarybos narius prašant peržiūrėti parengtą 2019 m. renginių gidą ir jį papildyti trūkstama informacija. Birželio 14 d. gidas pateiktas URM Užsienio lietuvių departamentui su prašymu paviesti jį Pasaulio lietuvių bendruomenei. Gidas nuolat tobulinamas papildant Lietuvos kultūriname gyvenime atsirandančiais naujais etnokultūriniais renginiais ir yra viešinamas Tarybos internetinėje svetainėje bei socialiniuose tinkluose, kartu prašant etninės kultūros puoselėtojus pranešti apie naujai atsirandančius reikšmingus renginius.

2.9. Tradicinių amatų ir tautinio paveldo produktų sertifikavimo plėtra

Taryba 2019 m. tradicinių amatų ir tautinio paveldo produktų sertifikavimo plėtros siekė tiek atlikdama stebėseną ir teikdama ekspertinius vertinimus, tiek imdamasi naujų iniciatyvų, skatinančių šios srities sklaidą.

2.9.1. Tradicinių amatų ir tautinio paveldo produktų sertifikavimo plėtros ekspertinis vertinimas

Kaziuko mugės stebėseną. Taryba 2019 m. vasario 12 d. posėdyje nutarė atlikti 2019 metų Kaziuko mugės stebėseną. Šios užduoties ėmėsi Tarybos pirmininko pavaduotojas, kovo 2 d. vertinęs Kaziuko mugėje parduodamus amatininkų gaminius ir jų atitiktį tradicijoms.

Dalyvavimas ŽŪM ekspertinėje veikloje. Tarybos pirmininko pavaduotojas dalyvavo ŽŪM sudarytos Tautinio paveldo produktų tarybos posėdžiuose sausio 22 d. ir kovo 6 d.

Žemaitijos tarybos 2019 m. spalio 29 d. posėdyje nutarta sudaryti darbo grupę, kuri parengtų rekomendacijas dėl senosios kryždirbystės problemų sprendimo.

Tarybos pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas gruodžio 5 d. Žasliuose ŽŪM surengtoje konferencijoje „Tautinio paveldo produkto apsauga, kūrimas, realizavimas ir populiarinimas“ skaitė pranešimą „Lietuvių tautodailė 2020 – Tautodailės metais“.

Dalyvavimas ugdant tradicinius amatininkus. Tarybos pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas gegužės 22 d. Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centre (toliau – KPMPC) dalyvavo svarstant tradicinių amatų mokymo programas (kaip KPMPC Švietimo programų ekspertų grupės pirmininkas).

Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė lapkričio 21 d. ŽŪM surengtame seminare „Senosios ir tradicinės amatininkystės populiarinimas ir integravimas į švietimo sektorių“ (pagal Vilniaus dailiųjų amatų asociacijos Senųjų amatų dirbtuvės įgyvendinamą kvalifikacijos kėlimo projektą) skaitė paskaitą „Tradicinių amatų padėtis ir problematika šiandien Lietuvoje“.

Tradicinių amatų ir tautodailės tyrimai. Tarybos užsakymu pagal EK tyrimų programą buvo atlikti 3 su tradiciniais amatais ir tautodaile susiję tyrimai:

1) *Lietuvos medžio drožybos ansamblių klasifikacija ir plėtros bei globos perspektyvos* (atliko dr. Vytautas Tumėnas). Tyrimo tikslas – identifikuoti, susisteminti ir suklasifikuoti visų lauko medžio drožybos objektų ansamblių viešose erdvėse ir jų kūrėjų gausą ir įvairovę Lietuvoje, nustatyti buvusias ir esamas jų plėtros kryptis, stiprybes ir trūkumus bei regioninius (savivaldybių) skirtumus ir savitumus. Taryba kreipėsi į Lietuvos savivaldybes, prašydama pateikti informaciją apie jų teritorijoje esančius medinių skulptūrų ir (ar) stovylių ansamblius ir (ar) parkus (Tarybos 2019 m. birželio 12 d. raštas Nr. S-129, 2019 m. spalio 22 d. raštas Nr. S-221). Pateikta tyrimo išvada, kad Lietuva išsiskiria milžiniška tautodailės (ir liaudies meno) medžio drožybos skulptūrų ansamblių gausa ir įvairove, kuri netolygiai paplitusi šalyje, o savivaldybių požiūris į šiuos medžio drožybos ansamblius labai skirtingas.

2) *Ornamentinės medinės puošybos tradicijos namų išorės architektūroje būklės ir tendencijų analizė Šiaurės Vakarų Žemaitijoje* (atliko Renata Laivyte). Tyrimo tikslas – atlikti lyginamąją analizę įvertinant Šiaurės vakarų Žemaitijos regiono išlikusių istorinių tradicinių namų ir 1990–2018 m. atnaujintų ar pastatytų namų puošybos situaciją (analizuojant puošybos naudojimą ir jos vaidmenį reprezentuojant etninį regiono savitumą, vyraujančias namų puošybos tendencijas, panašumus ir skirtumus valstybės reglamentuojamos ir nereglamentuojamos architektūros teritorijose). Pateikta išvada: architektūros reglamentavimas kultūros paveldo teritorijose mažai prisideda prie senosios architektūros pastatų puošybos išsaugojimo tirtose Salantų, Sedos ir Alsėdžių istorinėse dalyse ir neužtikrina jose tradicinių darnios aplinkos formavimo principų taikymo atnaujinant ir statant gyvenamuosius namus, naujos medinių namų architektūros puošybos tendencijos tirtose vietovėse prasilenkia su etninio paveldo išsaugojimo ir tęstinumo siekiu.

3) *Tradiciniai amatai šiandien* (atliko Jonas Rudzinskas). Tyrimo tikslas – apžvelgti tradicinių amatų suvokimą, problemas ir vietą šiuolaikiame kontekste. Išvados: tradicinės kultūros trijų sričių – amatų gaminys, tautinio paveldo produktas, tautodailės dirbiny (kūrinys) – skiriamosios ribos yra nuolat veikiamos laiko tėkmės, kinta visi sudedamieji dėmenys, todėl terminologija, sąvokų turinys, objektų sudedamosios dalys yra gyvas reiškinys, reikalaujantis stebėsenos, aptarimų ir susitarimų.

2.9.2. Konkurso „Kulinarinis paveldas tradicinėje aplinkoje“ inicijavimas

Taryba 2019 m. balandžio 2 d. posėdyje nutarė inicijuoti Tautinio paveldo maitinimo įstaigos konkursą. Šis klausimas vėl buvo svarstytas Tarybos 2019 m. gruodžio 10 d. posėdyje ir nutarta keisti konkurso pavadinimą į „Kulinarinis paveldas tradicinėje aplinkoje“, kviečiant jame dalyvauti ne tik maitinimo įstaigas, bet ir kitus maitinimo paslaugas teikiančius subjektus. Taip pat nutarta ieškoti konkurso rengimo ir organizavimo partnerių, o prieš konkurso

paskelbimą parengti ir išplatinti rekomendacijas, kaip sukurti tradicinę aplinką teikiant kulinarinio paveldo paslaugas.

2.10. Nematerialaus etnokultūrinio paveldo globa

Iš esmės visa Tarybos veikla skirta nematerialaus kultūros paveldo globai, o šiame poskyryje aprašoma Tarybos veikla, susijusi su siekiais tam tikriems reiškiniams suteikti nematerialaus kultūros paveldo statusą, plėtoti nematerialaus kultūros paveldo apsaugos reglamentavimą, tyrimus ir sklaidą visuomenei.

2.10.1. Vietovardžių bylos rengimas ir teikimas Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo sąvadui

Taryba 2019 m. balandžio 2 d. posėdyje nutarė kartu su LKI, LLTI ir LGD parengti bylą vietovardžių įtraukimui į Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą (toliau – Vietovardžių byla) ir tuo tikslu sudarė darbo grupę. Taryba 2019 m. gegužės 22 d. raštu Nr. S-118 „Dėl dalyvavimo darbo grupėje rengiant vietovardžių bylą Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadui“ kreipėsi į LKI, LLTI ir LGD, prašydama deleguoti savo atstovus į darbo grupę. Spalio 21 d. darbo grupė posėdyje nutarė per EKG T regionines tarybas surinkti informaciją apie pastaraisiais metais įgyvendintus vietovardžių įpaminklinimo projektus. Parengtas Vietovardžių bylos projektas buvo apsvarstytas ir papildytas darbo grupės lapkričio 8 d. posėdyje ir lapkričio 27 d. Tarybos pirmininkė pateikė bylą „Lietuvos vietovardžiai“ Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado kūrimo komisijai (toliau – Komisija). Gavus komisijos pastabas, byla tobulinta 2020 m. pradžioje, suteikiant bylai pavadinimą „Vietovardžiai: atminties ir vartojimo tradicija“, kol galiausiai Komisija priėmė sprendimą vietovardžius įtraukti į Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo sąvadą (tai patvirtinantis sertifikatas Tarybai bus įteiktas 2020 m. kovo 13 d. Vilniaus Rotušėje).

2.10.2. Tarptautinio tradicinių šokių tyrinėtojų 31-ojo ICTM Etnochoreologijos studijų grupės simpoziumo organizavimas Lietuvoje

Taryba kaip partneris prisideda prie viso pasaulio tradicinių šokių tyrinėtojų jungiančios ICTM Etnochoreologijos studijų grupės 31-ojo simpoziumo surengimo 2019 m. liepos 18–25 d. Klaipėdoje (simpoziumo Vietos organizacinio komiteto vadovė – dr. D. Urbanavičienė, pagrindinis simpoziumo rengėjas – LMTA, partneriai – EKG T, KU, Klaipėdos etninės kultūros centras ir Lietuvių etninės kultūros draugija). Toks pasaulinio lygmens tradicinių šokių tyrinėtojų simpoziumas pirmą kartą vyks ne tik Lietuvoje, bet ir apskritai Baltijos šalyse. Viena iš simpoziumo temų, pasiūlyta Vietos organizacinio komiteto – šokio tradicijos perdavimas – itin aktuali Lietuvai, kurioje per pastaruosius du dešimtmečius ypač sparčiai auga tradicinių šokių socialinės funkcijos gaivinimo judėjimas. Rugsėjo 18 d. susitarta su LMTA vadovybe dėl bendradarbiavimo su Taryba, kuri kaip partnerė dalyvavo pateiktuose LKT ir Klaipėdos miesto savivaldybei projektuose dėl simpoziumo rėmimo. Taryba kreipėsi į KU, prašydama suteikti patalpas simpoziumui, taip pat KU bendrabučius simpoziumo dalyviams apgyvendinti (Tarybos 2019 m. gruodžio 20 d. raštas Nr. S-262), prisideda prie simpoziumo organizavimo informaciniais ir žmogiškaisiais ištekliais.

2.10.3. Siekiai suteikti nacionalinio žaidimo statusą tradiciniams žaidimams

Tarybos posėdyje 2019 m. spalio 8 d. aptartas nacionalinio žaidimo statuso suteikimo tradiciniams žaidimams (ritiniui ir kt.) inicijavimo klausimas: nutarta ieškoti būdų tradiciniams žaidimams visų pirma suteikti nematerialaus kultūros paveldo vertybės statusą ir šį statusą

įtvirtinti įstatyminėje bazėje. Gruodžio 3 d. Taryba pasirašė bendradarbiavimo sutartį su asociacija „Lietuvos etnosporto komitetas“ (jungiančia Lietuviškų etnodvikovų federaciją, Lietuviškų ristylių federaciją, Lietuvos ritinio sporto federaciją), kuri siekia įtraukti etnosportą į mokyklų programas, inicijuoti etnosporto klubų plėtrą ir rengti kasmetines etnožaidynes: susitarta bendradarbiauti siekiant svarbiausių lietuviškų tradicinių žaidimų (pvz., ripkos, lietuviškų ristylių) kaip nacionalinio sporto teisinio pripažinimo, populiarinant lietuviškus tradicinius žaidimus mokyklose ir visuomenėje.

20 pav. Bendradarbiavimo sutartį pasirašo Lietuvos etnosporto komiteto prezidentas S. Bajurin ir Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė

2.10.4. Kita veikla nematerialaus kultūros paveldo apsaugos srityje

Etnokultūrinių tradicijų tęstinumo būklės tyrimas Vilniaus rajono šiaurės rytinėje dalyje. Tyrimą pagal EK tyrimų programą Tarybos užsakymu tyrimą atliko Rita Balkutė, tyrimo tikslas – nustatyti etninės kultūros reiškinių esamą būklę Vilniaus rajono šiaurės rytų dalyje. Pateiktos tyrimo išvados: pagrindiniais etninės kultūros puoselėtojais ir skleidėjais Vilniaus rajono šiaurės rytinėje dalyje yra mokyklos ir bendruomenės. Mokyklose didžiausias aktyvumas etninės kultūros atžvilgiu yra tarp priešmokyklinukų, pradinių klasių ir šiek tiek vyresnių mokinių, vėliau domėjimasis tradicine kultūra prablėsta. Vilniaus kraštas, ypač Vilniaus rajonas yra nepakankamai ištyrinėtas, ypač etnografiniu, folkloriniu, papročių aspektu.

Siūlymų dėl nematerialaus kultūros paveldo archyvų teisinės apsaugos rengimas. Taryba gruodžio 10 d. posėdyje aptarė nematerialaus kultūros paveldo archyvų teisinės apsaugos klausimą ir nutarė surengti diskusiją dėl nematerialaus kultūros paveldo archyvų teisinės apsaugos tobulinimo ir pakviesti į ją nematerialaus kultūros paveldo rinkėjus, archyvarus ir teisininkus.

Siekiai užtikrinti Birutės ir Kęstučio legendos sklaidą Palangoje. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio ir kunigaikštienės Birutės meilės legenda apipintas Birutės kalnas Palangoje yra ypač mėgstamas lankytojų, tačiau jiems nesudaryta galimybė apžiūrėti Birutės kalno koplyčios vitražų, atspindinčių šią legendą ir pripažintų kultūros paveldo vertybę – jau daugelį metų Birutės kalno koplyčia visuomenei užverta, o viduje svarbiausių vitražų, vaizduojančių Birutę, užstoja nelegaliai pastatytas privatus altorius Švč. Mergelei Marijai. Siekdama išsiaiškinti tokios situacijos aplinkybes, Taryba kreipėsi į Palangos miesto botanikos parką, Gintaro muziejų, Palangos miesto savivaldybės Kultūros skyrių ir Nekilnojamojo

kultūros paveldo vertinimo tarybą (Tarybos 2019 m. kovo 25 d. raštas Nr. S-72; 2019 m. kovo 26 d. raštas Nr. S-73; 2019 m. birželio 4 d. raštas Nr. S-126). Taryba 2019 m. birželio 11 d. posėdyje svarstė šią problemą ir nutarė pateikti Palangos savivaldybei bei Palangos botanikos parkui rekomendaciją atidaryti koplyčią visuomenei, pateikiant informaciją apie joje esančias vertybes, atspindinčias su Birutės kalnu susijusį dvasinį paveldą. Taryba 2019 m. birželio 14 d. raštu Nr. S-132 „Dėl Birutės kalno koplyčioje esančių kultūros vertybių atvėrimo visuomenei“ pateikė šią rekomendaciją Palangos miesto savivaldybei ir Palangos botanikos parkui, pasiūlydama Palangos vietos istorijos, gamtos ir kultūros vertybių pristatymo visuomenei klausimą plačiau aptarti su Palangos miesto bendruomenės atstovais.

Lietuviškų vardadienių išsaugojimo bei sklaidos inicijavimas. Taryba dar 2018 m. nutarė išsamiau panagrinėti lietuviškų vardadienių išsaugojimo bei sklaidos inicijavimo klausimą ir tuo tikslu nutarė sudaryti darbo grupę. Todėl 2019 m. gegužės 31 d. Tarybos raštu Nr. S-122 „Dėl dalyvavimo darbo grupėje svarstant lietuviškų vardų ir vardadienių klausimus“ kreiptasi į VLKK ir LKI su prašymu deleguoti atstovus į darbo grupę. Šios institucijos atsiliepė į prašymą ir sudaryta darbo grupė ėmėsi nagrinėti lietuviškų vardų ir vardadienių klausimą.

2.11. Etninės kultūros sklaida viešosiose erdvėse ir žiniasklaidoje

2.11.1. Lietuviškos tradicinės muzikos sklaidos per šventes viešosiose erdvėse inicijavimas

2019 m. Taryba toliau įgyvendino iniciatyvas plėtoti lietuviškos tradicinės muzikos sklaidą per šventes viešosiose erdvėse. Metų pradžioje buvo sudarytas atrinktų patriotinių ir karinių-istorinių liaudies dainų ar jų aranžuotųjų garso įrašų sąrašas (su nuorodomis į legalią muzikos platformą pakartot.lt), kurį Taryba 2019 m. vasario 8 d. raštu Nr. S-48 „Dėl tradicinių patriotinių dainų šventiniuose Vasario 16-osios renginiuose“ pateikė Lietuvos savivaldybėms, siūlydama pasirinktas iš sąrašo dainas įtraukti į šventinius renginius per Lietuvos Nepriklausomybei skirtas valstybines šventes.

Panaudodama dar 2018 m. sudarytą rekomenduojamų lietuviškų advento–Kalėdų dainų garso įrašų sąrašą, Taryba 2019 m. lapkričio 26 d. raštu Nr. S-246 „Dėl advento ir Kalėdų dainų“ kreipėsi į Lietuvos savivaldybes, kviesdama šias dainas pasirinktinai įtraukti į viešus renginius per šventinį kalėdinį laikotarpį. Prie siūlomo grojaraščio sklaidos aktyviai prisidėjo EKG regioninės tarybos, kurios grojaraščius teikė ir kultūros bei švietimo įstaigoms, skatino savivaldybes naudotis lietuviška muzika per tradicines kalendorines šventes viešojoje erdvėje. Pavyzdžiui, Aukštaitijos tarybos iniciatyvos dėka Panevėžio miesto projekte „Grojanti aikštė“ 2019 m. buvo naudojamas advento–Kalėdų laikotarpiui skirtas grojaraštis.

2.11.2. Etninės kultūros sklaida Tarybos internetinėje svetainėje ir socialiniuose tinkluose

Tarybos internetinėje svetainėje nuolat naujais duomenimis pildytos rubrikos: *Lietuvos etnografiniai regionai; Įdomiausi etnoringiniai Lietuvoje; Tautinio drabužio ekspertai ir gamintojai; Etninė kultūra mokykloje; Žemaitijos ir Vietovardžių atmintini metai; Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiada.*

Tarybos Facebook paskyroje nuolat viešinta informacija apie Lietuvoje vykstančius etnokultūrinius renginius ir kitas etninės kultūros lauko aktualijas.

Regioninės EKG tarybos teikia informaciją Tarybos internetinei svetainei ir Facebook paskyrai, o kai kurios regioninės tarybos (Dzūkijos ir Aukštaitijos) susikūrė savo Facebook paskyras, kuriose dalinasi informacija apie EKG ir regioninės tarybos veiklą bei etninės kultūros reiškiniais etnografiniame regione.

2.11.3. Konferencijų, skirtų Tarybos užsakymu atliktų aktualių etninės kultūros srities tyrimų pristatymui, organizavimas

EK tyrimų programos Koordinavimo tarybos posėdyje 2019 m. sausio 8 d. nutarta visus **2018 m. Tarybos užsakymu atliktus tyrimus** pristatyti 2019 m. vasario 25 d. konferencijoje, kurią planuota surengti Seimo Europos informacijos biure. Taryba 2019 m. kovo 8 d. raštu Nr. S-69 „Dėl konferencijos „Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimai“ kreipėsi į Seimo KK, prašydama pritarti konferencijos organizavimui ir tapti jos rengėjais (pridėta preliminari konferencijos programa). Kovo 13 d. Seimo KK pritarė konferencijos surengimui.

Konferencija „Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimai“ buvo surengta Seimo Europos informacijos biure kovo 30 d., joje pristatyta Tarybos užsakymu 2018 m. atliktų 10 tyrimų: *Nematerialaus kultūros paveldo apsauga: tarptautinių ir nacionalinių juridinių dokumentų taikymo Lietuvoje ir kitose šalyse patirtis* (dr. doc. R. Astrauskas); *Etninės kultūros temos ugdymo programose* (R. Čėsniėnė ir A. Valiukevičienė); *Etnologijos studijos ir etninės kultūros specialistų rengimas Lietuvoje Europos Sąjungos šalių kontekste* (dr. doc. L. Anglickienė ir dr. doc. D. Senvaitytė); *Etnologijos ir folkloristikos mokslo projektų finansavimo būklė 2013–2017 m.* (dr. doc. G. Kirdienė); *Lietuvos regioninės savimonės teritorinė raiška* (dokt. A. Ragauskaitė); *Etninės kultūros sklaidos Lietuvos regioninėje televizijoje vertinimas* (dr. D. Kulakauskienė ir dr. A. Bylaitė-Žakaitienė); *Tradicinių švenčių tęstinumas ir kaita lietuvių bendruomenėse užsienio šalyse* (dr. doc. G. Barkauskaitė); *Tradicinė dailidystė Lietuvoje* (dr. R. Bertašiūtė); *Raižių totorių etnokultūrinis paveldas* (dr. J. Mardosa); *Utenos krašto Peterburgo armonikininkai, armonikų meistrai ir jų darbo armonikos* (R. Garsonas). Konferencijos pabaigoje vyko diskusijos ir buvo priimta rezoliucija, kurią Taryba 2019 m. balandžio 1 d. raštu Nr. S-85 „Dėl konferencijos „Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimai“ rezoliucijos“ pateikė Seimo ŠMK ir KK, Lietuvos mokslo tarybai ir Lietuvos universitetų rektorių konferencijai.

2019 m. Tarybos užsakymu atliktų tyrimų pristatymui. Taryba 2019 m. spalio 29 d. surengė konferenciją „Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programa. 2019 m. atliekamų tyrimų pristatymas“ Švėkšnoje. Joje pristatyti 4 tyrimai: *Pradinio ugdymo programinių dokumentų analizė etninės kultūros ugdymo aspektu* (R. Čėsniėnė ir A. Valiukevičienė); *Lietuvos medžio drožybos ansamblių klasifikacija ir plėtros bei globos perspektyvos* (dr. V. Tumėnas); *Ornamentinės medinės puošybos tradicijos namų išorės architektūroje būklės ir tendencijų analizė Šiaurės Vakarų Žemaitijoje* (R. Laivyte); *Etnokultūrinių tradicijų tęstinumo būklės tyrimas Vilniaus rajono šiaurės rytinėje dalyje* (R. Balkutė).

2.12. Lietuvių etninės kultūros globa bei plėtra užsienyje

2.12.1. Bendradarbiavimas su Pasaulio lietuvių bendruomene

Tarybai atstovaujanti N. Balčiūnienė dalyvavo balandžio 4–12 d. Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės (toliau – PLB) komisijos pasitarimuose, kur pateikė informaciją apie etninės kultūros ugdymą mokyklose, kultūros darbuotojų trūkumą, apie EKGIT indėlį siekiant privalomų etninės kultūros pamokų įvedimo švietimo įstaigose. Ji susitiko su Lenkijos, Gudijos, Latvijos ir kitų kraštų lietuvių bendruomenių atstovais, PLB vadovybe, aptarė lietuvių bendruomenių ir lituanistinių mokyklų klausimus. 2019 m. liepos mėn. Nidoje vyko PLB ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos lyderių suvažiavimas, kuriame lietuviybės, tapatumo, etninės priklausomybės klausimai buvo vieni iš esminių programos dalių.

N. Balčiūnienė kaip EKGIT atstovė dalyvavo ir lapkričio 18–20 d. vykusiuose Seimo ir PLB komisijos pasitarimuose, pasisakė apie tautinės tapatybės ugdymą bei lietuviškos kultūros puoselėjimą etninėse lietuvių žemėse.

Siekdama etninės kultūros sklaidos tarp užsienio lietuvių, Taryba birželio 14 d. pateikė URM Užsienio lietuvių departamentui informaciją apie EKGIT svetainėje skelbiamą Lietuvoje vykstančių įdomiausių etnokultūrinių renginių sąvadą, siūlydama pasidalinti šia informacija su lietuvių bendruomenėmis užsienyje.

Žemaitijos taryba 2019 m. kovo 21 d. posėdyje nutarė tarpininkauti rengiant Pasaulio žemaičių dailės parodą.

2.12.2. Bendradarbiavimas su etninių žemių lietuvių bendruomenėmis

Su etninių žemių lietuviais bendradarbiavo tiek Tarybos atstovė N. Balčiūnienė, tiek EKG T padaliniai etnografiniuose regionuose – Suvalkijos (Sūduvos), Dzūkijos (Dainavos) ir Mažosios Lietuvos tarybos.

Bendradarbiavimas su Lenkijos lietuvių bendruomenėmis. 2019 m. gegužės 28 d. Suvalkijos (Sūduvos) tarybos posėdyje nutarta stiprinti ryšius su Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugija (toliau – LLEKD), keistis parodomis, rengti seminarus ar konferencijas. Tarybos narė V. Armanavičienė inicijavo partnerystę paremtą bendradarbiavimą su vysk. A. Baranausko fondu „Lietuvių namai“ Seinuose projektinėje veikloje (organizuoti popieriaus karpinių parodas, rengti mokymus vaikams ir pagyvenusiems žmonėms). Liepos 3 d. Tarybos narė N. Balčiūnienė dalyvavo LLEKD tarybos posėdyje, kuriame buvo aptariami Suvalkų lietuvių švietimo klausimai dėl lietuviško darželio, pradinės mokyklos patalpų, Lenkijos lietuvių kultūrinės švietėjiškos veiklos aktyvinimo, meninių kolektyvų veiklos. Gruodžio 9 d. N. Balčiūnienė dalyvavo pasitarime su LLEKD ir Lenkijos lietuvių bendruomenės valdyba – buvo aptartos aktualiausios Punsko, Seinų, Suvalkų lietuvių kultūros ir švietimo problemos, tautinių drabužių įsigijimo Suvalkų lietuvių suaugusiųjų bei lituanistinės mokyklos meninių kolektyvams finansavimo galimybės.

Bendradarbiavimas su Baltarusijos lietuvių bendruomene. Gegužės 28 d. Tarybos narė N. Balčiūnienė susitiko su Lydos lietuvių bendruomenės atstovais, per susitikimą aptartos užsienio lietuvių kultūrinės veiklos finansavimo galimybės.

3. Tarybos 2019 m. veiklos rezultatų apibendrinimas

Šiame skyriuje pateikiama glausta informacija apie Tarybos, jos sudarytų darbo grupių ir padalinių etnografiniuose regionuose posėdžius, pateiktus siūlymus dėl teisės aktų projektų tobulinimo ir esamų teisės aktų keitimo, naujų teisės aktų rengimo, apie Tarybos patvirtintus teisės aktus, atliktus tyrimus ir apklausas, sudarytus sąvadus, surengtus ar inicijuotus renginius bei akcijas ir kitos veiklos rezultatus.

3.1. Tarybos ir regioninių tarybų posėdžiai, darbo grupių posėdžiai

Iš viso buvo surengta 10 Tarybos posėdžių (kartą per mėnesį, išskyrus liepos–rugpjūčio mėn.).

Tarybos sudarytos darbo grupės surengė iš viso 7 posėdžius. Iš jų: nuolatinės darbo grupės surengė 4 posėdžius (Etninės kultūros sąvokų grupė – 1 posėdį, Švietimo ir mokslo grupė – 3 posėdžius), o laikinosios darbo grupės – 3 posėdžius (Lietuvos vietovardžių išsaugojimo gairių parengimo grupė – 2 posėdžius, Lietuvos etnografinių regionų vėliavų ir herbų naudojimo tvarkos projekto parengimo darbo grupė – 1 posėdį).

Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programos Koordinavimo taryba surengė 4 posėdžius.

Tarybos teritoriniai padaliniai etnografiniuose regionuose – Aukštaitijos, Dzūkijos (Dainavos), Mažosios Lietuvos, Suvalkijos (Sūduvos) ir Žemaitijos regioninės etninės kultūros globos tarybos surengė 19 posėdžių: Aukštaitijos taryba surengė 3 posėdžius, Dzūkijos (Dainavos), Suvalkijos (Sūduvos), Žemaitijos ir Mažosios Lietuvos regioninės tarybos surengė po 4 posėdžius.

Tradiciškai buvo surengtas 1 bendras EKG T ir regioninių tarybų atstovų posėdis (2019 m. spalio 2 d. Jonavoje).

Siekiant sklandesnio regioninių tarybų veiklos koordinavimo, buvo surengti 2 posėdžiai Tarybos specialistų regionams (2019 m. sausio 18 d. ir 2019 m. spalio 24 d.).

3.2. Tarybos siūlymai dėl teisės aktų projektų tobulinimo

Taryba 2019 m. pateikė siūlymus **dėl 6 teisės aktų projektų**:

1. *Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 2, 7, 8, 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas* – siūlymas pateiktas 2019 m. balandžio 24 d. Tarybos rašte Nr. S-103, adresuotame Seimo VVSK.

2. *Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairės 2020 m.* – pateikti siūlymai šiuose raštuose: 2019 m. birželio 12 d. Taryba kartu su kitomis institucijomis raštu „Dėl etninės kultūros ir mėgėjų meno projektų finansavimo kultūros rėmimo fondo lėšomis 2020 m.“ kreipėsi į Seimo KK pirmininką, kultūros ministrą, LKT pirmininkę; 2019 m. liepos 2 d. Taryba raštu Nr.S-138 „Dėl Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamos programos „Etninė kultūra“ finansavimo 2020 metais“ kreipėsi į Seimo KK; 2019 m. rugpjūčio 12 d. Taryba raštu Nr. S-172 „Dėl kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairių projekto“ kreipėsi į Kultūros ministeriją, 2019 m. lapkričio 6 d. Taryba raštu Nr. S-231 „Dėl nepakankamo etninės kultūros ir mėgėjų meno finansavimo kultūros rėmimo fondo lėšomis“ kreipėsi į Seimo KK.

2. *Kultūra 2030. Kultūros politikos kryptys* – pateikti siūlymai šiuose Tarybos raštuose: 2019 m. vasario 6 d. Nr. S-42 „Dėl „Kultūra 2030. Kultūros politikos kryptys“ projekto“, adresuotame KM ir Seimo KK; 2019 gegužės 14 d. Nr. S-114 „Dėl „Kultūra 2030. Kultūros politikos kryptys“ projekto“, adresuotame KM.

3. *Lietuvos Respublikos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo projektas* – siūlymas pateiktas Tarybos 2019 m. birželio 5 d. rašte Nr. S-127 „Dėl Lietuvos

Respublikos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo projekto“, adresuotame Seimo KK.

4. *Lietuvos Respublikos kultūros pagrindų įstatymo projektas* – siūlymai pateikti šiuose Tarybos raštuose: 2019 m. rugpjūčio 19 d. Nr. S-181 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros pagrindų įstatymo projekto“, adresuotame KM; 2019 d. rugsėjo 16 d. Nr. S-189 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros pagrindų įstatymo projekto“, adresuotame KM.

5. *Bendrųjų programų atnaujinimo gairių projektas* – siūlymai pateikti šiuose Tarybos raštuose: 2019 m. sausio 16 d. Nr. S-9 „Dėl bendrųjų programų atnaujinimo gairių projekto“, adresuotame ŠMSM, Seimo ŠMK ir Seimo KK; 2019 m. spalio 9 d. Nr. S-199 „Dėl bendrųjų programų gairių projekto“, adresuotame ŠMSM, Seimo ŠMK ir Seimo KK.

6. *Tautodailės metų veiksmų plano projektas* – siūlymai pateikti KM šiuose Tarybos raštuose: 2019 m. rugsėjo 12 d. Nr. S-188 „Dėl tautodailės metų veiksmų plano projekto“; 2019 m. spalio 16 d. Nr. S-206 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl tautodailės metų minėjimo 2020 metais plano patvirtinimo“ projekto“.

3.3. Tarybos siūlymai dėl esamų teisės aktų tobulinimo

Taryba pateikė siūlymus *dėl 7 esamų teisės aktų tobulinimo*:

1. *Mokslo krypčių sąrašas*, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. V-1457 „Dėl mokslo krypčių patvirtinimo“ – siūlymas pateiktas 2019 m. birželio 7 d. raštu Nr. S-128 „Dėl mokslo krypčių klasifikatoriaus“, adresuotame Lietuvos mokslo tarybai.

2. *Studijų krypčių ir krypčių grupių, pagal kurias vyksta studijos aukštosiose mokyklose, sąrašas*, patvirtintas 2016 m. gruodžio 1 d. švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-1075 „Dėl studijų krypčių ir krypčių grupių, pagal kurias vyksta studijos aukštosiose mokyklose, sąrašo, jo keitimo tvarkos, kvalifikacinių laipsnių sąrangos ir studijų programų pavadinimų sudarymo principų patvirtinimo“ – siūlymas pateiktas 2019 m. spalio 17 d. Tarybos rašte Nr. S-218 „Dėl etnologijos ir folkloristikos studijų krypties gražinimo“, adresuotame Seimo ŠMK.

3. *Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas* – siūlymas pateiktas Tarybos raštuose: 2019 m. birželio 13 d. raštas Nr. S-130 „Dėl Siūlymų tobulinti etninės kultūros valstybinės globos teisinį reglamentavimą savivaldybėse“, adresuotame Seimo KK ir VVSK; 2019 m. rugsėjo 11 d. raštas Nr. S-187 „Dėl siūlymo tobulinti etninės kultūros valstybinės globos savivaldybėse reglamentavimą“, adresuotame Seimo KK).

4. *Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymas* – pateiktas siūlymas svarstyti Tarybos parengtą Atmintinų dienų įstatymo naujos redakcijos projektą 2019 m. balandžio 10 d. Tarybos rašte Nr. S-90 „Dėl atmintinų dienų įstatymo naujos redakcijos projekto“, adresuotame Seimo KK.

5. *Lietuvos Respublikos muziejaus įstatymas* – siūlymas dėl termino „gyvasis muziejus“ suderinimo pateiktas 2019 m. lapkričio 6 d. Tarybos rašte Nr. S-234 „Dėl termino „Gyvasis muziejus“, adresuotame VLKK.

6. *Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. gruodžio 15 d. nutarimas Nr. XIII-887 „Dėl Etninės kultūros globos tarybos sudėties“* – siūlymai pateikti Tarybos rašte „Dėl EKGST sudėties pakeitimo“ 2019-12-06 raštas Nr. S-256, adresuotame Seimo KK.

7. *Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymas* – siūlymas dėl Tarybos sudėties keitimo pateiktas Tarybos 2019-10-15 rašte Nr. S-205 „Dėl Manto Adomėno siūlymo keisti Etninės kultūros globos tarybos sudėtį“, adresuotame Seimo KK.

3.4. Tarybos siūlymai dėl naujų teisės aktų rengimo

Taryba pateikė siūlymus dėl **2 naujų teisės aktų parengimo**:

1. *Etninės kultūros ugdymo samprata* – siūlymas patvirtinti pateiktas 2019 m. vasario 14 d. Tarybos raštu Nr. S-49 „Dėl etninės kultūros ugdymo sampratos“, kreipiantis į ŠMSM.

2. *Dėl 2020 metų paskelbimo Eugenijos Šimkūnaitės metais* – siūlymas pateiktas 2019 m. balandžio 9 d. Tarybos raštu Nr. S-87 „Dėl 2020 metų paskelbimo Eugenijos Šimkūnaitės metais“, kreipiantis į Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisiją.

3.5. Tarybos priimti teisės aktai

Taryba patvirtino 3 teisės aktus:

1. *Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso nuostatai*, patvirtinti Tarybos pirmininko 2019 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. IV-5 „Dėl Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso nuostatų patvirtinimo“.

2. *Etnografinio regiono vėliavos naudojimo tvarka*, patvirtinta Tarybos 2019 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. TN-7 „Dėl Etnografinio regiono vėliavos naudojimo tvarkos patvirtinimo“.

3. *Etnografinio regiono herbo naudojimo tvarka*, patvirtinta Tarybos 2019 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. TN-8 „Dėl Etnografinio regiono herbo naudojimo tvarkos patvirtinimo“.

3.6. Tyrimai, apklausos, sąvadai, bylos

3.6.1. Tyrimai

Tyrimai buvo atlikti tiek Tarybos užsakymu pagal Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programą, tiek Tarybos administracijos pastangomis.

Tyrimai pagal Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programą (7):

1. *Etnokultūrinių projektų finansavimo būklė bendrojo kultūros konkursinio finansavimo kontekste Lietuvoje* – atliko dr. Regina Mikštaitė-Čičiurkienė.

2. *Žemaičių kalbos praeitis ir dabartis* – atliko dr. Juozas Pabrėža.

3. *Pradinio ugdymo programinių dokumentų analizė etninės kultūros ugdymo aspektu* – atliko Rūta Čėsniienė ir Asta Valiukevičienė.

4. *Lietuvos medžio drožybos ansamblių klasifikacija ir plėtros bei globos perspektyvos* – atliko dr. Vytautas Tumėnas.

5. *Ornamentinės medinės puošybos tradicijos namų išorės architektūroje būklės ir tendencijų analizė Šiaurės Vakarų Žemaitijoje* – atliko Renata Laivytė.

6. *Etnokultūrinių tradicijų tęstinumo būklės tyrimas Vilniaus rajono šiaurės rytinėje dalyje* – atliko Rita Balkutė.

7. *Tradiciniai amatai šiandien* – atliko Jonas Rudzinskas.

Tarybos administracijos atlikti tyrimai (9):

1. *LKT 2017 m. ir 2018 m. pirmaisiais finansavimo etapais skirtų lėšų pagal sritis ir programas palyginimas* (palyginamoji lentelė).

2. *LKT skirtos lėšos EK ir MM, kultūros ir meno sričių projektams 2017–2019 m.* (palyginamoji lentelė).

3. *2019 m. antrajame finansavimo etape paremtų ir neparemtų projektų palyginimas pagal vertinimo balus* (palyginamoji lentelė).

4. *2015–2019 m. LKT skirtos lėšos kultūros ir meno sričių, tarp jų etninės kultūros ir mėgėjų meno, projektams* (palyginamoji lentelė).

5. *Kultūros rėmimo fondo lėšų paskirstymas Gairėse programoms 2018–2020 m.* (palyginamoji lentelė)

6. *Kultūros rėmimo fondo lėšų didinimas ar mažinimas Gairėse programoms 2019–2020 m.* (palyginamoji lentelė)

7. *2015–2019 m. LKT skirtos lėšos kultūros ir meno sričių, tarp jų etninės kultūros ir mėgėjų meno, projektams* (palyginamoji lentelė, šalia pateikiant visas nuorodas LKT internetinėje svetainėje, iš kur paimta informacija).

8. *Palyginamoji Latvijos Kultūros rėmimo fondo ir Lietuvos Kultūros rėmimo fondo skirstymo proporcijų analizė* (diagramose palyginta Latvijos KRF lėšų skirstymas kultūros sritims ir programoms 2017 m., 2018–2020 m. su Lietuvos KRF lėšų skirstymu kultūros sritims ir programoms 2018 m., 2019 m.).

9. *Estijos ir Lietuvos kultūros politikos principų palyginimas* (palyginamoji lentelė, apimant šiuos parametrus – kultūros politiką įgyvendinantys svarbiausi veikėjai; KM indėlis remiant etninę kultūrą; KRF sudarymo principai ir skiriamos lėšos etnokultūrai; respublikinio kultūros centro rėmimo programos; savivaldybių skiriamos lėšos kultūrai; Dainų švenčių finansavimas; kultūros NVO rėmimas; vidutinis kultūros darbuotojų atlyginimas).

3.6.2. Apklaustos

Tarybos vardu buvo atliktos **4 apklaustos**:

1. *Etnokultūrinės pakraipos stovyklų organizatorių apklausa* (atliko EKGTV vyr. specialistė Audra Daraškevičienė).

2. *Etnokultūrinių renginių organizatorių apklausa* (atliko EKGTV vyr. specialistė Audra Daraškevičienė).

3. *Etnokultūrinių projektų finansavimas savivaldybėse 2015–2019 m.* (atliko dr. Regina Mikštaitė-Čičiurkienė);

4. *Lietuvos medžio drožybos ansamblių savivaldybėse* (atliko dr. Vytautas Tumėnas).

3.6.3. Sąvadai ir byla

Taryba 2019 m. sudarė **5 sąvadus**:

1. *Medžio drožybos ansamblių ir parkų Lietuvos savivaldybėse sąvadas* (sudarė V. Tumėnas).

2. *Žemaitijos atmintinų metų renginių gidas* (paskelbtas Tarybos internetinėje svetainėje, žr. <http://ekgt.lt/naujienos/zemaitijos-atmintinu-metu-renginiu-gidas.html>).

3. *Vietovardžių metų minėjimo renginių Aukštaitijoje gidas.*

4. *Vietovardžių metų minėjimo renginių Dzūkijoje (Dainavoje) gidas.*

5. *Vietovardžių metų minėjimo renginių Mažojoje Lietuvoje gidas.*

Taryba kartu su LKT, LLTI ir LGD parengė *bylą „Vietovardžiai: atminimo ir vartojimo tradicija“*, kurią pateikė Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo sąvadui.

3.7. Tarybos surengti ar inicijuoti renginiai, akcijos

2019 m. EKGTT ir regioninės tarybos, bendradarbiaudamos su partneriais, surengė 5 konferencijas, 3 spaudos konferencijas, 2 seminarus, 1 atmintinų metų atidarymo renginį, 3 etnokultūros puoselėtojų pagerbimo renginius, 2 konkursus, inicijavo, surengė arba padėjo surengti 6 visuomenines akcijas, inicijavo ir organizavo arba padėjo surengti Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados 40 renginių, inicijavo 1 tarptautinį pasitarimą. EKGTT būstinėje surengtos 2 parodos. Taigi EKGTT su regioninėmis tarybomis iš viso surengė 65 renginius.

Taip pat prisidėta rengiant kitų institucijų organizuotas 4 konferencijas, 2 apdovanojimus ir kt.

Tarybos surengti renginiai:

3.7.1. Konferencijos (5):

- 2019 m. kovo 20 d. Taryba kartu su Seimo KK Seimo Europos informacijos biure surengė konferenciją „Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimai“, skirtą Tarybos užsakymu pagal EK tyrimų programą 2018 m. atliktiems tyrimams pristatyti.
- 2019 m. rugsėjo 26 d. Varniuose įvyko Žemaitijos tarybos kartu su Varnių seniūnija ir Šiaulių universitetu surengta konferencija „Vietovardžiai – tautos ir valstybės būties ženklai“, skirta Vietovardžių bei Žemaitijos atmintiniams metams.
- 2019 m. spalio 29 d. Švėkšnoje įvyko Tarybos surengta konferencija, kurioje pristatyti 2019 metais pagal EK tyrimų programą Tarybos užsakymu 2019 m. atlikti tyrimai.
- 2019 m. lapkričio 13 d. Seime EKGTT kartu su Seimo Kultūros komitetu surengė konferenciją „Žemė prašo nepamiršti vardų“, skirtą Vietovardžių metams paminėti ir dr. F. Kavoliutės knygai „Žemė prašo nepamiršti vardų. Mūsų mirusių kaimų knyga“ pristatyti.
- 2019 m. gruodžio 7 d. Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje įvyko EKGTT ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Lietuvos įvaizdžio grupės organizuota konferencija „Etninės kultūros vaidmuo formuojant Lietuvos įvaizdį: iššūkiai ir galimybės“.

3.7.2. Spaudos konferencijos (3):

2019 m. sausio 28 d. Seime įvyko EKGTT inicijuota Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarės Irenos Andrukaitienės spaudos konferencija „Lietuvos nacionalinių premijų statuso klausimu“, kurioje dalyvavo Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė, Tarybos pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas ir Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos komisijos pirmininkė D. Vyčiniene.

- 2019 m. liepos 25 d. Seime Taryba kartu su Lietuvos Nepriklausomybės akto Signatarų klubu surengė spaudos konferenciją, skirtą valstybinei Baltijos kelio 30-mečio minėjimo programai pristatyti (spaudos konferencijoje pasisakė ir Tarybos pirmininkė).
- 2019 m. lapkričio 13 d. Seime EKGTT kartu su Seimo nariu S. Tumėnu surengė spaudos konferenciją, skirtą Vietovardžių metams paminėti ir dr. F. Kavoliutės knygai „Žemė prašo nepamiršti vardų. Mūsų mirusių kaimų knyga“ pristatyti.

3.7.3. Seminarai (2):

- 2019 m. spalio 11 d. Kaune Taryba surengė seminarą „Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiada: rezultatai, užduotys, vertinimas“, skirtą Olimpiados rengėjams, vertintojams ir mokytojams, ruošiantiems mokinius olimpiadai.
- 2019 m. lapkričio 25 d. Kaune Taryba surengė seminarą, skirtą Olimpiados testo klausimų bankui sudaryti.

3.7.4. Olimpiados renginiai (40):

- 2019 m. sausio–vasario mėn. įvyko pirmosios Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados antrasis etapas, kurį rengė regioninės etninės kultūros globos tarybos: sausio 25 d. Anykščių kultūros centre – Aukštaitijos regiono olimpiada, sausio 30 d. Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje – Suvalkijos (Sūduvos) olimpiada, sausio 30 d. Šilutės Hugo Šojaus muziejuje-dvare – Mažosios Lietuvos olimpiada, vasario 5 d. Alytaus dailiųjų amatų mokykloje – Dzūkijos (Dainavos) olimpiada, vasario 27 d. Telšių Kranto progimnazijoje – Žemaitijos olimpiada.
- 2019 m. kovo 30 d. Vilniaus Žvėryno gimnazijoje įvyko pirmosios Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados respublikinis etapas, prie kurio organizavimo Taryba prisidėjo, Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė buvo Olimpiados vertinimo komisijos pirmininkė.
- 2019 m. lapkričio–gruodžio mėn. įvyko EKGT inicijuotos Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados pirmasis – savivaldybių – etapas. Šiame etape dalyvavo 240 mokinių iš 34 savivaldybių. Olimpiados pagrindinis organizatorius – Lietuvos etninės kultūros ugdytojų sąjunga, EKGT – Olimpiados organizatorių partneris.

3.7.5. Konkursai (2):

- 2019 m. gegužės 1 d. Žemaitijos taryba kartu su Kelmės kultūros centru bei Lietuvos kraštotyros draugijos Kelmės skyriumi paskelbė trumpametražių filmų, TV laidų konkursą „Pasiruokavimā“, skirtą Žemaitijos metams paminėti, konkursą. 2019 m. liepos 11 d. Kelmės kultūros centre įvyko konkurso „Pasiruokavimā“ nugalėtojų apdovanojimo renginys.
- 2019 m. gegužės 15 d. renginyje Taryba kartu su LKTA bei ŽŪM paskelbė Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkursą kaimo turizmo sezono atidarymo renginyje (konkurso pradžią paskelbė EKGT pirmininkė D. Urbanavičienė). 2019 m. lapkričio 21 d. Lietuvos kaimo turizmo sezono uždarymo renginyje įvyko konkurso nugalėtojų apdovanojimo renginys, kuriame Tarybos pirmininkė įteikė laureatams diplomus ir dovanas.

3.7.6. Paminėjimų, etninės kultūros puoselėtojų pagerbimo renginiai (4):

- 2019 m. vasario 24 d. Žemaitijos etninės kultūros globos tarybos iniciatyva surengtas iškilmingas Žemaitijos ir Vietovardžių metų atidarymo renginys įvairiose Pietų Žemaitijos vietose.
- 2019 m. kovo 6 d. EKGT surengė suomių tautosakininko prof. Aukusto Roberto Niemio 150-mečiui skirtą renginį „A. R. Niemio 150-mečio minėjimas ir S. Skrodenio monografijos „Profesorius A. R. Niemis ir Lietuva“ pristatymas“ Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje.
- 2019 m. gegužės 3 d. Žemaitijos taryba Plungėje Žemaičių dailės muziejuje apdovanojo Žemaitijos labai etninės kultūros srityje 2018 metais daugiausia nuveikusius žmones ir bendruomenes.
- 2019 m. rugpjūčio 29 d. Seime įvyko akcijos „Baltijos kelias – tai mes!“ organizatorių ir renginius organizuoti padėjusių savanorių susitikimas – savanorius pasveikino Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo pirmininkė Birutė Valionytė ir EKGT pirmininkė Dalia Urbanavičiene.

3.7.7. Akcijos (6):

- 2019 m. gegužės 4 d. Liaudies buitės muziejuje surengta tautos šventė „Pasitinkant Baltijos kelią“, skirta Baltijos asamblėjos 30-mečiui. EKG – renginio organizatorių partnerė.
- 2019 m. liepos 25 d. Katedros aikštėje įvyko Tarybos su partneriais (Signatarų klubas, LSA, asociacija „Jeep Club Lithuania“, Lietuvos bėgimo mėgėjų asociacija, Lietuvos skautų sąjunga, Lietuvos moksleivių sąjunga, Lietuvos Šaulių sąjunga) surengtas renginys, kuriame buvo paskelbtos visuomeninės Baltijos kelio 30-mečio iniciatyvos ir sudaryta bandomoji žmonių grandinė.
- 2019 m. rugpjūčio 23 d. Baltijos kelio 30-mečio proga Taryba kartu su Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubu inicijavo automobilių ir motociklų žygį „Baltijos kelias – tai mes“, kurio metu automobilių ir motociklų kolona vyko Baltijos kelio trasa iš Vilniaus iki Latvijos sienos.
- 2019 m. rugpjūčio 23 d. Baltijos kelio 30-mečio proga Taryba kartu su Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubu inicijavo ir organizavo gyvą žmonių grandinę, nusidriekusią nuo Gedimino kalno papėdės iki Vilniaus ženklo Ukmergės plente (ją sudarė 16 000 rankomis susikabinusių žmonių).
- 2019 m. vasario mėn. EKG surengė patriotinių ir karinių-istorinių dainų populiarinimo akciją – savivaldybėms ir regioninėms EKG taryboms išsiųstas tradicinių patriotinių dainų sąrašas ir kvietimas šias dainas transliuoti Lietuvos valstybinių švenčių renginių metu.
- 2019 m. gruodžio mėn. EKG surengė postfolkloro kalendorinių dainų populiarinimo akciją – kreipėsi į Lietuvos savivaldybes, prekybos centrus, radijo stotis ir kai kuriuos restoranus kviesdama advento ir Kalėdų laikotarpiu transliuoti kalendorines lietuvių postfolkloro dainas. Remiantis EKG ekspertų rekomendacijomis buvo parengtas ir išplatintas šių dainų sąrašas.

3.7.8. Tarptautinis pasitarimas (1):

- 2019 m. balandžio 7–8 d. EKG pirmininkė D. Urbanavičienė ir pavaduotojas J. Rudzinskas kartu su LNKC vadovybe susitiko su Estijos Respublikos kultūros ministerijos ir Estijos kultūros rėmimo fondo atstovais ir aptarė kultūros rėmimo Estijoje, etninės kultūros integravimo į Estijos kultūros politiką klausimus.

3.7.9. Parodos (2):

- 2019 m. sausio–rugpjūčio mėn. EKG būstinėje veikė Lietuvos tautodailininkų sąjungos parodų fondų rinkinio paroda (tapyba, skulptūra, karpiniai, siuvinėjimas).
- 2019 m. rugsėjo–gruodžio mėnesiais EKG būstinėje veikė tautodailininko, tapytojo Vytauto Vaicekausko tapybos paroda.

Tarybos bendradarbiavimas organizuojant kitus renginius:

- 2019 m. vasario 13 d. įvyko Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos 2018 m. laureatų apdovanojimo ceremonija KM. Taryba – šio renginio organizavimo partnerė.
- 2019 m. rugsėjo pradžioje EKG regioninės tarybos dalyvavo rengiant pilietinę akciją „Baltų sąšauka“.

- 2019 m. spalio 3 d. Alytaus kultūros ir komunikacijos centras organizavo konferenciją „Etninė kultūra šiandien“. Renginio organizatorių partneriai – EKGTT ir Dzūkijos (Dainavos) regioninė etninės kultūros globos taryba.
- 2019 m. lapkričio 20–21 d. KU Socialinių ir humanitarinių mokslų fakultete bei Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijoje įvyko 5-oji tarptautinė konferencija „Tradicijos ir modernybės sąveika“, skirta Žemaitijos vardo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose 800-osioms metinėms. EKGTT – konferencijos globėja.
- 2019 m. lapkričio 26 d. Prezidentūroje buvo įteiktos padėkos vienuolikai konkurso „Geriausia 2018 metų disertacija“ laureatų. Renginio tema – Etnografinė Lietuva. EKGTT – renginio rėmėja.
- 2019 m. lapkričio 28 d. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekoje įvyko mokslinė konferencija, skirta Alberto Kojelavičiaus-Vijūko (1609–1677) gimimo 410-osioms metinėms paminėti. EKGTT – konferencijos organizatorių partnerė.

3.8. Rekomendacijos ir padėkos

Iš viso 2019 metais įteikta 220 padėkų ir sveikinimų bei 2 rekomendacijos:

- Sausio 25 d. – vasario 27 d. EKGTT pirmininkė įteikė 86 padėkos raštus ir 16 diplomų Pirmosios Lietuvos mokinių etninės kultūros Olimpiados antrojo turo nugalėtojams ir dalyviams.
- 2019 m. vasario 1 d. įteikta 11 padėkų etnokultūrinio renginio, skirto Žemaitijos metams ir Pasaulio lietuvių metams paminėti, organizatoriams ir dalyviams.
- 2019 m. vasario 9 d. EKGTT pirmininkė įteikė 5 padėkas Žemaitijos metams skirtos tradicinės žvejų tautodailės ir kulinarijos šventės „Palangos stinta“ organizatoriams, Palangos merui ir tautodailininkams.
- 2019 m. vasario 13 d. įteiktos 2 padėkos Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos laureatams Algimantui Černiauskui ir Henrikui Gudavičiui.
- 2019 m. kovo 6 d. įteiktos 2 padėkos prof. A. R. Niemio 150-ųjų gimimo metinių proga Donelaičio Lietuvių bičiulių draugijos pirmininkui prof. Hannu Niemi ir prof. habil. dr. Stasiui Skrodeniui.
- 2019 m. gegužės 8 d. Plungėje Žemaitijos metų ir Vietovardžių metų proga įteiktos 9 padėkos Žemaitijos etninės kultūros puoselėtojams.
- 2019 m. gegužės 4 d. įteiktos 3 padėkos folkloro ansambliams „Verdainė“, „Žibinyčia“, muzikantams Rimai ir Raimundui Garsonams, aktyviai dalyvavusiems Baltijos asamblėjos 30-mečio renginyje.
- 2019 m. rugpjūčio 30 d. EKGTT pirmininkė Seimo Konstitucijos salėje įteikė 31 padėką ir 2 rekomendacijas savanoriams, kurie dalyvavo akcijoje „Baltijos kelias – tai mes“ ir padėjo suorganizuoti žmonių grandinę Vilniuje bei kitus renginius, skirtus Baltijos kelio 30-mečiui.
- 2019 m. lapkričio 21 d. Kaune EKGTT pirmininkė įteikė 3 diplomus, 11 specialių nominacijų ir 14 padėkų Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso 2019 m. nugalėtojams ir dalyviams.
- 2019 m. gruodžio 12 d. EKGTT pirmininkė įteikė 22 padėkas antrosios Lietuvos mokinių etninės kultūros Olimpiados pirmojo turo Vilniuje dalyviams ir jų mokytojams.
- Įvairių jubiliejų proga 2019 m. buvo įteikta 19 padėkų: Kauno folkloro ir žygeivių klubui „Gilė“ 25-mečio proga; liaudies dainų klubui „Raskila“ 50-mečio proga; Lydos lietuvių

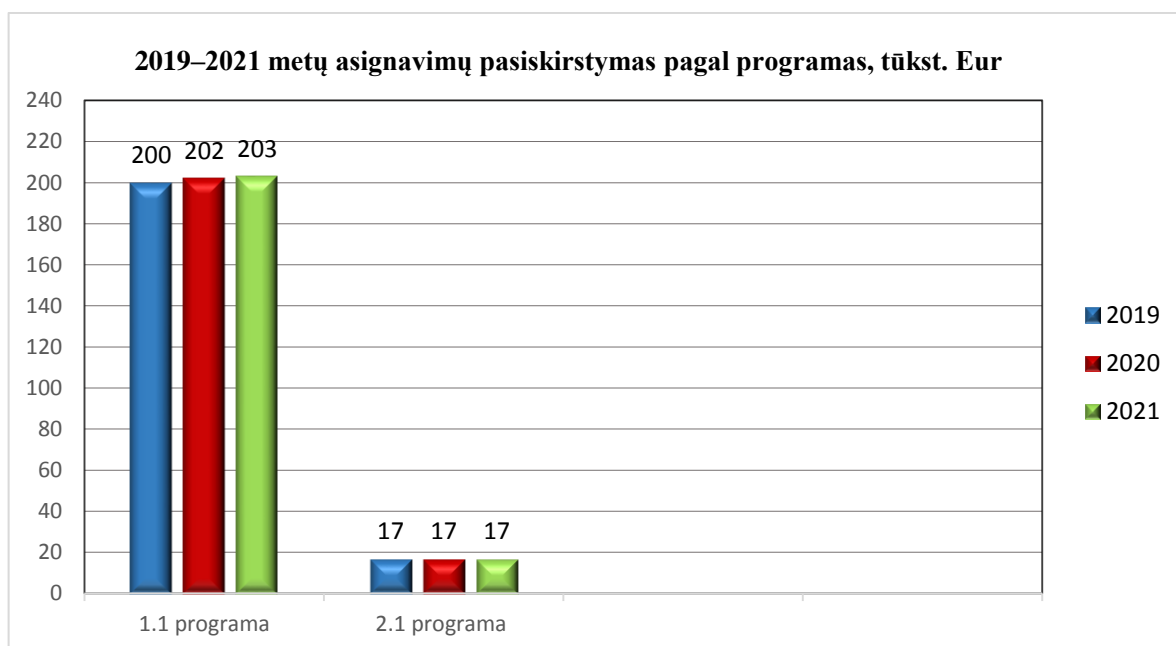
visuomeniniam susivienijimui „Rūta“; Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Etnomuzikologijos katedrai 30-mečio proga; folkloro ansambliui „Srauna“ 15-mečio proga; pat 13-kai tautodailininkų ir etninės kultūros puoselėtojų.

4. Tarybos strateginio veiklos plano 2019 m. įgyvendinimo rodikliai

Tarybos strateginis veiklos planas 2019 m. buvo grindžiamas dviem strateginiais tikslais, kuriems įgyvendinti skirtos atskiros programos:

- 1 Strateginis tikslas – Veiksminga etninės kultūros valstybinės globos ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos politika (programa Etninės kultūros valstybinė globa);
- 2 Strateginis tikslas – Etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo procesų tyrimų ir jų sklaidos plėtra (Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programa).

Vadovaudamasi Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo nuostatomis ir įgyvendindama šiuos tikslus, Taryba vykdė dvi tęsines programas, kurioms įgyvendinti numatomų asignavimų paskirstymas pateikiamas grafike:

Tarybos, kaip ekspertinės institucijos, pagrindinės strateginės veiklos kryptys apima šias sritis:

- 1) etninės kultūros plėtra ir integravimas į bendrąją kultūros politiką Lietuvoje;
- 2) tautinės savimonės bei etninės kultūros gyvosios tradicijos tęstinumo užtikrinimas ir nematerialaus kultūros paveldo apsauga, etninės kultūros veiklos bendruomenėse plėtra;
- 3) etnokultūrinio ugdymo integravimas į švietimo sistemą;
- 4) specialistų rengimo ir etnokultūrinių tyrimų (apimant nematerialaus kultūros paveldo apsaugos mokslinių tyrimų metodologijas) bazės stiprinimas;
- 5) etninės kultūros sklaidos plėtojimas;
- 6) etninės kultūros integravimas į kultūrinį turizmą;
- 7) tradicinių amatų tęstinumas ir plėtra;
- 8) etnografinių regionų – Aukštaitijos, Dzūkijos (Dainavos), Suvalkijos (Sūduvos), Žemaitijos ir Mažosios Lietuvos – savitumo išsaugojimas;
- 9) etninės kultūros puoselėjimas užsienio lietuvių bendruomenėse.

Taryba derina sprendimus su visomis į Tarybą savo atstovus delegavusiomis etninės kultūros srityje veikiančiomis kultūros, mokslo ir studijų institucijomis bei asociacijomis, taip pat su etnografiniuose regionuose veikiančiomis regioninėmis tarybomis, bendradarbiauja su Seimu, KM, ŠMSM, URM, ŽŪ, VRM ir kitomis ministerijomis, aktyviai bendradarbiauja su savivaldybėmis, etnografiniuose regionuose veikiančiomis kultūros įstaigomis ir kitomis institucijomis bei nevyriausybinėmis organizacijomis.

1 strateginis tikslas. Veiksminga etninės kultūros valstybinės globos ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos politika

Pirmasis strateginis tikslas siejasi su svarbiausiais Tarybos, kaip kolegialios ekspertinės institucijos, ir Tarybos administracijos vykdomais darbais pagal Įstatyme nustatytas Tarybos strategines veiklos kryptis.

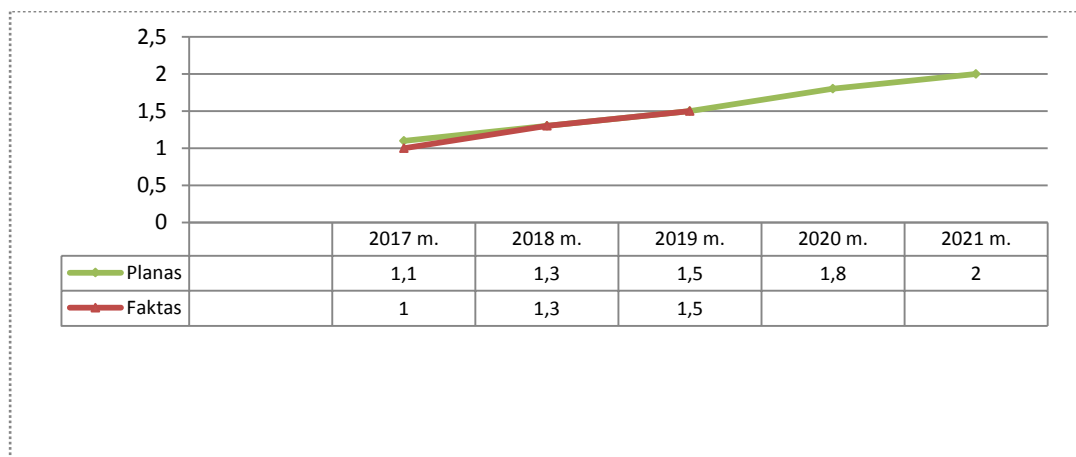
Programos „Etninės kultūros valstybinė globa“ tikslas – kompetentinga etninės kultūros valstybinė globa ir nematerialaus kultūros paveldo apsauga. Iš programos lėšų finansuojama Tarybos narių, regioninių tarybų narių ir Tarybos administracijos veikla. Pagrindinis programos finansavimo šaltinis – valstybės biudžeto lėšos.

Informacija apie programai skirtus asignavimus 2019 m. ir jų panaudojimą pateikiama lentelėje:

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų planas	Asignavimų planas įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)
01 001	Etninės kultūros valstybinė globa	200	200	200	0

Atsižvelgdama į veiklos specifiką, 2019 metais Taryba savo veiklai vertinti numatė šiuos kriterijus, kuriais būtų matuojamas numatyto tikslo įgyvendinimas: etninės kultūros valstybinės globos ir nematerialaus paveldo teisinės bazės tobulinimo, būklės vertinimo ir veiklos efektyvumo santykinis kitimas (proc.), pateiktų siūlymų ir išvadų dėl kitų institucijų teisės aktų, susijusių su etnine kultūra, tobulinimo skaičius (vnt.), parengtų įstatymų projektų ir kitų teisės aktų, susijusių su etninės kultūros globa skaičius (vnt.), raštiškai pateiktų siūlymų ir rekomendacijų, susijusių su etninės kultūros valstybinės globos ir politikos klausimais, skaičius (vnt.), surengtų Tarybos ir darbo grupių posėdžių ir tarpinstitucinių pasitarimų skaičius (vnt.), suorganizuotų diskusijų, konferencijų ir kitų renginių aktualiais etninės kultūros plėtros klausimais skaičius (vnt.).

Programos efekto vertinimo kriterijų reikšmių kaita 2017–2021 m.:

2 strateginis tikslas. Etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo procesų tyrimų ir jų sklaidos plėtra

2 strateginis tikslas grindžiamas ekspertų nustatytu aktualiu poreikiu plėtoti tyrimus, skirtus etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo tęstinumo ir kaitos stebėsenai, vertinimui ir rengimui rekomendacijų, kurios padėtų kompetentingiau formuoti etninės kultūros valstybinės globos ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos politiką. Įstatymo 6¹ straipsnio 7 dalies 6 punkte nurodyta Tarybos funkcija atlikti Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programos įgyvendinimo koordinavimą ir įgyvendinimo priemonių ekspertavimą.

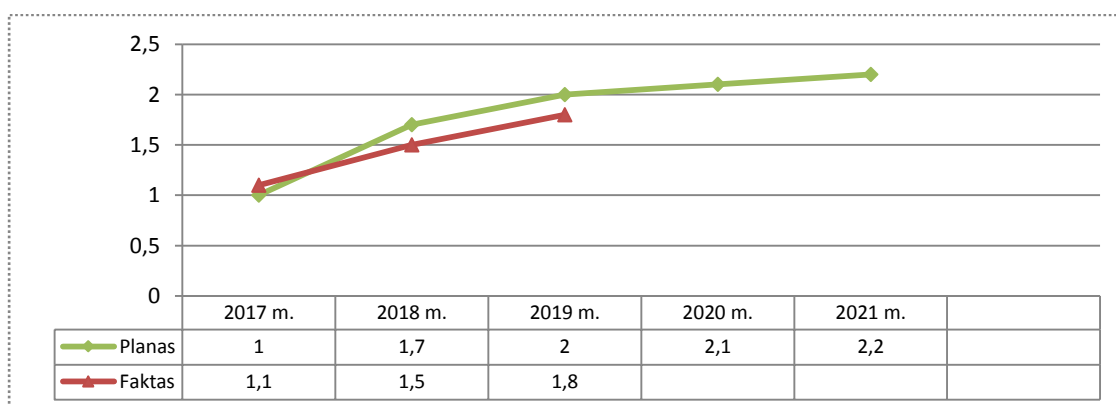
Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programos paskirtis – plėtoti ir skatinti etninės kultūros tęstinumą Lietuvoje ir lietuvių bendruomenėse užsienyje, panaudojant etninės kultūros kaitos procesų tyrimus, užtikrinant jų rezultatų sklaidą. Taryba, kaip ekspertinė institucija, teikdama savo vertinimus ir rekomendacijas dėl etninės kultūros valstybinės globos, privalo remtis tam tikrais tyrimais ir jų išvadomis. Taryba koordinuoja šios programos įgyvendinimą – įstatymų nustatyta tvarka finansuoja mokslinius tyrimus. Tarybos vadovybė ir administracijos darbuotojai tiesiogiai programos priemonių nevykdo, todėl nėra pareigybių, finansuojamų iš programos lėšų. Programos įgyvendinimo kontrolę vykdo Tarybos pirmininkas ir programos koordinavimo taryba, vertindami pagal programą vykdomų darbų kokybę, lėšų naudojimo efektyvumą ir tikslingumą.

Informacija apie programai skiriamus asignavimus 2019 m. ir jų panaudojimą pateikiama lentelėje:

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų planas	Asignavimų planas įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)
01 002	Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programa	17	17	17	0

Programos uždavinių vykdymas vertinamas pagal šiuos kriterijus: organizuotų tyrimų skaičius, sukauptų duomenų skaičius ir apimtis, atliktų taikomųjų tyrimų skaičius, surengtų seminarų, konferencijų skaičius, parengtų ir paskelbtų publikacijų ir leidinių skaičius.

Programos efekto vertinimo kriterijų reikšmių kaita 2017–2021 m.:

5. Institucijos valdymas

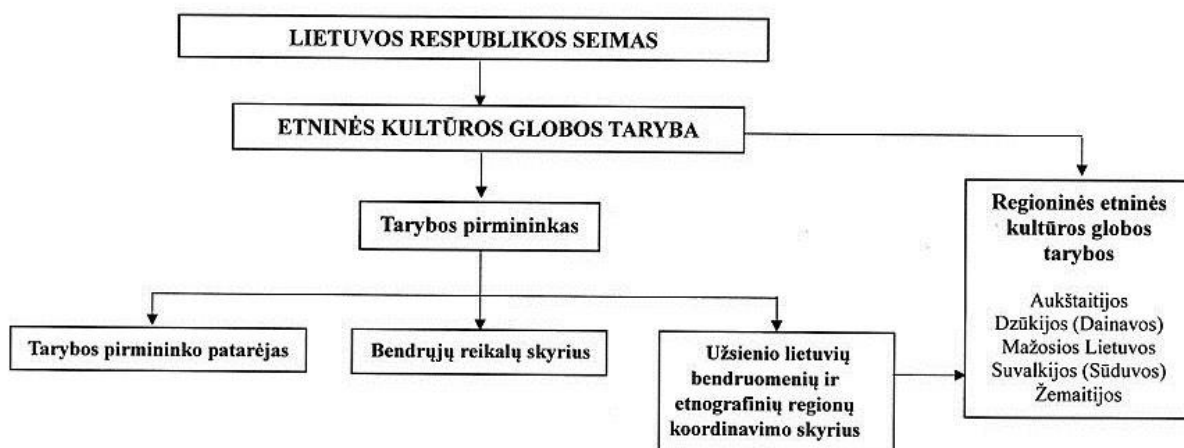
Remiantis Seimo valdybos 2018 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. SV-S-698 „Dėl didžiausio leistino Etninės kultūros globos tarybos sekretoriato valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus“ EKG administracijos didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičius – 14.

2019 metais EKG administracijoje dirbo 14 darbuotojų, iš jų – 1 valstybės pareigūnas, 3 valstybės tarnautojai, 10 darbuotojų pagal darbo sutartį, iš jų 6 – etnografiniuose regionuose (Aukštaitijai, kaip didžiausiam regionui, skirti 2 darbuotojai) nuotoliniu būdu.

EKG administracija turi du skyrius: 1) Bendrųjų reikalų; 2) Užsienio lietuvių bendruomenių ir etnografinių regionų koordinavimo. EKG administracijai vadovauja EKG pirmininkas, kuriam pavaldus pirmininko patarėjas.

TARYBOS STRUKTŪROS SCHEMA

PATVIRTINTA
Etninės kultūros globos tarybos
2018 m. birželio 12 d. nutarimu Nr. TN-9

EKG administracijos darbuotojai nuolat kelia savo kvalifikaciją, dalyvaudami seminaruose, kursuose bei mokymuose. 2019 m. jie dalyvavo šiuose mokymuose: Valstybės tarnybos reformos mokymai; Finansinių ataskaitų rinkinio pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus sudarymas; Darbas su CVP IS, mažos vertės pirkimų vykdymas; Aktualieji mokslo darbų redagavimo klausimai (pastarieji mokymai ypač pasitarnavo redaguojant Tarybos užsakymu pagal Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programą atliktus mokslinius tyrimus).